

MAHKUSU NMENHOTHO TXESUSU YEXETXHÀRÀNHÀRÀ ON HA.

Xowawu yexetxhàrà on ha.

¹ Txesusu Kryestu yexetxhàrà ryhe, tonytxahoryem me xaxa mpànà naha ha. Khoryenkom muru ryhe noro ha, Txesusu Kryestu. Noro yexetxhàrà rma, àrwo yonyhorunu rma, onà wyaro ryhe notàhtxe.

² Xowaw heno htzero ryhe nehzakon hakahpa tà. Noro hoko rma nmenhoy hatà, amnyehra, Esaeyas heno. Khoryenkomo rwonà yokarymanyero rma mok nehzakon hatà, Esaeyas heno. Onà wyaro ryhe nmenhoy heno hatà.

Onà wyaro nken hatà, Khoryenkomo, buru wya. Oywaho ranoto ànyakyaha hampànà, ken hatà, àwya. Toto komo yonyhoryenàr hoko mpànà naha ha, noro, àwyanye orwonà yonytxanàr horà, ken hatà, Khoryenkomo, buru wya. ³ Àro ke, onà wyaro nkehe hampànà, ahehnawono, Khoryenkom yanoto rma. Kohkomo ryhe nomokyan hatà, àro ke osonyhoryetxoko, kehe hampànà, teryewrye ro, toto komo wya. Tkayaryet komo yomoknàtoko, esamar komo yonyhoryetxow hamà, àmryenon komo. Àro wyaro rma rha, oyowan komo enyhoryetxoko, owyanye Kohkomo rwonà yonytxatxho me, kehe hampànà, ahehnawono.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Esaeyas heno, Xowaw hoko.

⁴ Àro ke, ahehnawo nehxakon hakahpa tà, Xowaw heno. Toto komo yaymomyatxkon hakahpa tà, tuna kwaka. Khoryenkomo rwonà yokarymekon hatà, àwyanye. Atxke manatxhe, kekon hatà, àwyanye. Anar me harha ayanhànàthâyamo xenytxoko. Ataymompotxok xarha, ohokonye Khoryenkomo yoseryewhokatxho me, àwya ayanhànàthâyamo yowtoho me, kekon hatà, Xowaw heno, toto komo wya.

⁵ Àhyaka tetxkon hatà, toto komo, omeroro hatà, Xukneya yamtar hon kom hatà, Xerusaryen hon kom xarha hatà. Nataymompotxkon hatà, àwya, tuna kwaka. Xoknaw kwaka ryhe nataymomyatxkon hatà. Tataymomnàtokonye rma, noskarymetxkon hatà. Tanhànàthâyamo yokarymetxkon hatà.

⁶ Àsok hana nehxakon ha, Xowaw heno ha. Onà wyaro nehxakon hatà. Okno hpotxetho yaw nehxakon hatà, kameru hpotxetho yaw hatà, enyho-ryehnà rma yaw hatà. Okno hutxhotho ke tasok nehxakon xarha tà. Kratzatxa ryhe, et me nehxakon hatà. Weno xarha, ànyahrà me nehxakon hatà. Àro wyaro nehxakon hatà, Xowaw heno.

⁷ Onà wyaro nkekon xarha tà, toto komo wya. Nomokyaha hampànà, anaro, rohryetayo, kekon hatà, àwyanye. Rohono rma haxa noro ha. Àhrorà womun yasotà wompokahra wehxaha, esnaka rma haxa ryesnàr ke, kekon hatà. Asot wompokaxe ewanahra mak wehxaha, esnaka rma

haxa ryesnàr ke, kekon hatà, Xowaw heno. ⁸Tuna kwaka ryhe kaymomyatxhe, uro ha. Noro ryhe, anaro me ayaymomyatxhe ha. Khoryenkom yokato nyakyaha, ohonanye, kekon hatà. Ohonanye noro yomohtoho ryhe, ayaymomtoho kom me naha, kekon hatà, Xowaw heno.

Txesusu yataymompohàrà on ha.

⁹ Xowaw yehtoko rma haka, nomokye hatà, Txesusu. Nasarye hoye nomokye hatà. Karyeryeya yamtar hono ryhe àro ha, owto, Nasarye. Àsnye ro nomokye hatà, Txesusu, Xoknaw yohokoso. Nataymompoy hatà, Xowawu wya, Xoknaw kwaka. ¹⁰ Tataymomàtxhe rma, nasanàmye hatà, tuna kwaye. Asanàmnatoko rma, natahurmakay hatà, kahe, Txesusu nenyàr me hatà. Khoryenkom yokato ryhe nàhtoy hatà. Watkuk me nehxakon hatà, ànenyàr me. Txesus hona nàhtoy hatà. ¹¹ Àrwo yonytxay hatà, Txesusu. Kahe yawono ryhe nàrwonàmye hatà. Romuru omoro, kay hatà. Ronàhnàn xaxa omoro ha. Ohoko teryehorye rma haxa wehxaha, kay hatà, kahe yawono.

¹² Àro tàhto rma nànyakye hatà, Khoryenkom yokato. Ahehnaka ryhe nànyakye hatà. ¹³ Ahehnawo rma, 40 me nenmahye hatà, Txesusu. Àto rma ehtoko, kukmekon haryhe tà, Satanasà ymo. Txesusu wya toyuknur xe rma nehxakon haryhe tà, noro ymo. Onokna wawo nehxakon hatà, Txesusu, bayanyem wawo rma hatà. Khoryenkom yanoto komo ryhe, nakoronometxkon hatà. Kahe yaye omohxemo komo rma, nakoronometxkon hatà.

Semaw komo yaràthàrà on ha.

¹⁴ Watxa ymo yaka ahryemxah harha nehvakon hatà, Xowaw heno. Àro wyaro noro heno yehtoko, toy hatà, Txesusu, Karyeryeya hona. Khoryenkomo rwonà yokarymekon hatà. Àrwo yonyhorunu rma yokarymekon hatà, toto komo wya. ¹⁵ Akayaryet kom me Khoryenkomo nànyaketxho ryhe, omohsah me naha, kekon hatà, àwyanje. Amnyehran heno komo nekarymatxho ryhe, nomokye haxa ha. Àrwo yonyhorunu rma àro ha, kekon hatà. Atxke manatxhe, omnyamo. Àro ke, anaro me harha ayanhànàthàyamò xenytxoko. Àrwo yonyhorunu ahohtxoko, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

¹⁶ Taa. Karyeryeya kuthonà yohokoko tekon hatà, Txesusu. Semaw yonyey hatà. Antrye xarha yonyey hatà. Semaw yowtà rma noro ha. Txaruka yarymetxkon hatà, tuna kwaka. Kana yaramnye ro komo kax mak nehvatxkon hatà. ¹⁷ Omohtxoko, rakoro, kekon hatà, Txesusu, àwyanje. Omohtxoko, rakoro. Kana yaramnye ro omnyam hamà. Rakoro oyomokàtxhenye, toto komo yoknye me harha mpànà keryatxhe ha, rohyaka, kekon hatà, Txesusu, àwyanje. ¹⁸ Àsoke rma, tàtxarukanàthàyamò nomtxownà hatà. Txesus yakoro harha totxownà hatà, Semaw komo.

¹⁹ Meyà nyhe toy hatà, Txesusu. Txaku yonyey hatà. Sekmeknew muru rma noro ha. Xowaw xarha yonyey hatà. Txaku yowtà rma noro ha. Kanawa yawo nehvatxkon hatà. Tàtxarukanàthàyamò yonyemyatxkon

hatà. ²⁰ Àsoke rma natxownà hatà, Txesusu. Omoh txoko, rakoro, kekon hatà, àw yanye. Àro ke, tà yàm ành àyamo nom txownà hatà. Kanawa yawo rma neh xakon hatà, Sekmeknew. Tanoto komo hyawo rma neh xakon hatà. Nyamoro hyawo rma nà nom txownà hatà. Txesusu yakoro harha tot xownà hatà, Txaku komo.

Worokyamo yohàtho yonyhoryetxhàrà on ha.

²¹ Kafahnaw hona tot xownà hatà, Txesusu komo. Hokano ytxoho yawasàn ho nowom txownà hatà, nàmno ymo yaka, ohsamnohno ytxoho ro yaka. Àton komo hananàhye hatà, Txesusu. ²² Koo, ohxe rma haxa khananàhyatxow hamà, mosonà, ketxkon hatà, toto komo. Noseryehoketxkon hatà, ehonomnà me rma haxa àw ya thananàhrà kom ke hatà. Àyweronàhyamano ynnye ro komo yoho rma haxa hananàhyatxkon hatà.

²³ Àto neh xakon hatà, toto. Worokyamo yohà rma mok neh xakon hatà. Ohsamnohtoho kom yawo rma neh xakon hatà. Teryewrye ro nàrwonàmnye hatà. ²⁴ Txesusu y, Nasarye honotho y, kekon hatà. Àsok manaye, amna hoko. Amna yanàhnohso momokye hamà, kekon hatà. Oywero wehxaha. Khoryenkomo nànyaketxho omoro ha. Enyhoru ro rma omoro ha, kekon hatà, toto, worokyamo yohà rma. ²⁵ Neyey mak hatà, Txesusu. Tatàknye exko, kekon hatà, àw ya. Otowko ha, toto hyaye, kekon hatà. ²⁶ Nànyerymamnohye hatà, worokyamo, anhà ymo. Kowontay hatà, teryewrye ro hatà. Kray, notowye hatà, anhà ymo, àhyaye.

27 Koo, noseryehokatxehketxkon hatà, àton komo, omeroro. Àro ke nosonytxetxkon hatà, nyamoro rye. Àsoke nkan haryhe, mosonà, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Àsoke nkan haryhe. Anar me kxananàhyatxow hamà, mosonà, ketxkon hatà. Toyuhsom me, àro wyaro nkan hamà, worokyamo wya. Moson yoyukyatzow hamà, nyamoro, ketxkon hatà, toto komo, tàwyanye rma.

28 Àtoko rma nekaytekon hatà, Txesusu, othoyehra hatà. Noro yokaytà yonytxetxkon hatà, àton komo, Karyeryeya yamtar hon komo, anaro rha owto hon komo, àhorye ron komo.

Semaw hetx yonà yonyhoryetxhàrà on ha.

29 Kura, nahataktxownà hatà, Txesusu komo, ohsamnohtoho kom yaye. Tahataktxhenye rma, totxownà hatà, Semaw màn kom yaka, Antrye mànà rma yaka. Akoronye totxownà hatà, Txaku komo, Xowaw xarha.

30 Àto nehxakon hatà, Semaw hetx yonà. Ekeh me nehxakon hatà, atunano wya. Namotohyakon hatà. Txesusu yowomàtxhe rma, nekarymatxownà hatà, àwya. Ekeh me naha, mosonà, ketxkon hatà. 31 Àhyaka haxa toy hatà, Txesusu. Tok, sax, amor hoko nanàmye hatà. Nàhnànkay hatà, atunuthuru. Natamokyakon harha tà, àhyakanye, ekeh me ehxahonhàràtho.

Thenyehnà komo yonyhoryetxhàrà on ha.

32 Kokmamye hatà. Àkokmamàtxhe rma, nomohtxownà hatà, toto komo, Txesusu hyaka. Ekeh komo yokyatzkon hatà. Worokyamo yoh komo xarha yokyatzkon hatà. Omeroro

rma nekyatxkon hatà, Txesusu hyaka.
³³ Thenyenohnà komo rma nomohtàkatxownà hatà, owto hon komo rma, omeroron komo rma. Nohsamnohtàkatxownà hatà, àmàn kom hotaka.
³⁴ Thenyehra rma haxa nehxatxkon hatà, ekeh komo. Anaro rha ke teheryanke nehxatxkon hatà. Omeroro rma nenyhoryetxehkatxownà hatà, Txesusu. Worokyamo komo yowyakon xarha tà, toto komo hyaye, thenyehra hatà. Khoryenkom muru me Txesusu hutwetxkon hatà, worokyamo komo. Totaknyàr xehra mak nehxakon hatà, noro, àwyanye. Àrwomra ro mak ehtxok hampànà, kekon hatà, àwyanye.

Anaro rha owto hona Txesusu tothàrà on ha.

³⁵ Sa, nenmahye hatà. Tawanye nyhe rma ehtoko, hakay hatà, Txesusu. Bàn yaye toy hatà. Ahehnake toy hatà. Àto nàrwonakon hatà, Khoryenkom yakoro.

³⁶ Nesamatàhkatxownà hatà, Semaw komo. Sàh sàh sàh sàh sàh, kràk. ³⁷ Noro yonytxownà hatà. Ha y, ketxkon hatà. Oyonyàr xe manatxowà, toto komo, omeroro, ketxkon hatà. ³⁸ Àpa txowà rma, kekon mak hatà, Txesusu, àwyanye. Anana haka rha àpa txowà, anaro rha owto hona, màhton hona, kekon hatà. Àsna haka rha wekarymatx-ano. Àsok tawro hana. Àhyakanye ekarymaxe omohsaho rma uro, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

³⁹ Àro ke totxownà hatà. Karyeryeya yamtar horye rma tetxkon hatà. Anaro rha owto hona rma tetxkon hatà, anaro rha ohsamnohno ytxoho ro yaka rma hatà. Àton komo wya nekarymekon

hatà, Txesusu. Worokyamo komo yowyakon xarha tà, toto komo hyaye.

Hunmata ymo yawonotho yonyhoryetxhàrà on ha.

⁴⁰ Taa. Nomokye hatà, toto, Txesusu hyaka. Hunmata ymo yawo rma haxa nehxakon hatà, noro ha. Ehonomnà me Txesusu yonyakon hatà. Àro ke, tosoknar ho neryewtay hatà, akrataka. Nàrwonàmye hatà, akoro, teryewrye ro rma haxa hatà. Uro enyhoryeko, kekon hatà, àwya. Amna yonyhoryenye omoro hatà. Ronyhoryenàr xe oyehtoko, uro menyhoryen hamà, kekon hatà.

⁴¹ Àhnàn yawo rma haxa nehxakon hatà, Txesusu. Àro ke natahoyotkay hatà. Dye, nahey hatà. Oyonyhoryenàr xe wehxaha, kekon hatà. Konyhoryen hampànà, kekon hatà, Txesusu. ⁴² Àtoko rma nàhnànkay hatà, uhunmatathotho. Ohxe harha nehxakon hatà, toto.

⁴³ Àtoko rma nànyakye hatà, Txesusu. Teryewrye ro rma haxa hananàhye hatà. ⁴⁴ Àtok ha, kekon hatà, àwya. On yokarymahra xaxa mpànà exko ha, toto komo wya, kekon hatà. Osonyhota, horykomo wya, Khoryenkom màn yonye ro wya. Moyses heno nekarymatxho yawo ro, owoknàthàrà màmyaha ha, àwya, kekon hatà. Khoryenkomo wya tàmsomà rma màmyaha ha, enyhoryexah me oyesnàr ke. Àro wyaro rma muhutwamohsehe, oyonyhoryetxhàrà, toto komo wya, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁵ Toy hatà, toto, hunmata ymo yawonotho. Noskarymekonà rma haxa mak hatà, toto komo

wya, omeroron komo wya. Ronyhoryeko, Txesusu, kekonà roro rma haxa mak hatà. Àro ke, tàtonàr komo xe rma haxa nehxatxkon haryhe tà, toto komo, Txesusu hyaka. Omoknàr komo xehra mak nehxakon hakahpa tà, noro, tàhyaka. Àro ke, àtohra harha nehxakon hakahpa tà, owto hona, toto komo wya tonyàr hona. Ahehnawo roro nehxakon hakahpa tà. Àhyaka rma nomokyatxkon hatà, toto komo, ananye rha.

2

Amusnaxahotho yonyhoryetxhàrà on ha.

¹ Yake rohra enmahàtxhe, nomokye harha tà, Txesusu. Àpo, Kafahnaw hona nahatakay hatà. Àro ke nekaytay hatà. Mono manay ha, bàn yawo, ketxkon hatà, toto komo. ² Àro ke nomohtàkatxownà hatà, àmàn yaka. Toto komo, thenyenohnà komo, nohsamnohtàkatxownà hatà. Esar komo kenyehra rma haxa nehxakon hatà, tahruruhke esnàr ke hatà. Àhotaw xarha, ehxera nehxakon hatà, esar komo. Khoryenkomo rwonà yokarymekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

³ Nomohtxownà hatà, anar komo xarha, 4 komo rma. Tototho yohtxownà hatà, ekehà rma hatà, amusnaxaho rma hatà, tahon hono rma hatà. Txesusu hyaka nekyatxkon hatà. ⁴ Àhyakatho ro omokhàra mak nehxatxkon hatà, thenyehra rma haxa toto komo yesnàr ke hatà. Àro ke nàmnotho yowtxownà hatà, yaworo. Tàwyanye àhosokatxhe rma, nenàhtotxownà hatà. Amusnaxaho yonàhtotxownà hatà, tahon hono rma hatà.

⁵ Rohona xaxa nenyatxow hamà, moxamo, kekon hatà, Txesusu, tàhnawo. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, amusnaxaho wya. Kàrà y, kekon hatà. Koseryewhokan hampànà, ayanhànàthàr hoko. Towsah me harha naha, ayanhànàthàrà, kekon hatà.

⁶ Àto nehxatxkon hatà, àyweronàhyamano ynye ro kukur komo. Onà wyaro ryhe nehutwetxkon hatà, tàhnawonye. ⁷ Àsoke nkan haryhe mosonà, denytxanàr kom me, ketxkon hatà, tàhnawonye. Khoryenkomo wàràhyaken hamà. Khoryenkom marma ryhe, kanhànàthàyamo yownye me naha. Khoryenkomo wyaro nehutwen hamà, mosonà, ketxkon hatà, tàhnawonye. ⁸ Ehutwatxho komo rma hutwekon hatà, Txesusu, tàhnawo. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Àsok tawro àro wyaro màketxow haryhe, ohnawonye, kekon hatà. ⁹ Rowya, towsah me harha naha, ayanhànàthàrà, katxho ryhe, tkahoryehra nay hamà, owyanye, kekon hatà, àwyanye. Àro wyaro tkahoryehra naha, mosonà wya, amusnaxaho wya, màketxow hamà. Onà wyaro haxa tkahorye nay hamà, owyanye. Asanàmko, ayahon anàmko ha, àtok ha, katxho haxa ryhe, tkahorye rma haxa nay hamà, owyanye, kekon hatà, àwyanye. ¹⁰ Towsah me harha naha, ayanhànàthàrà, kany me mak wehxaha, Toto me Ènusah kaxe, kekon hatà. Tano rma yukryeka ho rma ryehtoko, àro wyaro kany me wehxaha, Khoryenkom yano me mak ha, kekon hatà. Àro wyaro kany me hak kehutwamohsosà, owyanye. Moson yeheryanàtho wowyaha hampànà, Khoryenkom

yano me ryehutwamohsonàr horà, kekon hatà.
¹¹ Onà wyaro àkehe, owya, kekon hatà, amusnax-
 aho wya. Asanàmko, ayahon anàmko ha, omàn
 yaka àtok ha, kekon hatà, Txesusu, àwya.

¹² Àtoko rma nasanàmye hatà, amusnaxahotho.
 Sax, ànenyàr kom me nasanàmye hatà.
 Tahon yanàmye hatà. Kura, nahatakay hatà,
 àyweroronye. Àro ke noseryehokatxehketxkon
 hatà. Koo, ketxkon hatà. Ohxe xaxa nay hamà,
 Khoryenkomo. Xenyhenà rotho rma tenytxowà,
 ketxkon hatà, tàwyanye rma.

Txesus yakoro Ryefe tothàrà on ha.

¹³ Meyà toy xarha tà, Txesusu, Karyeryeya
 kuthonà yetxehtaka. Toto komo nomo-
 htàkatxownà hatà, àhyaka. Nyamoro hananàhye
 hatà.

¹⁴ Taa. Tàtonàr me Ryefe yonyey hatà. Awfew
 muru rma noro hatà. Nàmno yawo eryewtaxaho
 nehvakon hatà. Txenyeru yahohtoho yawo rma
 nehvakon hatà, tkayaryet komo txenyerunu ya-
 hosnye ro kaxe. Rakoro omok ha, kekon hatà, Tx-
 esusu, àwya. Sax, nasanàmye hatà, Ryefe. Txesus
 yakoro harha toy hatà.

¹⁵ Taa. Ryefe màn yawo nehvakon hatà, Tx-
 esusu. Nemtakmekon hatà, tànhananàhrà ro kom
 yakoro, anar kom yakoro xarha. Thenyehra rma
 haxa nehvatxkon hatà, toto komo, Txesus yakoro
 tàtosom komo. Anar komo, tkayaryet komo tx-
 enyerunu yahosnye ro me nehvatxkon hatà. Anar
 komo, atxke natxhe moxamo, katxho ro me neh-
 vatxkon hatà. Omeroro rma nemtakmetxkon hatà,
 Txesus yakoro, Ryefe màn yaw hatà.

16 Nenyatxkon hatà, àyweronàhyamano ynye ro komo. Farysew komo rma nyamoro hatà. Txesusu komo yemtakmanàrà yonyatxkon hatà. Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo wya. Àsok tawro mokyam yakoro nemtakmeno, ketxkon hatà. Àsok tawro mokyam yakoro nemtakmeno. Atxke natxow hamà, mokyamo, txenyeru yahosnye ro komo rma, atxke natxhe moxamo katxho ro komo xarha, ketxkon hatà, Farysew komo.

17 Nenytxatxownà hatà, Txesusu. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Àsok hana natxow ha, eheryamnà kom ha, kekon hatà. Ohtxemano ynye ro komo hyaka àtohra natxow hamà, enyhoru komo kaxe. Teheryankem kom marma ryhe, àhyakanye tetxhe, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, rohyaka omokhàra natxhe, ohxe natxhe moxamo katxho komo. Atxke natxhe moxamo katxho kom haxa ryhe, rohyaka nomokyatxhe. Nyamoro wya rma, rakoro omohtxoko kanye uro komokye, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

Àyweronàhyamatxhotho kom hoko toto komo hananàhàthàrà on ha.

18 Xowawu nhananàhrà ro komo natahyehnometxkon hatà, tàyweronàhyamatxho kom yawo ro hatà. Àro wyaro rma rha natahyehnometxkon hatà, Farysew komo xarha. Àro ke nomohtxownà hatà, toto komo, Txesusu hyaka. Onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro natahyehnometxhe yohà, Xowawu nhananàhrà

ro komo, ketxkon hatà, àwya. Farysewu nhananàhrà ro komo xarha natahyehnometxhe yohà. Onhananàhrà ro kom haxa ryhe, atahyehnomahra natxhe haryhe, ketxkon hatà. Àsok tawro atahyehnomahra natxowà, ketxkon hatà, toto komo, Txesusu wya.

¹⁹ Onà wyaro neyuhtxownà hatà, Txesusu. Àsok hana natxow ha, ronhananàhrà ro kom ha, kekon hatà. Thetx yahosnye yakoron komo wyaro natxow hamà. Tàwya thetx yahosnàtoko, tkukur komo yanyekyan hamà, toto. Asahxemtoso nanyekyatxow hamà. Àro ke, tàhyawonye rma hak noro yehtoko, atahyehnomahra natxow hamà, kekon hatà. ²⁰ Amnye àhyayenye tehe, àhehtaxaho. Tàhyayenye àtotxhe rma, natahyehnometxhe hxak hakahpa harha, akoronotho komo, toseryhokanàr komo ke mak ha, kekon hatà. Àro wyaro rma rha natxhe, ronhananàhrà ro komo, kekon hatà, Txesusu.

²¹ Kuknonano me rma rha, onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanye. Rowya ahananàhtoho komo ryhe, wom xenyeno wyaro naha, kekon hatà. Kwomunuthuyamo yenyemrà xe kehtokonye, wom xenyenohnà ke tenyemyatxow hamà. Xenyeno ke haxa kàwyanye enyemnyetoko, notowyan hamà, xenyenotho. Kàwyanye ahxeketxhe rma, notowyan hamà, kwomunuthuyam hoye, amnyehranotho hoye. Tamtak harha nay hamà, ewtarà, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, oyweronàhyamatxhotho kom yawo ro rma haxa oyehtokonye, ronytxanàr xehra manatxow hamà, kekon hatà, Txesusu.

22 Ufa xkunu wyaro xarha naha, rowya ahananàhtoho komo, kekon xarha tà. Àkawawantaxenyeno wyaro rma naha. Àkawawantaxenyen me ufa xkun yehtoko, arkahra tehxatxow hamà, enàthàrànhàr yaka, okno hutxhothonhàr yaka, amnyehranotho yaka, kekon hatà. Àrotho yaka kàwyanye arkantok haxa, tonàthàrà rakehe. Notukwamyaha hxak ha, àkawawantaxenyenotho. Enàthàrà xarha natanàhnohyaha hxak ha, kekon hatà. Xenyeno yaka ryhe tarketxow hamà, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, rowya ahananàhtoho kom yawo ro rma haxa oyehtokonye, oyweronàhyamatxhotho kom yawo rohra harha manatxow hamà, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Hokano ytxoho yawasàn yoh me wehxaha katxhàrà on ha.

23 Marataha tetxkon hatà, Txesus komo, hokano ytxoho yawasàn ho hatà. Tàtontokonye rma, nasànasà hohtyatxkon hatà, ànhananàhrà ro komo.

24 Nenytxownà hatà, Farysew kukuru komo. Ha y, ketxkon hatà, Txesusu wya. Àsok natxow haryhe, mokyamo, ketxkon hatà. Àsok natxow haryhe. Kàyweronàhyamatxho kom yawo rohra natxow hamà. Hokano ytxoho yawasàn ho, thothoryehra naha, kàwyanye, ketxkon hatà, Farysew komo.

25 Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Khoryenkom karyehtan hutwaha kat manatxowà, Dafe heno kom hoko, kekon hatà. Nyamoro heno xarha, tahyehnàtokonye, kàyweronàhyamatxho kom yawo rohra rma rha

nehxatxkon hatà, kekon hatà. Nahyehyatxkonà rma haxa mak hatà. Tànyahrà komo xe rma haxa nehxatxkon hatà, kekon hatà. ²⁶ Àro ke, Khoryenkom màn yaka nowomye hatà, Dafe heno. Apeyata heno ryhe, Khoryenkom màn yonye ro komo yoh me nehxakon hakahpa tà. Apeyata yehtoko rma haka, nowomye hatà, Dafe heno, Khoryenkom màn yaka, kekon hatà. Towomàtxhe, ekeyu yonahye hatà. Àsoken hana mon nehxakon ha, ekeyu. Khoryenkom yompataka txexahonhàràtho rma mon nehxakon hatà. Khoryenkom màn yonye ro komo yuru marma mon nehxakon hatà. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro nyamoro marma àro yonahyatxkon hatà. Anar komo nenahpàtorà ro mak hatà àro ha. Àrotho rma yonahye hatà, Dafe heno, tahyehrà ke mak hatà. Nàmye xarha tà, takoron komo wya, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

²⁷ Onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanye. Hokano ytxoho yawasànà wahanonkaye, Khoryenkomo, kekon hatà. Toto komo hokanàr horà ryhe, wahanonkaye, toto komo yowakryenàr horà ryhe. Toto komo yeryehokanàr horàhnà mak wahanonkaye, kekon hatà. ²⁸ Àro ke, hokano ytxoho yawasàn yoh me wehxaha, Toto me Enusah kaxe, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

3

Amoskurumentaxahotho yonyhoryetxhàrà on ha.

¹ Txesusu nowomye xarha tà, nàmno ymo yaka, ohsamnohno ytxoho ro yaka. Àto nehxakon hatà, toto. Amoskurementaxaho rma mok nehxakon hatà, noro ha.

² Txesusu yonytxehketxkon hatà, Farysew komo. Onà wyaro ryhe nehutwetxkon hamà. Anatoko norotho yonyhoryen hana, mosonà, on ho, hokano ytxoho yawasàn ho, ketxkon hamà, tahnawonye. Onà wyaro tawro xe rma nehxatxkon haryhe mà, Txesusu wya. Atxke manaha, kàyweronàhyamatxho kom yawo rohra oyesnàr ke, tawro xe nehxatxkon hamà, àwya.

³ Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, amoskurementaxaho wya. Xaro omok ha, amna yam-rakataka, kekon hatà, àwya.

⁴ Onà wyaro nkekon xarha tà, Farysew komo wya. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro tehxye tehxatxow hamà, kekon hatà, àwyanye. Àsok kat wehxano, owyanye, àro yawo ro ryehtxoho me. Hokano ytxoho yawasàn ho àsok kat wehxano. Onyhoryeno yhera kat wehxano. Anàhnohno ynye me kat wehxano, kekon hatà. Anàmno yhera kat wehxano. Wayehkano ynye me kat wehxano. Àsok kat wehxano, owyanye, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Eyukhura mak nehxatxkon hatà.

⁵ Àhorye ronye nenytxehkatxownà hatà, Txesusu. Ewakhàra rma haxa nehxakon hatà, àhokonye. Noseryehokekonà rma hatà, àhokonye, tahnawonye atxke rma haxa esnàr kom ke. Onà wyaro nkekon hatà, toto wya. Atahoyotkako. Natahoyotkay hatà. Ohxe harha nehxakon hatà, amorà.

⁶ Meya totxownà hatà, Farysew komo. Nosonytxetxkon hatà, Eroknes kom yakoro. Txesus hoko ryhe nosonytxetxkon hatà. Àsoke ryhe noro twayehketxowà, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

Txesus hona toto komo yohtaymatxhàrà on ha.

⁷ Tuna ymo yohokoso toy hatà, Txesusu. Akoro totxownà hatà, ànhananàhrà ro komo. Akoro rma rha totxowna hatà, toto komo xarha, thenyenohnà kom hatà, Karyeryeya yamtar hon kom hatà, Xukneya yamtar hon komo xarha hatà, ⁸ Xerusaryen hon komo xarha hatà, Eknumeya yamtar hon komo xarha hatà, Xoknaw mon hon komo xarha hatà, Txeru màhton komo xarha hatà, Seknon màhton komo xarha hatà. Txesus yokaytà yonytxanyenhàr me nehxatxkon hatà. Àro ke, àhyaka nomohtàketxkon hatà, thenyenohnà kom hatà.

⁹ Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Xaro ewahtotxoko, kanawa, rohyaka, kekon hatà. Anatoko kosonkahyan hana, àro yaka, toto komo wya ryeryemnuknur hona, kekon hatà. Àsok tawro hana. Thenyehra rma haxa nehxatxkon hatà, toto komo. ¹⁰ Thenyenohnà komo yonyhoryenyenhàr me nehxakon hatà, Txesusu. Àro ke, anar komo xarha nohsamnohtàketxkon hatà, àhyaka, anaro rha teheryankem kom hatà. Noro yahenàr xe nehxatxkon hatà. Àro ke nohtaymetxkon hatà, àhona.

¹¹ Worokyamo yoh komo xarha nomohtxownà hatà. Tàwyanye Txesus yonyetoko ryhe,

nehurketxkon hatà, akrataka. Teryewrye ro nàrwonatxkon hatà, worokyamo yano me mak hatà. Khoryenkom muru ryhe omoro, ketxkon hatà. ¹² Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye, teryewrye ro rma haxa mak hatà. Rotakhera xaxa mpànà ehtxok ha, kekon hatà, àwyanye.

12 komo wahanonkatxhàrà on ha.

¹³ Taa. Àhà ymo yawnukye hatà, Txesusu. Anyeknyo yeryey hatà. Takoron menyxan komo ryhe yanyekye hatà, tàhyaka. Àhyaka totxownà hatà, nyamoro ha.

¹⁴ Àwayenye rma, 12 me wahanonkatxownà hatà, Txesusu. Onà wyaro katxho me neh-atxkon hatà, nyamoro ha, àwya. Ronànyaknyàrà ro komo moxamo katxho me neh-atxkon hatà, àwya. Takorono ro me esnàr komo xe neh-xakon hatà. Ekarymaxe ànyaknyàr komo xe xarha neh-xakon hatà. ¹⁵ Toto komo hyaye worokyamo yowso xarha ànyaknyàr komo xe neh-xakon hatà. Tano me worokyamo yowrà xe neh-xakon hatà, àwyanye.

¹⁶ Onà wyaro neh-atxkon hatà, 12 komo, esot komo rma. Anaro Semawu. Petru me harha nesohtoy hatà, Txesusu. ¹⁷ Anaro xarha Txaku. Sekmeknew muru rma noro ha. Anaro xarha Xowawu. Txaku yowtà rma noro ha. Boanehtxes me harha nyamoro yosohtoy hatà, Txesusu. Taraye wyaron komo moxamo katxho me rma naha, Boanehtxes katxho. ¹⁸ Anaro xarha Antrye. Anaro xarha Feryepe. Anaro xarha Bahtormewu. Anaro xarha Matewsà. Anaro xarha Tome. Anaro xarha Txaku. Awfew muru rma noro ha. Anaro

xarha Taknewu. Anaro xarha Semawu. Serotes komo yakoronotho rma noro ha. ¹⁹ Anaro xarha Xuknasà Eskaryotesà. Noro rma, Txesusu yahohsony me nehxakon hatà, anhá komo wya.

Khoryenkom yokato wàràhyakatxho hoko hananàhmo ryetxhàrà on ha.

Bàn yaka harha toy hatà, Txesusu.

²⁰ Thenyehra nomohtàkatxownà xarha tà, toto komo. Àro ke, àhoko rma haxa nehxatxkon hatà, Txesusu komo, emtakmahra tehxe ro hatà.

²¹ Àro wyaro ekaytà yonytxatxownà hatà, Txesusu yanan komo. Emtakmahra ro mak manaye tawro rma yonytxatxownà hatà. Àro ke, onà wyaro nketxkon haryhe tà, noro hoko, Tàywenyeke rma haxa nay hamà, ketxkon haryhe tà, àhoko. Àpa txowà tehtxe. Àro ke totxownà hatà, noro yanàr horà haryhe tà.

²² Taa. Àto nehxatxkon hatà, àyweronàhyamano ynye ro kukuru komo, Txesusu komo hyaw hatà. Xerusaryen hoye omohxemo komo rma nyamoro hatà. Onà wyaro nketxkonà rma haryhe tà. Bewsekmu ymo yoh me xaxa we naha ha, mokro, ketxkon haryhe tà. Noro ymo yano me ryhe worokyamo yowyan hamà, worokyamo komo yohà ymo yano me mak ha, ketxkon haryhe tà, àyweronàhyamano ynye ro komo.

²³ Tàhyaka haxa nanyehtxownà hatà, Txesusu. Onà wyaro ryhe nkekon hatà, àwyanye. Rowya worokyamo yownàtoko ryhe, nyamoro warymen hamà, kekon hatà. Satanasà ymo yano mehra mak warymetxow hamà. Àsok tawro hana. Tàmryenon

komo rma yarymahohra nay hamà, noro ymo ha, kekon hatà, Txesusu. ²⁴ Àro hoko rma kuknonano me nàrwonàmeye hatà. Àsok hana natxow ha, owto hon kom ha, kekon hatà. Tosoyxemà ro me tehtokonye, natakhahyatzow hamà, owto hon heno komo, kekon hatà. ²⁵ Àsok hana natxow ha, àro rye yawon komo xarha. Tosoyxemà ro me tehtokonye, natakhahyatzow hamà, àro rye yawonotho komo, kekon hatà. ²⁶ Àro wyaro rma rha, tosoyxemà ro me tehtokonye, Satanasà ymo heno komo yatanàhnòhràtho haryhe mà. Noro ymo yano me towsom me worokyamo yehtoko, osoynyàràtho komo haryhe mà. Àro wyaro tàmryenon komo yehtoko, eh kom mehra harha Satanasà ymo yesnàràtho haryhe mà, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

²⁷ Tahoxerye ymo toto yehtoko, noro katxhotho yarhàra nay hamà, anaro, kekon xarha tà, àwyanye. Bàn yawo rma noro ymo yehtoko, krawame rma haxa nowomyan hamà, àkatxhothàrà yanàr horà. Tàwya noro ymo yahomometxhe haxa ryhe, àkatxhothàrà yaryan hamà, tkatxho me harha. Àro wyaro rma rha, rowya worokyamo yownàtoko, Satanasà ymo komo warymen hamà, kekon hatà, Txesusu, àyweronàhyamano ynye ro komo wya.

²⁸ Onà wyaro ryhe yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon xarha tà, àwyanye. Toseryewhokaxem me naha, Khoryenkomo, ayanhànàthàyam hoko, omeroron hoko rma. Owyanye twàràhyakatxhe rma, noseryewhokehe, ohokonye, kekon hatà. ²⁹ Owyanye tokato haxa wàràhyakatxhe, oseryewhokahra ro mak naha ha, Khoryenkomo, kekon

hatà. Àro wyaro atxke ehxemotho kom hoko ryhe, oseryewhokahra roro rma haxa mpànà naha ha, meya roro rma haxa mak ha, kekon hatà, Txesusu, àyweronàhyamano ynye ro komo wya. ³⁰ Àro wyaro nkekon hatà, àwyanye, worokyamo yoh me xaxa we naha ha, mokro, kanyenhàr me esnàr kom ke hatà. Khoryenkom yokato yano me worokyamo yownye hoko rma, àro wyaro atxke nàrwonàmtxownà hatà, nyamoro ha.

Txesusu wya tàyanan me Khoryenkomo yoyuknye komo yotaketxhàrà on ha.

³¹ Txesusu hyaka nomohtxownà hatà, àyon komo, ewtà komo xarha. Màmnyaye rma horohtxownà hatà. Noro yanyekhotxownà hatà, àton komo wya.

³² Thenyehra rma haxa nehxatxkon hatà, toto komo. Txesusu hyawo eryewtaxemo nehxatxkon hatà, bamtotàhkaxe ro hatà. Onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Mono natxow hatà, oyon komo, oyowtà komo xarha, ketxkon hatà, àwya. Màmnyaye rma natxow hatà. Oyonyàr xe natxow hatà, ketxkon hatà.

³³ Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, Txesusu. Àsoken kom hana royon me natxow ha, kekon hatà. Àsoken kom hana rowtà me natxow ha, kekon hatà, àwyanye. ³⁴ Thorye ron komo yonytxehkay hatà. Moxamo ryhe, royon me natxhe, rowtà me natxhe, kekon hatà. ³⁵ Àsok tawro hana. Khoryenkomo yoyuknye ro komo ryhe, rowtà me natxhe, rowosàn me natxhe, royon me natxhe, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

4

Nat yothahtoho yokarymatxhàrà on ha.

¹ Toto komo hananàhyakon xarha tà, Txesusu, tuna ymo yohoye. Àhyaka nohsamnohtàkatxownà hatà, toto komo. Thenyehra rma haxa neh-atxkon hatà. Àro ke nosonkahye hatà, Txesusu, kanawa yaka. Àto neryewtay hatà, kanawa yawo, tuna ymo kwawo. Tuna ymo yohoye rma neh-atxkon hatà, toto komo, omeroron komo rma hatà.

² Kuknonano me hananàhyatxkon hatà, Txesusu, thenyehra hatà. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye, àhananàhrà kom me hatà.

³ Nat yonamso toy hatà, toto, kekon hatà. ⁴ Onà wyaro nexey hatà, natàtho. Tonamsom hoye nothahye hatà, asama yaka. Àrotho yonahtx-ownà hatà, torono heno, kekon hatà. ⁵ Àhoye rma nothahye xarha tà, toh hona, yukryeka ah-tumnu waka. Nahtaye rma haryhe tà, àrotho. ⁶ Àro ke, kamàmà yasawnukutxhe, naknay hatà. Nuskurumentay hatà, àmxahra tesnàr ke, kekon hatà, Txesusu. ⁷ Àhoye rma nothahye xarha tà, ewekhàr waka. Àto rye rma horymamtxownà hatà, ewekhàr yakoro. Natàtho yompoymay hatà, ewekhàrà. Àro ke, ehetahra ro mak nexey hatà, nat heno, kekon hatà. ⁸ Àhoyeno rma tonamsom me haxa nexey hatà, yukryeka taxeronokem waka. Àro rma nahtay hatà. Horymamye xarha tà. Nehetay xarha tà, thenyehra hatà. Anar komo, 30 me neheta y hatà. Anar komo xarha, 60 me neheta y hatà. Anar komo xarha, 100 me neheta y hatà, kekon hatà.

9 Uro enytxatxoko, thanak oyehtokonye. Àhanahra kat manatxowà, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

12 komo wya àsok mon màkan ha kuknonano me katxhàrà on ha.

¹⁰ Taa. Totxownà hatà, toto komo. Txesusu hyawo noknomtxownà hatà, 12 komo, anar komo ànhananàhrà komo xarha. Àsok mon màkan ha, kuknonano me, ketxkon hatà.

¹¹ Onà wyaro neyuhtxownà hatà, Txesusu. Àsok hana toto komo kayaryet me nay ha, Khoryenkom ha, kekon hatà. Àkayaryet kom me tehtxoho hutwamohsohra rma hak naha, noro, toto komo wya. Owyany haxa ryhe uhutwamohsehe, kekon hatà. Anar komo wya haxa ryhe, uhutwamohsehe rma haryhe. Kuknonano me marma wekaryemehe, àwyanye, kekon hatà. ¹² Kuknonano me wekaryemehe, toto komo wya, uhutwahra rma ehtxoho menye. Khoryenkom yahoxetà yonyatxhe rma haryhe. Noro ywenyeke rma natxhe ha, kekon hatà. Rorwonà yonytxetxhe rma haryhe. Uhutwahra rma natxhe ha, kekon hatà. Àro ke, kuknonano me marma wekaryemehe, àwyanye, Khoryenkom hona àwyanye xenyàr hona. Thona harha àwyanye xenyetok haxa, àhokonye oseryewhokanàràtho haryhe, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Nat yothahtoho yokarymatxho hutwamohsothàrà on ha.

¹³ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Kuknonano me ronekarymanàrà hutwahra mahtxok hamà,

kekon hatà. Nat yokarymatxho rma hutwahra mahtxok hamà. Àsok tawro hana. Amnye, kuknonano me rma rha rorwonàmnnàtok xarha, uhutwahra rma rha manatxow hamà, kekon hatà. ¹⁴Uhutwamohsos haka, owyanye. Toto wya nat yonamnàtokono wyaro, Khoryenkomo rwonà tekarymetxow hamà, kekon hatà, Txesusu.

¹⁵ Asama yaka othahsahotho ryhe, Khoryenkomo rwonà yonytxanyenhàyamo kuknon me naha. Àwyanye enytxatxhe rma, nomokyaha, Satanasà ymo. Ewan yakanye enamsahotho yaryaha, noro ymo ha, kekon hatà, Txesusu.

¹⁶ Toh hona othahsahotho xarha, anar komo kuknon me naha. Khoryenkomo rwonà yonytxetxhe rma haryhe, nyamoro ha. Tàwyanye enytxatxhe rma, teryehorye nahohsatxhe rma haryhe, kekon hatà. ¹⁷Ewan yakanye enamsahotho rma, àmxahnà wyaro mak naha. Mexehra mak nahohsatxhe ha. Mexehra texetxhenye, toseryehokaxem me harha natxhe, kekon hatà. Teryewhamnohsom me rma natxhe, tàwyanye Khoryenkomo rwonà yonytxanàr ke mak ha. Àro wyaro toseryehokatxhenye rma, nàhnànkexhe harha, kekon hatà, Txesusu.

¹⁸ Ewekhàr waka othahsahotho ryhe, anar komo kuknon me naha. Khoryenkomo rwonà yonytxetxhe rma haryhe, nyamoro xarha.

¹⁹ Amnye tomyawon kom hoko roro mak natxhe ha. Tkatxhonke rma haxa tesnàr komo xe natxhe xarha. Anaro rha katxhonano hoko rma haxa nehohketxhe xarha. Àro hoye ro, Khoryenkomo rwonà hutwahkahtàketxhe xak hampànà, kekon

hatà. Ehetahra mak natxhe ha. Ohxe roro natxhe katxho mehra ro mak natxhe ha, kekon hatà, Txesusu.

²⁰ Yukryeka taxeronokem waka enamsahotho ryhe, anar komo kuknon me naha. Khoryenkomo rwonà yonytxetxhe, nyamoro ha, kekon hatà. Tàwyanye enytxatxhe rma, ohxe nahohsatxhe. Àro ke, tehetaxemà wyaro ohxe roro natxhe. Ukukur komo rma, 30 me tehetaxemà wyaro ohxe natxhe. Ukukur komo xarha, 60 me tehetaxemà wyaro ohxe rma haxa natxhe. Ukukur komo xarha, 100 me tehetaxemà wyaro ohxe roro rma haxa natxhe, meya roro rma haxa mak ha, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Khoryenkomo rwonà yonytxatxho hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.

²¹ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Kweyur komo wyaro naha, Khoryenkomo rwonà, kekon hatà. Kweyur komo yotahurhura tehxatxow hamà. Oryen yosnaka txeryhera tehxatxow hamà, kekon hatà. Kahon komo yosnaka txeryhera tehxatxow hamà. Ahon hona haxa teryatxow hamà, àwya kweyhotho menye. Àro wyaro rma rha, Khoryenkomo rwonà tekarymetxow hamà, toto komo wya Khoryenkomo hutwatxho me, kekon hatà. ²² Àsok haxa hana nay ha, Khoryenkomo rwonà. Anatoko uhutwahnà me nay hana, kuknonano me rorwonàmrà ke. Uhutwahnàtho rma, thutwaxem me harha mpànà naha ha, amnye, kekon hatà. ²³ Uro enytxatxoko,

thanak oyehtokonye. Àhanahra kat manatxowà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

²⁴ Àro ke, ohxe mpànà enytxatxoko, rorwonà, kekon hatà, àwyanye. Onenytxatxhàyamo ekarymatxoko, anar komo wya. Ekarymahra oyehtokony haxa ryhe, enytxahra harha mpànà manatxhe ha, kekon hatà. Owyanye ekarymantok haxa ryhe, thenyehra menytxetxhe xarha, kekon hatà. ²⁵ Owyanye ohxe enytxantoko rma, nenytxamohsehe rye rma haxa, Khoryenkomo, owyanye. Enytxahra oyehtokony haxa ryhe, enytxamohsohra harha mpànà naha ha, owyanye, kekon hatà. Owyanye uhutwehe katxhe rma, muhutwahkahyatxhe harha hampànà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Nat yahtatho yokarymatxhàrà on ha.

²⁶ Kuknonano me rma rha nàrwonàmeye xarha tà, Txesusu, toto kom yakoro. Àsok hana akayaryet kom me nay ha, Khoryenkom ha, kekon hatà. Akayaryet kom me noro yehtxoho, onà wyaro nay hamà. Nat tenamyan hamà, yukryeka waka. ²⁷ Kàwya enamàtxhe, mexe nyhe ehetahra nay hamà, kekon hatà. Ehetanàr hona ro tehyan hamà. Àhona ro rma tànàkyaha xarha. Thakehe xarha, kekon hatà. Eten hoye ro hana nahten ha. Eten hoye ro hana horymamyàn ha. Àywenyeke tehyan hamà, kekon hatà. ²⁸ Yukryeka ryhe, nahtanàhyàn hamà, tano me ro rma. Ehà htzero nahtehe. Amnye neheràmtxontehe. Amnye ne-hetehe. Àro wyaro kehutwatxho hoye rohra mak neheten hamà, natà, kekon hatà. ²⁹ Ehetatxhe

rma, thohtyan hamà. Àro wyaro rma rha, tàmryenon me oyeryatxhe, Khoryenkomo, oye-hutwatxho kom hoye rohra mak ha. Amnye tàmryenon komo yohamnohyaha hampànà, noro ha, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Natà txko horymamtoho yokarymatxhàrà on ha.

³⁰ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, toto komo wya. Àsok hana akaryet kom me nay ha, Khoryenkom ha, kekon hatà. Àsok hana wekarymen ha, owyanye. Kuknonano me wekarymen hamà, kekon hatà. ³¹ Nat horymamtoho wyaro nay hamà. Natà txko tenamyatxow hamà, mostakna nathàrà txko rma. Anaro nathàr komo yosnaka rma haxa nay hamà, kekon hatà. ³² Horyehnàtho txko rma horymamya. Thorymamàtxhe, ehànhenye ymo rma haxa nay hamà, anar komo yoho rma haxa mak ha. Kawo rma haxa nasakmatahten hamà. Akrotnaka ryhe nemàmtetxow hamà, torono komo, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

³³ Àro wyaro Khoryenkomo rwonà yokarymekon hatà, àwyanye. Anaro rha kuknonano me nekarymekon hatà, toto komo wya, thenyehra hatà. Àwyanye enytšanàr wararo nyhe rma nekarymekon hatà, àwyanye. ³⁴ Kuknonano mehra, ekarymahra ro mak nehxakon hatà, toto komo wya. Tànhananàhrà ro komo wya haxa ryhe, omeroro hutwamohsotàhkekon hatà, Txesusu, toto komo nenytxahtor me mak hatà.

Atxowowo ymo yatàknanàhkatxhàrà on ha.

³⁵ Àro rma kokmamàtxhe, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Àpa txowà, mon hona, kekon hatà, àwyanye. ³⁶ Àro ke, toto komo nomtxownà hatà. Txesusu ryhe, kanawa yawo rma nehakon hatà. Àro ke, àro yawo rma natxownà hatà, ànhananàhrà ro komo. Akoronye totxownà hatà, anar komo xarha. Anaro rha kanawa yawo totxownà hatà, nyamoro ha.

³⁷ Àtontokonye rma, nomokye hatà, atxowowo ymo, thenyehrà ymotho rma haxa mak hatà. Dyow dyow dyow kekon hatà, tuna ymo, kanawa heno hoko. Àro heno rma nataràhtekon hatà, thenyehrà hatà. ³⁸ Txesusu ryhe, mahtwo nehakon hatà. Ahon ho ànàhsaho nehakon hatà. Nempakatzownà hatà, akoron komo. Khananàhnye y, ketxkon hatà, àwya. Tànoryatxow hamà. Oseryehokahra manaye, ketxkon hatà, àwya. ³⁹ Hakay hatà, Txesusu. Atxowowo ymo yatàknanàhkay hatà. Dà kasko, kekon xarha tà, tuna ymo wya. Ayatàknako. Dà, atxowowo ymo natàknay hatà. Tatàknye rma haxa nehakon hatà.

⁴⁰ Àsok tawro moseryehtxow harha, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Àsok tawro moseryehtxow harha. Khoryenkom hona xenyhera rma hak manatxow hamà, kekon hatà, àwyanye.

⁴¹ Noseryehokatxehkatxownà mak hatà, thenyehrà rma haxa mak hatà. Onok moson haryhe, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Onok moson haryhe. Atxowowo ymo neyuknur me nay hamà. Tuna ymo neyuknur me xarha nay hamà, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

5

Worokyamo yohà ymotho yonyhoryetxhàra on ha.

¹ Mon hona nahatakaxownà hatà, Txesu komo. Xerasa yamtar 4 hona rma nahatakaxownà hatà. Txeey katxownà hatà.

² Nasanàmye hatà, Txesusu, kanawa yaye. Asanàmàtxhe rma, àhyaka nomokye hatà, toto. Worokyamo yohà rma mok nehvakon hatà. Yatxetxho waye nomokye hatà.

³ Yatxetxho wawo roro nehvakon hatà. Noro ymo yasohtohra harha nehvatxkon hatà, toto komo. Yawaka ke asohtohra harha nehvatxkon hatà, atxke ymo rma haxa esnàr ke. ⁴ Amnyehra, yake ro nasohtotxownà haryhe tà, yawaka ke. Nàhrowomtxownà xarha tà. Yawaka heno yawotekon mak hatà, noro ymo ha. Nakmeryekon mak hatà, worokyamo yano me tahoxerye rma haxa tesnàr ke hatà. Àro ke, arymahra nehvatxkon hatà, toto komo, esnaka tesnàr kom ke hatà. ⁵ Yatxetxho wawo nehvakon hatà, àhà ymo ho xarha. Emahona ro kowontekonà roro hatà, kohsaya xarha, awasnaw xarha. Toh ke notokekong hatà, thoko rma hatà.

⁶ Noro ymo rma, moxe ro Txesusu yonyey hatà. Tàwya xenyetxhe rma, karyhe toy hatà, àhyaka. Tosoknar ho neryewtay hatà, akrataka, ehonomnà me tàwya xenyàr ke, ⁷ Teryewrye ro nàrwonàmye hatà. Txesusu y, kekon hatà. Khorryenkom muru omoro ha. Omeroron komo yohon muru rma omoro. Àsok manaye, rohoko,

kekon hatà. Àsok manaye, rohoko. Ryerye-whamnohpàra exko hampànà àkehe, owya, Khor-yenkomo nenytxanàr me, kekon hatà, noro ymo.

⁸ Àro wyaro rma nkekon hatà, onà wyaro kanyenhàr me rma Txesusu yesnàr ke hatà. Worokyamo y, otowko ha, toto hyaye, kanyenhàr me nehxakon hatà, Txesusu. ⁹ Onok omoro, oyosotà, kekon xarha tà, Txesusu, àwya. Thenyehnohà mak on ha, rosotà, thenyehnohà ymo yoh me ryesnàr ke, kekon hatà, noro ymo. ¹⁰ Worokyamo nyakhera exko hampànà, oyoro ro, kekon hatà, Txesusu wya. Àro wyaro nkekon hatà, teryewrye ro rma haxa mak hatà.

¹¹ Àto nehxatxkon hatà, okno komo, honyko wyaron komo. Àh yawxawo rma nehxatxkon hatà, thenyehra rma haxa mak hatà. Àto rma nasahxemtetxkon hatà. ¹² Àro ke, onà wyaro nkekon xarha tà, noro ymo, worokyamo yano me hatà. Okno komo hyaka amna ànyahko, kekon hatà, Txesusu wya. Ewan yakanye owomso amna ànyahko, kekon hatà. Àro wyaro nkekon hatà, teryewrye ro rma haxa mak hatà, worokyamo yano me mak hatà.

¹³ Àtotxoko, kekon hatà, Txesusu, worokyamo wya. Àtotxoko. Toto hyaye notowtxownà hatà, worokyamo komo, kray kray kray. Okno komo yowan yaka haxa nowomtxownà hatà, kuru kuru kuru. Uuff, huhyakanto kàtatxownà hatà, okno heno komo, omeroro. Krow, tuna ymo kwaka nowomtxownà hatà. Nànòtàhkatxownà

hatà. Àyakenon komo ryhe, 2000 me nehxatxkon hatà.

¹⁴ Okno yonye rotho komo ryhe, nekahtàmtxownà hatà, owto hona. Àton komo wya nekarymatxownà hatà. Owto màhton komo wya xarha nekarymatxownà hatà. Àro ke, exetxhàràtho yonyxe nomohtxownà hatà, toto komo. ¹⁵ Txesusu hyaka rma nomohtxownà hatà. Worokyamo yohàtho yonytxownà hatà. Thenyehohà yohàtho yonytxownà hatà. Àto eryewtaxah harha nehxakon hatà. Twomunke harha nehxakon hatà. Tonyxerye harha nehxakon hatà. Àro ke noseryehokatxownà hatà, toto komo, omohxemo komo. ¹⁶ Xenyenhàyamò ryhe nekarymatxehkatxownà hatà, àwyanye, omohxemo komo wya. Worokyamo yohàtho yonyhoryetxhàrà yokarymatxownà hatà. Okno heno komo noràthàrà xarha yokarymatxownà hatà, àwyanye.

¹⁷ Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, toto komo, Txesusu wya, teryewrye ro rma haxa mak hatà. Àtoko, oyoro ro, amna yowto hoye, ketxkon hatà, àwya, noro yahoxet hona toseryehrà kom ke hatà.

¹⁸ Àro ke, kanawa yaka nosonkahye hatà, Txesusu. Osonkahnàtoko rma, onà wyaro nkekon hatà, worokyamo yohàtho, àwya. Ayakoro romoknàr xe wehxaha, kekon hatà, Txesusu wya. ¹⁹ Omokhàra exko, kekon mak hatà, Txesusu, àwya. Àtoko, omàn yaka, ayanan kom waka. Oskarymako, àwyanye. Kohkomo ryhe ronyhoryeno, thenyehra, kasko, àwyanye. Rohnàn

yawo rma haxa nahko, kasko, àwyanye, kekon hatà, Txesusu, àwya.

²⁰ Àro ke toy hatà, worokyamo yohàtho. Noskarymekon hatà, toto komo wya, Dekaporyes hon komo wya. Txesusu ryhe ronyhoryeno, kekon hatà, àwyanye. Towahke rma haxa nahko, rohoko, kekon hatà. Koo, àsok tawro harha, ketxkon hatà, toto komo, omeroron komo.

Wosà tkamsukryemà rorotho yonyhoryetxhàrà on ha.

²¹ Wetoy harha tà, Txesusu, on hona harha. Àhyaka nohsamnohtàkatxownà hatà, toto komo, thenyenohnà komo. Tuna ymo yohoye rma neh-atxkon hatà.

²² Nomokye hatà, horykomo. Xayru rma noro hatà. Xuknewyana komo yohà rma mok neh-akon hatà, tohsamnohsomà ro komo yonye ro rma hatà. Tàwya Txesusu yonyetxhe rma, tano me ro rma nehurkay hatà, akrataka. ²³ Onà wyaro nkekon hatà, àwya, teryewrye ro rma haxa mak hatà. Romsàtho txko àwayehpaya manaye, kekon hatà. Omoko xenykoto. Ayamorà txerykoto, àhona, ohxe harha ehtxoho me, àwayehpàra ehtxoho me, kekon hatà. ²⁴ Àro ke toy hatà, Txesusu, akoro.

Txesus yakoro rma totxownà, hatà, toto komo xarha, thenyenohnà komo. Nohtaymetxkon hatà, noro hona. ²⁵ Àwawonye neh-xakon hatà, wosà. Ekehà rma mok neh-xakon hatà, noro ha. Tkamsukrye roro neh-xakon hatà. Àro wyaro rma 12 me txemnyehàntay hatà.

²⁶ Tkatxhothàrà yàmthàhkanyenhàr me neh-xakon

hatà, ohtxemano ynye ro komo wya, anaro rha komo wya. Omeroro tàmtàhkanyenhàr me nehxakon hatà, tohtxe yehetho me rma haryhe tà. Tohtxemaxemà rma, neryewakonà rye rma haxa mak hatà. Ehtxemnà ro me mak nehxakon hatà, tanhàntatàhkaxe ro rma haxa mak hatà.

²⁷ Noro rma, Txesusu yokaytà yonytxanyenhàr me nehxakon hatà. Àro ke nomokye hatà, toto kom yakoro. Txesusu mkaye nomokye hatà. Àhononà yahey hatà. ²⁸ Àsok tawro hana. Onà wyaro rma nkekon hatà, tàwya rma. Rowya àhononà yahrenàr ke ryhe, ohxe harha wehxa hamà, kekon hatà. Àro ke nahey hatà. ²⁹ Dà kay hatà, àkamsukuthuru. Àtoko rma natàknay hatà. Eheryanàthàrà rma natàknay hatà. Rye-heryanàtho natàknay hamà, ohxe harha wehxa hamà, kekon hatà, tàhnawo.

³⁰ Àtoko rma nehutway hatà, Txesusu. Rohyaye notowno hamà, rahoxetà, toto yonyhoryetxho, kekon hatà, tàhnawo. Àro ke neramay hatà, toto kom wawo rma, thenyehonà kom wawo rma. Onok mokro rohononà yaheno ryhe, kekon hatà. ³¹ Onà wyaro nketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo, àwya. Toto komo menyaha, ketxkon hatà. Thenyehra rma haxa natxow hamà. Nohtaymetxow hamà, ohona. Àsok tawro, onok mokro raheno, màken harha, ketxkon hatà.

³² Àhorye ronye nenytxehketxkon hatà, Txesusu, tahenyenhàrà yonytxoho me. ³³ Àhyaka haxa nomokye hatà, wosà. Ohxe harha tehtx-oho hutwekon hatà. Àro ke nàràrànakon hatà,

oseryehrà. Tano me ro rma nehurkay hatà, Txesus yakrataka. Yaworo rma haxa noskarymay hatà, tkatxehkaxe ro, àwya. ³⁴ Wosà y, kekon hatà, Txesusu, àwya. Ohxe harha manaha, rohona owoya xenyàr ke mak ha. Ohxe àtoko. Ohxe roro oyesnàrà moro ha, kekon hatà, Txesusu, wosà wya.

Xayru yomsàrà yonyhoryetxhàrà on ha.

³⁵ Wos yakoro Txesusu rwonàmàntoko rma, nomohtxownà hatà, toto komo. Horykomo màn yaye nomohtxownà hatà, Xayru màn yaye rma hatà. Oyomsàthàr heno wayehno haxa ha, ketxkon hatà, Xayru wya. Khananàhnye komo yarhàra harha manay hamà, ketxkon hatà.

³⁶ Txesusu ryhe, àrwon komo yonytxanyehrà wyaro rma nehakon hatà. Onà wyaro haxa ryhe nkekon hatà, horykomo wya. Oseryehokahra exko, kekon hatà, àwya. Rohona rma xenyko, kekon hatà, Txesusu, àwya.

³⁷ Horohkano yeryey hatà. Rakoro omokhàra ehtxoko, kekon hatà, toto komo wya. Petru kom marma totxownà hatà, akoro, Txaku xarha hatà, Xowaw xarha hatà. Txaku yowtà rma noro ha, Xowawu.

³⁸ Horykomo màn yaka haxa totxownà hatà. Thenyehra rma haxa natmeryketxkon hatà, toto komo, àton komo. Nàratetxkon hatà. Nehokoyatxkon hatà, omsamtxemo heno hnàrà, thenyehra rma haxa mak hatà. ³⁹ Nowomye hatà, Txesusu. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Àsok tawro matmeryketxow harha, kekon hatà, àwyanye. Àsok tawro owratetxow harha.

Àwayehpàra naha, omsamtxemo. Ànàknàrà rma onà, kekon hatà, àwyanye.

⁴⁰ Newnohtxownà mak hatà, toto komo. Àna make ryhe mpe, ketxkon hatà. Nenampatakatxehkatxownà mak hatà, Txesusu. Omsamtxemo yàmà yarày hatà. Àyon xarha, Petru komo xarha yarày hatà. Nowomtxownà hatà, tahusom yaka, àto omsamtxemo yehtxoho yaka rma hatà.

⁴¹ Noro yahosày hatà, Txesusu, amor hoko. Taryeta kume, kekon hatà, àwya. Àro wyaro katxho rma, onà wyaro katxho me rma naha. Roknà y, asanàmko, àkehe, owya, katxho me rma naha, taryeta kume katxho. ⁴² Àtoko rma nasanàmye hatà, omsamtxemo. Sax, sàh sàh sàh, nataryeknohyakon harha tà. 12 me txemnyehà nehakon hatà, enuruthurunhuru. Txesus yakoron komo ryhe, noseryehokatxehketxkon hatà, thenyehra rma haxa mak hatà.

⁴³ On yokarymahra xaxa mpànà ehtxok ha, anar komo wya, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Àro wyaro nkekon hatà, teryewrye ro rma haxa mak hatà. Ànyahrà tàmtxoko, kekon xarha tà, àwyanye.

6

Towtothàr hona Txesusu tothàrà on ha.

¹ Karyeryeya kuthonà ymo yohoye ro toy hatà, Txesusu. Towtothàr hona harha toy hatà, Nasarye hona harha hatà. Ànhananàhrà ro komo xarha, akoro totxownà hatà.

² Àton komo hananàhyakon hatà, Txesusu, hokano ytxoho yawasàn ho hatà. Nàmno ymo yawo hananàhyatxkon hatà, ohsamnohtoho kom

yawo. Koo, noseryehoketxkon hatà, nyamoro, enytxany komo rma, thenyehohnà komo rma. Àsok nay haryhe, mosonà, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Àsok nay haryhe. Tàywero rma haxa nay hamà. Eryehokano ynye ro me xarha nay hamà. Tahoxetà rma yonyhen hamà, kàwyanye. Onok hoye ro ryhe ehonomnà me naye, ketxkon hatà, tàwyanye rma. ³ Noro ywero tehxtaxow hamà. Wewe yonyhoryenye ro mehra kat naye, ketxkon hatà. Maryeya mryerà mehra kat naye. Txaku yowtà mehra kat naye, ketxkon hatà. Xose yowtà mehra kat naye. Xuknas yowtà mehra kat naye. Semaw yowtà mehra kat naye, ketxkon hatà. Noro wosàn mehra kat natxowà, mokyamo, kwawon komo rma. Noro ywero tehxtaxow hamà. Noro rma, ehonomnà me mak naha. Àsok nay haryhe, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Khoryenkom yano me ehonomnà me nay hamà, kahra mak nehxtaxkon hatà. Àro ke noro xehra nehxtaxkon hatà.

⁴ Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Khoryenkomo yokarymanye ro komo yonytxetxow hamà, toto komo, kekon hatà. Ewto hon kom haxa ryhe, enytxahranye ro mak natxow hamà. Ukukur komo ryhe, enytxahranye ro mak natxow hamà, kekon hatà, Txesusu, towto hon komo wya.

⁵ Towtothàr ho tehtoko, tahoxetà yonyhohra nehxakon hatà, àwyanye. Nenyhoye rma haryhe tà. Yakenohnà komo rma yonyhoryey hatà. Ekeh kom hona tamorà yeryey hatà, tàwya enyhoryetxho menye. Yakehra mak nenyhoryetxownà

hatà, àto. ⁶ Noseryehokekonà rma haxa mak hatà, àhokonye, thona xenyhera esnàr kom ke hatà. Anaro rha owto hona toy hatà, Nasarye màhton hona rma hatà. Àton komo hananàhyakon hatà.

12 komo nyaketxhàrà on ha.

⁷ 12 komo yanyekye hatà, Txesusu, tàhyaka. Asako rye nànyahtxownà hatà, asako rma rha, asako rma rha. Àro wyaro asako rye nànyahtxownà hatà, omeroro. Àtotxok ha, kekon hatà. Àtotxok ha. Rano me ryhe ehonomnà me manatxhe ha, owyanye worokyamo yowtoho me, kekon hatà, àwyanye. ⁸ Akorohra rma àtotxoko, kekon xarha tà. Owru komo yarhàra ehtxoko. Ayamatan komo xarha yarhàra ehtxoko, kekon hatà. Otxenyerun komo xarha yarhàra ehtxoko. Atxok haryhe, ayahoso kom mak ha, kekon hatà, Txesusu. ⁹ Tàhrowomke rma àtotxoko, kekon hatà. Asako owomun komo yarhàra mak ehtxoko, kekon hatà. ¹⁰ Onok kom màn yaka hana oyowomàtxhenye, àto rye rma hak oyonmahyatxhe ha. Owto hoye othra ronye rma haka, àro rye yawo rma oyonmahyatxhe ha, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. ¹¹ Anaro rha owto hona àtotxoko. Oyonytxahranye owto hon komo yehtoko, onà wyaro ehtxoko, anhàn komo hutwamohsonàr horà, kekon hatà. Ewto kom hoye otontokonye, ehtahpunkatxoko, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya.

¹² Àro ke totxownà hatà, 12 komo. Onà wyaro nekarymetxkon hatà. Anar me harha ayanhànàthàyamo xenytxoko, ketxkon hatà, toto komo wya. ¹³ Worokyamo komo yowyatxkon hatà, toto komo hyaye, thenyehra hatà. Ekeh

komo karyetxkon hatà, àkat ke, thenyehra rma rha hatà. Àro wyaro nenyhoryetxkon hatà, Txesus yano me hatà.

Xowaw heno hàmkotohàrà on ha.

¹⁴ Txesusu nekaytay hatà, thenyehra hatà. Àro ke nenytxay hatà, Eroknesà. Karyeryeya yamtar hon komo kayaryetà rma mok nehxakon hatà, noro ha. Onà wyaro nketxkon hatà, toto komo, Txesus hoko. Xowaw heno mokro hamà, ketxkon hatà, anar komo. Àwayehxemo kom waye nasanàmyak hamà, Xowaw heno, aymomno ynye ro heno. Noro rma mokro hamà. Karyhe harha tehtxoho hoye ro eryehokano yeryan hamà, ketxkon hatà, Txesus hoko. ¹⁵ Onà wyaro nketxkon hatà, anar komo, noro hoko. Eryeyas heno mokro hamà, ketxkon hatà. Onà wyaro nketxkon hatà, anar komo. Khoryenkomo rwonà yokarymanyè ro heno komo kukuru ryhe mokro hamà, ketxkon hatà. Àro wyaro anar me rha nketxkon hatà, toto komo, Txesus hoko.

¹⁶ Eroknesà ryhe, onà wyaro haxa nkekon hatà, tàwya Txesusu yokaytà yonytxatxhe. Xowaw heno mok hamà, kekon hatà. Ronhàmkotohohotho rma mok hamà. Àwayehxemo kom waye nasanàmyak hamà, kekon hatà, Eroknesà, Txesus hoko.

¹⁷⁻¹⁸ Àro wyaro nkekon hatà, Xowaw heno wayehkahonyenhàr me tesnàr ke hatà. Noro heno yahohsonyenhàr me nehxakon hatà. Nasohtohoy xarha tà. Nahryempoy xarha tà, watxa ymo yaka, àwya toynyàr ke mak hatà. Àsok tawro hana. Towtà hetxenho yahosnyenhàr me nehxakon hatà, Eroknesà. Erokneyasà noro hatà, wos

yosotà, Feryepe hetxenho rma hatà. Noro rma yahosà y hatà, Eroknesà. Àro ke neyey hatà, Xowaw heno. Atxke manaha, kekon heno hatà, Eroknesà wya. Atxke manaha. Tahohsoryehra ro mak naha ha, owya, oyowtà hetxe kaxe, kekon hatà, Xowaw heno. Àro hoye ro nahryempoy hatà, Eroknesà, watxa ymo yaka.

¹⁹ Newakàhkahye hatà, wosà, Erokneyasà. Newakàhkahye hatà, Xowaw heno hoko. Noro yotahahonàr xe rma haxa nehxakon hatà, Eroknesà wya. Etahahohra rma hak nehxakon hatà, noro wya. ²⁰ Àsok tawro hana. Eroknesà ryhe, newankaranakon hatà, Xowaw hona. Ohxe roro rma haxa nay hamà, mokà. Enyhoru ro me rma haxa nay hamà, kekon hatà, Xowaw hoko. Àro ke, noro hona newankaranakon hatà. Noro kurunhekon hatà. Noro yonytxekonà rma haryhe tà, Eroknesà. Tàwya enytxantoko rma, uhutwahra rma nehxakon hatà. Enytxanàr xe mak nehxakon hatà.

²¹ Taa. Eroknesà yonuruthurunhuru yawasànà ryhe, nenmahye haxa hatà. Àro rma ho Xowaw heno yotahahoy haxa hatà, wosà, Erokneyasà. Onà wyaro nehxakon hatà, Eroknesà. Ehonomnà komo yahxemtoy hatà, tonuruthurunhuru yawasàn ho hatà. Asahxemtosoto txownà hatà, ehonomnà komo, Eroknes yanoto yoh komo rma, waha yoh komo xarha, horykomo komo xarha. Karyeryeya hon komo rma nyamoro hatà, horykomo komo. Nyamoro rma yahxemtoy hatà, Eroknesà. ²² Àto rye ehtokonye rma, nowomye hatà, omaso, Erokneyasà yomsàrà.

Manhoy hatà, Eroknes komo nenyàr me hatà. Neryehotanàhtxownà hatà, banhonàr ke. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Eroknesà, àwya, omaso wya. Eten xe manaye, kekon hatà, àwya. Eten xe manaye. Àro rma wàmýaha, àx oyehtxoho rma, kekon hatà. ²³ Àx oyehtoko, rowto hoye wàmýaha, owya. Àrakayotho wararo wàmýaha, àx oyehtoko, kekon hatà. Àro ke, àx oyehtxoho ekarymako, rowya. Tàmpara rma ryehtoko, romtatkano rma hak Khoryenkomo, kekon hatà, Eroknesà, omaso wya.

²⁴ Àro ke toy hatà, omaso, tàyonà hyaka, Erokneyasà hyaka. Eme y, kekon hatà. Eten kom hoko ryhe, àx wehxaha, àkeno, àwya, kekon hatà, tàyonà wya. Onà wyaro haxa neyukye hatà, àyonà. Xowaw heno àhàmkotohoko, kasko, àwya, kekon hatà. Noro heno yhuthotho sokhoko, rohyaka, kasko, àwya, kekon hatà, Erokneyasà, tomsàrà wya.

²⁵ Amamehra rma haxa toy harha tà, omaso, Eroknesà hyaka. Tàyon yano me onà wyaro nkekon hatà, àwya. Xowaw heno àhàmkotohoko, kekon hatà. Aymomno ynye ro heno rma àhàmkotohoko. Noro heno yhuthotho sokhoko, rohyaka. Wetxe yaw hak nehtxowà, ayanoto komo, kekon hatà. Àro rma xe wehxaha, kekon hatà, omaso, Eroknesà wya.

²⁶ Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, nekhokay hatà, Eroknesà, thenyehra rma haxa mak hatà. Àhàmkotohonàr xehra nehkon hatà. Onà wyaro kanyenhàr me mak nehkon hatà. Tàmpara rma

ryehtoko, romtatkano rma hak Khoryenkomo, kanyenhàr me nehxakon hatà, àton komo nenytxanàr me hatà, omeroron komo nenytxanàr me hatà. Àro ke omaso yoyukye hatà. Àhàmkotohohra wehxaha kahra nehxakon hatà. ²⁷ Àtoko rma tanoto nyakye hatà. Otahano ynye ro rma nyakye hatà. Àhàmkototaha, uyhuthuthuru mekyaha ha, kekon hatà, Eroknesà, àwya. Àro ke watxa ymo yaka toy hatà, anoto. Xowaw heno hàmkotoy hatà, àto. ²⁸ Uyhuthuthuru yokye hatà, wetxe yawo. Nàmye hatà, omaso wya. Noro rma narày hatà, tàyonà hyaka.

²⁹ Taa. Tàwyanye enytxatxhe, totxownà hatà, Xowawu nghananàhrà rotho komo. Ekehàthàrà yatxownà hatà. Nenamtxownà hatà, toh yowtar yaka. Àro wyaro noro heno yetxownà hatà, ànghananàhrà rotho komo.

5000 komo nyahmatxhàrà on ha.

³⁰ Taa. Txesusu hyaka nomohtxownà harha tà, 12 komo, ànànyaketxhàyamotho rma. Àhyaka nohsannohtàkatxownà harha tà. Noskarymatxehtkatxownà hatà, àwya. Àsok hana nenyhoryetxownà ha. Àsok hana hananàhtxownà ha. Noskarymatxehkatxownà hatà, Txesusu wya, omeroro hatà.

³¹ Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Omohtxoko, kekon hatà. Ahehnaka omohtxoko, tàtotxe, kàwyamo ro rye, kekon hatà. Mexe nyhe txko àhokaxe tàtotxe, kekon hatà. Àro wyaro nkekon hatà, thenyehra rma haxa toto komo yesnàr ke hatà. Ososathànanye nomokyatxkon

hatà, toto komo, Txesusu hyaka. Àro ke, em-takmahra nehxatxkon hatà, Txesus komo, àhoko rma haxa tesnàr kom ke hatà. ³² Àro ke totx-ownà hatà, kanawa yawo. Meya totxownà hatà, ahehnaka, totohnaka hatà.

³³ Àtonàr komo yonytxownà mak hatà, toto komo. Mokyam hamà, ketxkon hatà. Mokyam ha tetxhe, ketxkon hatà. Àro ke totxownà hatà, nyamoro xarha, thenyehra komo. Anaro rha owto hoye omohxemo komo rma nyamoro hatà. Karyhe rye rma haxa totxownà hatà. Mahorye totxownà hatà, àwararo rma hatà. Tur tur tur tur tur, kràk, katxownà hatà. Nyamoro htzero, Txesus komo wahrokototxownà hatà.

³⁴ Txeey, Txesus komo xarha nahatakotxownà hatà. Tasanàmna'toko, toto komo yonyey hatà, Txesusu. Thenyehra rma haxa nehxatxkon hatà. Àhnàn kom yawo rma haxa nehxakon hatà, Txesusu. Àsok tawro hana. Kahneru wyaro nehxatxkon hatà, àwya. Esompànà wyaro rma nehxatxkon hatà, àwya, àhananàhpànàtho me tesnàr kom ke hatà. Àro ke hananàhyatxkon hatà. Anaro rha ke hananàhyatxkon hatà, thenyehra hatà.

³⁵ Àro rma kokmamrà ro, Txesusu hyaka haxa totxownà hatà, ànhananàhrà ro komo. Onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Ehxera ro mak naha, owto, tano, ketxkon hatà, àwya. Tkokmamtxow ha.

³⁶ Àro ke, toto komo ànyahtxoko, ketxkon hatà. Ànyahtxoko. Anaro rha owto hona hak totxowà, ketxkon hatà. Màmton hona hak totxowà, tànyahrà komo yehekahso, ketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo, àwya.

³⁷ Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, Txesusu. Omnyamo rma ànyahmatxoko, kekon hatà, àwyanye. Àna matà, ketxkon hatà. Amna tonàr xe manaye. Moxam nyahrà yehekahso amna tonàr xe manaye, ketxkon hatà. Uyur komo yetho ryhe, 1000 kruseyrus yoho nyhe nay hamà. Àro rma yàmrà xe manaye, amna wya, ànyahmanàr kom horà, ketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo.

³⁸ Twahak naye, ekeyu, ohyawonye, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Twahak naye, ekeyu. Xenytx-atxko, kekon hatà. Tàwyanye xenyetxhe, nomohtx-ownà harha tà. 5 me manaye, ketxkon hatà. Kana xarha, 2 me manaye, ketxkon hatà.

³⁹ Eryewtatxoko, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya. Eryewtatxoko. Neryewtanàhtxownà hatà, txufu txko waka. ⁴⁰ Àro ke neryewtatx-ownà hatà, toto komo, asamtaha ro. 100 me rye neryewtatxownà hatà, anar komo. 50 me rye neryewtatxownà hatà, anar komo xarha. 100 me rma rha neryewtatxownà hatà, anar komo xarha. 50 me rma rha neryewtatxownà hatà, anar komo xarha. Àro wyaro nehxatxkon hatà, eryewtax-emo, thenyehnà komo.

⁴¹ Ekeyu yanàmye hatà, Txesusu. 5 me rma nanàmye hatà. Kana xarha yanàmye hatà, 2 me rma. Kakoso nosompotày hatà. Nàrwonàmye hatà, Khoryenkom yakoro, ekeyu hoko, kana hok xarha. Nowye hatà. Nàmye hatà, tànhananàhrà ro komo wya. Ekamtxoko, kekon hatà, àwyanye. Kana xarha hanahtoy hatà, 2 me, et kom hatà.

⁴² Omeroro rma nenahtàkatxownà hatà. Wahuramtàhkatxownà hatà. ⁴³ Otàkràskatxhàràtho

yonàmatxownà hatà, wetxe ymo yaka. Kana hpunutho xarha yonàmatxownà hatà. 12 me rma nenàmatxownà hatà. ⁴⁴ Twahak hana nehxatxkon ha, toto komo, ekeyu yonahnyenhâyamo. Kàrkomo komo ryhe, 5000 me hana nehxatxkon ha. Nenahtxownà xarha tà, woràskomo komo, àhokyamo xarha.

Tuna ratokoko Txesusu tothàrà on ha.

⁴⁵ Tàwya toto komo nyahmatxhe rma, tànhananàhrà ro komo nyakye hatà, Txesusu. Kanawa yaka osonkahtxoko, kekon hatà, àwyanye. Roywaho àtotxoko, mon hona, Betsayda hona, kekon hatà. Uro ryhe toto komo ànyakyaha, kekon hatà, àwyanye. ⁴⁶ Àro ke nànyahtxownà hatà. Tàwya ànyaketxhenye rma, toy hatà, àh hona. Noro ro toy hatà, Khoryenkom yakoro àrwonàmso.

⁴⁷ Taa. Kokmamye hatà. Txesusu nhananàhrà ro komo ryhe, kanawa yawo rma nehxatxkon hatà. Tuna ymo rakatawo rma nehxatxkon hatà. Moxe rma haxa mak nehxakon hatà, yukryeka. Txesusu haxa ryhe, yukryeka ho rma nehxakon hatà, noro ro mak hatà. ⁴⁸ Moxe ro nyamoro yonyey hatà. Kway kway ketxkon hatà, nyamoro, tahoxerye rma haxa hatà. Empatayenye nomokyakon hatà, atxowowo ymo. Àro wyaro nenytxownà hatà, Txesusu. Àro ke toy hatà, àhyakanye. Enmahpaya ehtoko, àhyakanye toy hatà. Tuna ymo ratokoko toy hatà, sàh sàh sàh sàh sàh sàh. Àwetotxahkenye nehxakon hatà.

⁴⁹ Tuna ymo ratokoko omoknàrà rma yonytxownà hatà, kanawa yawon komo. Noskatokatxownà mak hatà. Mokro ymo ha okatonho,

ketxkon hatà. Kowontetxkon hatà, oseryehrà komo. ⁵⁰ Amamehra mak nàrwonàmye hatà, Tx-esusu, akoronye. Oseryehpara ehtxoko, kekon hatà. Uro ryhe uro. Towankaryhe ehtxoko, kekon hatà, àwyanye.

⁵¹ Kanawa yaka nosonkahye hatà, àhyakanye. Dà, natàknay hatà, atxowowo ymo. Thenyehra rma haxa noseryehokatxehketxkon hatà, Txesus yakoron komo. ⁵² Àsok tawro hana, Txesusu yahoxetà hutwahra rma hak tesnàr kom ke hatà. Noro wya toto komo nyahmanàrà yonyenhàr me nehxatxkon hatà. Noro yahoxetà hutwahra rma nehxatxkon hatà. Akàhpara rma haxa nehxatxkon hatà, tàhnaowanye.

Ekeh komo wya Txesus honon yahetxhàrà on ha.

⁵³ Wetotxownà haxa hatà, Txesus komo. Tx-eey, katxownà hatà, Xenesarye yamtar hona. Tkanawar komo yowahtotxownà hatà. ⁵⁴ Kanawa yaye nasanàmtxownà hatà. Mokro ha Txesusu, ketxkon hatà, toto komo, àton komo.

⁵⁵ Àro ke totxownà hatà. Karyhe totxownà hatà, ekeh kom horà. Anana rha totxownà hatà, anaro rha owto hona. Xenesarye yamtar horye rma totxownà hatà. Ekeh komo yokyatxkon hatà. Tahon hon komo rma yokyatxkon hatà. Henta ya hana nekyatxkon ha. Mono manaye, Txesusu, katxho na rma nekyatxkon hatà. Txesusu hyaka rma nekyatxkon hatà. ⁵⁶ Txesusu ryhe, anana rha tekon hatà, anaro rha owto txko hona hatà, anaro rha owto ymo hona xarha hatà, owto màhton hona xarha hatà. Henta kom ehtok hana, àhyaka nomohtxownà hatà, toto komo. Ekeh komo

yohtxownà hatà. Yakentaka ryhe nenàhtotxownà hatà. Ohonon ahehoko, amna wya, ketxkon hatà, ekeh komo, Txesusu wya. Ohonon yotxhàrà rma ahehoko, amna wya, ketxkon hatà. Àro ke nahetxownà hatà. Ahenyenhàyamò rma, ohxe harha nehxatxkon hatà, omeroro hatà.

7

Tàyweronàhyamatxhàyam yawo ro Farysew komo yexetxhàrà on ha.

¹ Txesusu hyaka nomohtxownà hatà, Farysew kukur komo, àyweronàhyamano ynye ro kukur komo xarha. Xerusaryen hoye omohxemo komo rma mokyam nehxatxkon hatà. Omeroro rma nohsannohtàkatxownà hatà, Txesusu hyaka.

² Txesusu nhananàhrà ro komo yemtakmanàrà yonytxownà hatà. Osomyakorokahra nemtakmetxkon hatà. Àro ke, atxke rma haxa nehxatxkon hatà, àwyanye. ³ Tosomyakorokatxheny marma ryhe, nemtakmetxhe, Farysew komo. Àro wyaro ryhe natxhe, Xuknewyana komo, omeroron komo, thoryen heno komo wya tàyweronàhyamatxhàyam yawo ro tehtxoho menye.

⁴ Warawantano ytxoho yaye tomokàtxhenye, emtakmakra hak natxhe. Bàn kom yaka harha tomokàtxhenye, wahoro htxero nekoroketxhe. Tekorokatxheny marma, nemtakmetxhe. Anaro rha ke nàyweronàhyamatxownà xarha tà, àhoryen heno komo, thenyehra hatà. Àro ke, orymak heno yakoroketxhe. Oryen heno xarha yakoroketxhe. Oryen yawaka heno xarha yakoroketxhe. Àro wyaro natxhe, Xuknewyana

komo, tàweronàhyamatxhàyam yawo roro rma tehtxoho menye.

⁵ Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, Farysew komo, àweronàhyamano ynye ro komo xarha, Txesusu wya. Atxke natxow hamà, onhananàhrà ro komo, ketxkon hatà, àwya. Àsok tawro hana. Osomyakorokahra nemptakmetxhe. Àro ke atxke natxow hamà. Khoryen heno komo wya kàweronàhyamatxho kom yawo rohra natxow hamà, ketxkon hatà, Farysew komo, Txesusu wya.

⁶ Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, Txesusu. Enyhoru uro ha kany me rma manatxhe haryhe, kekon hatà, àwyanye. Enyhoru uro ha kanye rma, yaworohra manatxhe. Ohokonye ryhe, yaworo xaxa menhoy hamà, Esaeyas heno, Khoryenkom yano me mak ha, kekon hatà. Onà wyaro nmenhoy hatà.

Ohxe naha, Khoryenkomo, ketxhe rma haryhe, nyamoro ha. Tàmtar kom ke marma, àro wyaro nketxhe. Tàhnawony haxa ryhe, rohona xenyhera ro mak natxhe ha.

⁷ Àtohnawo rma rowakryetxhe haryhe. Khoryenkomo rwonà amna nekarymehe, owyanye, ketxhe rma haryhe, toto komo wya. Toto rwon haxa ryhe yokarymetxhe, nyamoro ha.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Esaeyas heno. Ohokonye ryhe nmenhoy hamà, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya. ⁸ Khoryenkomo yoyukhura manatxhe. Ohoryen heno kom haxa ryhe meyukyatzhe, kekon hatà, àwyanye.

⁹ Khoryen heno komo wya kàyweronàhyamatxho kom yawo ron me rma haxa tehtxe, kany me manatxhe. Àro yawo rono rma, Khoryenkomo rwon yawo rohra mak manatxhe, kekon hatà, àwyanye. ¹⁰ Àsok tawro hana. Tàrwonà ryhe menhohoy hatà, Khoryenkomo, Moyses heno wya. Àro yawo rohra mak manatxow hamà. Onà wyaro ryhe nmenhoy hatà, noro heno.

Toyuhsom me xenytxoko, oyàm komo, oyon komo xarha. Tàyàm komo wàràhyakany kom haxa ryhe etahatxoko.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Moyses heno, Khoryenkom yano me mak hatà, kekon hatà, Txe-susu. ¹¹⁻¹² Onà wyaro haxa ryhe àyweronàhyamano meryatxhe, omnyamo, ohoryen heno kom yano me mak ha. Khoryenkomo wya dekàthàyamo yàmnatoko, kyàm komo yowakryehra harha teh-atxow hamà, kyon komo yowakryehra harha teh-atxow hamà, màketxhe, toto komo wya, kekon hatà. Onà wyaro katxoko, oyàm komo wya, oyon komo wya, màketxhe, àwyanye. Apa y, eme y, owya tàmsomàtho rma haxa on nahko haryhe, rokatx-hotho, owya tàmpàra harha wehxaha, Kokman onà katxho me harha esnàr ke, Khoryenkomo wya tàmsomà onà katxho me harha esnàr ke, katxoko, màketxhe, toto komo wya, kekon hatà, Txe-susu, Farysew komo wya. ¹³ Àro wyaro owyanye àyweronàhyamantokonye, ohoryen heno kom yano me màyweronàhyametxow hamà. Nyamoro heno yano me owyanye àyweronàhyamantokonye rma, Khoryenkomo yoyukhura rma manatxow hamà, kekon hatà. Nahko yxak haka kany me rma

manatxow hamà, Khoryenkomo rwon hoko. Àro wyaro rma rha atxke màyweronàhyametxthe, anaro rha ke, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

Onà wyaro atxke natxow hamà toto komo tahnawonye katxhàrà on ha.

¹⁴ Toto komo yanyekye xarha tà, Txesusu, tàhyaka. Toto komo y, uro enytxatxoko, kekon hatà, àwyanye. Rorwonà ahohtxoko, ohnawonye, kekon hatà, àwyanye. ¹⁵ Àsok katxho me hana natxow ha, toto kom ha. Atxke manatxhe katxho me natxow hamà, omeroro, kekon hatà. Woto yonotho hoye rohra mak àro wyaro katxho me natxhe, osomyakorokahra temtakmatxho kom hoye rohra mak ha. Tahnawonye atxke tehtxoho kom hoye ro haxa ryhe, atxke manatxhe katxho me natxhe ha, Khoryenkomo wya, àro hoye ro atxke tesnàr kom ke mak ha, kekon hatà. Txesusu. ¹⁶ Uro enytxatxoko, thanak oyehtokonye. Àhanahra kat manatxowà, kekon hatà, àwyanye.

¹⁷ Taa. Toto komo nomtxownà hatà, Txesus komo. Bàn kom yaka nowomtxownà hatà. Àsok mon màkan ha, kuknonano me, ketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo, Txesusu wya. Àsok mon màkan ha, kuknonano me.

¹⁸⁻¹⁹ Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Omnyam xarha, uhutwahra manatxowà, kekon hatà. Uhutwahra manatxowà. Onà wyaro thutwaxem me nay hamà, ronekarymatxho. Kowan kom yawo rorohra nay hamà, tonosahotho, kekon hatà. Khosot kom yarye ten hamà. Baharaxkaxe ro nahataken hamà. Àro ke, woto yonotho hoye rohra atxke manatxhe katxho me natxow hamà,

toto komo. Àro wyaro uhutwahra kat manatxowà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Àro wyaro tàwya tatoko rma, onà wyaro nkekonà rma hamà. Ohxe rma haxa naha, woto, omeroro, tonohorye rma haxa naha, kekonà rma hamà.

²⁰ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, àwyanye. Tàhnawonye atxke tehtxoho kom hoye ro haxa ryhe, atxke manatxhe katxho me natxhe ha, toto komo, Khoryenkomo wya, àro hoye ro atxke tesnàr kom ke mak ha, kekon hatà, àwyanye.

²¹ Àsok tawro hana. Onà wyaro atxke natxow hamà, tahnawonye. Atxke nehutwetxow hamà. Anatoko twayamontanàr komo xe natxow hamà. Anatoko anar komo katxhotho yanàr xe natxow hamà. Anatoko toto yotahanàr xe natxow hamà, kekon hatà. Anatoko anar komo hetx hoko tesnàr komo xe natxow hamà. Anatoko anar komo ynyo hoko tesnàr komo xe natxow hamà, kekon hatà. ²² Anatoko nehohketxow hamà. Anatoko toto xehra rma haxa natxow hamà. Anatoko toto yonkuhtonàr xe natxow hamà, kekon hatà. Anatoko tweromra tesnàr komo xe natxow hamà. Anatoko toto hoko tatauynyàr komo xe natxow hamà, kekon hatà. Anatoko toto wàràhyakanàr xe natxow hamà. Anatoko ehonomnà me rma haxa nosonyatxow hamà. Anatoko akàhpàra rma haxa nehutwetxow hamà, kekon hatà, Txesusu.

²³ Àro wyaro tahnawonye atxke tehtxoho kom hoye ro, anaro rha tanhàn kom hoko natxhe, toto komo. Àro hoye ro ryhe, atxke manatxhe katxho me natxhe ha, Khoryenkomo wya, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Xuknewyanahnà wos yomsàrà yonyhoryetxhàrà on ha.

²⁴ Xenesarye yamtar hoye toy hatà, Txesusu. Toy hatà, Txeru màtkoso, Seknon màtkoso rma. Xuknewyanahnà komo yowto rma àro ha, Txeru, Seknon xarha. Àto tehtoko, toto màn yawo nehxakon hatà. Àto tehtxoho hutwanàr xehra nehxakon hatà, toto komo wya. Nekaytay mak hatà.

²⁵ Noro yokaytà yonytxay hatà, wosà. Xuknewyanahnà rma mok nehxakon hatà. Serofeneseyayana haxa mok nehxakon hatà. Noro yomsàtho txko ryhe, worokyamo yoh me nehxakon hatà. Àro ke, tàwya Txesusu yokaytà yonytxatxhe rma, nomokye hatà, noro, àhyaka. Tano me ro rma nehurkay hatà, akrataka. ²⁶ Onà wyaro nkekon hatà, àwya. Worokyamo yoh me manaye, romsàtho txko. Noro hyaye towko ha, kekon hatà, Txesusu wya.

²⁷ Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwya. Wahoro htxero khokyamo ryhe tànyahmetxow hamà, kekon hatà. Khokyamo nyahrà hoye tàmpàrà tehxatxow hamà, kaykusu wya. Àro wyaro rma rha, Xuknewyana komo yonyhoryenye ryhe, anar komo yonyhoryehra nay hamà, kekon hatà, Txesusu.

²⁸ Àna mat mà, rohà y, kekon hatà, wosà. Neyukyakon hatà. Àna mat mà. Onà wyaro haxa àkehe, owya. Tosom hokru nyahrà hpunutho txko yonahyan hamà, kaykusu, kekon hatà. Emtakmano ytxoho yahomyawo nenahyan hamà. Àro ke, uro nyhe txko ewakryeko, atxke txko nyhe rma, kekon hatà, wosà, Txesusu wya.

²⁹ Ohxe uro meyakno ha, kekon hatà, Txesusu, àwya. àwya. Àro ke, ohxe àtoko. Worokyamo wowno hampànà, oyomsàrà hyaye, kekon hatà.

³⁰ Àro ke toy hatà, wosà. Toy hatà, bàn yaka harha. Tomsàra txko yonyey hatà. Tàrah neh-xakon hatà, tahon ho. Ohxe harha neh-xakon hatà. Worokyamo yoh mehra harha neh-xakon hatà.

Àhanahnà rotho hanaryetxhàrà on ha.

³¹ Toy harha tà, Txesusu. Txeru màthoye toy hatà. Seknon horye toy hatà. Dekaporyes yamtar horye xarha toy hatà. Karyeryeya yohokos harha toy hatà.

³² Àto neh-xakon hatà, toto, àhanahnà ro. Àrwomra xarha neh-xakon hatà. Noro rma yohtxownà hatà, toto komo, Txesusu hyaka. Ayamora txeryko nyhe, moson hona, ketxkon hatà, àwya.

³³ Noro yarày hatà, Txesusu, toto komo hyaye. Tamora yeryey hatà, àhanar yaka. Suu, tyufa, see, totakru xarha yeryey hatà, unyur horye.

³⁴ Kakoso nosompotày hatà. Txee, kay hatà, àhnàn yawo rma haxa tesnàr ke. Ehfata, kekon hatà, noro wya. Atahurmakako katxho me rma naha, Ehfata katxho. ³⁵ Day, thanak harha neh-xakon hatà. Unyuru xarha nàkrakrantay hatà. Towaxkemàtho nàkrakrantay hatà. Ohxe harha nàrwonakon hatà.

³⁶ Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, toto komo wya. On yokarymahra xaxa mpànà ehtxok ha, anar komo wya, kekon hatà, àwyanye. Nyamoro ryhe, nekarymatxownà haxa mak hatà. On yokarymahra xaxa mpànà ehtxok ha, kanye ro me rma haxa neh-xakon hatà,

Txesusu, toto komo wya, thenyehra hatà. Àro wyaro enytxanyenhàrà rma, nekarymetxkonà roro rma haxa mak hatà, thenyehra rma rha hatà. ³⁷ Noseryehokatxehkatxownà mak hatà, thenyehra rma haxa mak hatà, Txesusu wya onyhoryeno ytxoho hoko. Ohxe xaxa nay hamà, mokro. Ohxe rma haxa keryatxow hamà, ketxkon hatà. Àhanahnà rotho komo ryhe hanaryehe. Àrwomnà rotho komo xarha rwonàhyamehe, ketxkon hatà, toto komo, Txesus hoko.

8

4000 komo nyahmatxhàrà on ha.

¹ Àto nehxatxkon xarha tà, toto komo, ohsamnohxemo komo xarha, thenyehra rma haxa mak hatà. Ànyahpàrà nehxatxkon hatà. Àro ke, tànhananàhrà ro komo yanyekye hatà, Txesusu, tàhyaka rma. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. ² Thenyehra natxow hamà, toto komo, ohsamnohxemo komo, kekon hatà, àwyanye. ³ me nennmahyatxoko, tano, rohyawo. Ànyahpàrà natxhe. Àro ke, àhnàn kom yawo rma haxa wehxaha, kekon hatà, àwyanye. ³ Ànyakheranye wehxan hamà, àmàn kom yaka, mox omohsah me esnàr kom ke. Àsok tawro hana. Tàtontokonye rma, namotohyatxow hamà, asama rakatawo rma, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

⁴ Ànyahrà komo ehxera ro mak nay hamà, tano, ahehnawo, ketxkon hatà, àwya. Àsok tànyahmetxow haryhe, ketxkon hatà. ⁵ Twahak naye, ekeyu,

ohyawonye, kekon hatà, Txesusu. 7 me naha, ketxkon hatà, àwya.

⁶ Toto komo yeryewtanàhye hatà, yukryeka hona. Ekeyu yanàmye hatà. 7 me rma nanàmye hatà. Khoryenkom yakoro tàrwonàmàtxhe, nowye hatà. Nàmye hatà, tànhananàhrà ro komo wya. Ekamtxoko, kekon hatà, àwyanye. Nyamoro rma nekamtxownà hatà, toto komo wya. ⁷ Kana txko xarha, àhyawonye nehakon hatà, yakenohnà rma hatà. Noro hoko xarha nàrwonàmye hatà, Txesusu, Khoryenkom yakoro. Tàrwonàmàtxhe rma, noro xarha yokampoy hatà, tànhananàhrà ro komo wya.

⁸ Nenahtàkatxownà hatà, toto komo. Wahuramtàhkatxownà hatà. Otàkràskatxhàràtho yonàmàtxownà hatà, wetxe ymo yaka. 7 me rma nenàmàtxownà hatà. ⁹ Twahak hana nehkatxkon ha, àyakenon kom ha. 4000 me hana nehkatxkon ha.

¹⁰ Taa. Nànyahtxownà hatà, Txesusu. Tàwya ànyaketxhenye rma, nosonkahye hatà, kanawa yaka. Ànhananàhrà ro komo xarha nosonkahtxownà hatà. Totxownà hatà, Dawmanuta yamtar hona.

Kahe yawon yahoxetà xenyhoko katxhàrà on ha.

¹¹ Txesusu hyaka nomohtxownà hatà, Farysew kukur komo. Noro yameryekatxownà hatà. Kahe yawon yahoxetà xenyhoko, amna wya, yaworo xaxa manay hamà katxho me, amna wya, ketxkonà rma haryhe tà, àwya. Noro yahoxetà kukmanàr xe rma nehkatxkon haryhe tà.

¹² Noseryewsànkay hatà, Txesusu, yuhnaye ro, àhokonye toseryehokanàr ke. Txee, kay hatà,

tàhnawo. Àsok tawro, kahe yawon yahoxetà yonyàr xe manatxowà, omnyamo, amnyeno rma komo, kekon hatà. Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Xenyhera ro mak manatxhe hampànà, omnyamo, amnyeno rma komo, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

¹³ Nànomtxownà hatà, Txesusu. Nosonkahye xarha tà. Mon hona toy hatà.

Katamaru wakan hona mpànà xenytxoko katxhàrà on ha.

¹⁴ Ekeyu yarhàra nehtxownà hatà, Txesusu nhananàhrà ro komo. Nàkwetarontatxownà hatà. Townyxanoto txko nehxakon hatà, ekeyu, àhyawonye, kanawa yawo. Anaro nyhe txko ehxera nehxakon hatà.

¹⁵ Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Katamaru wakan hona mpànà xenytxoko, kekon hatà. Farysew yanhàn komo rma hona mpànà xenytxoko. Eroknes yanhànà rma hona mpànà xenytxoko, kekon hatà, àwyanye.

¹⁶ Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, nosonytxetxkon hatà, ànhananàhrà ro komo, nyamoro rye rma. Àsok tawro àro wyaro nkano, katamaru wakan hoko, ekeyu yokhàra kesnàr kom ke hamà, ketxkonà rma haryhe tà, tàwyanye rma.

¹⁷ Osonytxatxho komo hutwekon mak hatà, Txesusu. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Àsok tawro àro wyaro mosonytxatxow harha, kekon hatà. Àsok tawro orwonatxow harha,

uyuhra oyehtxoho kom hoko. Rorwon hutwahra rma manatxow hamà. Rahoxet yonyhera rma manatxow hamà, kekon hatà. Ohnawonye akàhpàra rma manatxow hamà. ¹⁸ Tonke rma manatxhe haryhe. Rahoxet yonyhera mak manatxhe, kekon hatà. Thanake rma manatxhe haryhe. Rorwon yonytxahra mak manatxhe, kekon hatà. Muhutwahkahyatzok hamà. ¹⁹ Rahoxet yonyhohra kat wehxako, owyanye, ekeyu hoko. 5000 komo nyahmahra kat wehxako, 5 me ekeyu ke rma, kekon hatà. Twahak menàmetxoko, otàkràskatxhàràtho, kekon hatà. 12 me amna nenàmeko, ketxkon hatà, àwya. ²⁰ 4000 komo xarha nyahmahra kat wehxako, 7 me ekeyu ke rma, kekon hatà, Txesusu. Twahak menàmetxoko, otàkràskatxhàràtho, kekon hatà. 7 me amna nenàmeko, ketxkon hatà, àwya. ²¹ Àro wyaro owyanye rahoxet yonyetxhàrà muhutwahkahyatzok hamà, kekon hatà. Àro hoye ro moseryehoketxow hamà, uyuhra oyehtxoho kom hoko. Rorwon hutwahra rma manatxow hamà, Farysew yanhàn kom hoko, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Enhunu rotho yontanàhàthàrà on ha.

²² Betsayda hona nahatakatzownà hatà, Txesusu komo. Àto nehxakon hatà, toto, enhunu ro. Noro rma yohtxownà hatà, toto komo, Txesusu hyaka. Moson aheko nyhe, ketxkon hatà, àwya.

²³ Enhunu ro yarày hatà, Txesusu. Amor hoko narày hatà, owto hoye. Tyufa, netahtay hatà, enur horye. Dye, tamorà yeryey hatà, àhona. Àsok menyano, kekon hatà, àwya. Àsok menyano.

Xenyhera rma kat manaye, kekon hatà, Txesusu, àwya. ²⁴ Nosompotày hatà, enhunu ro. Krawame wenyàn hamà, kekon hatà. Toto komo rma weny-atxhe haryhe. Tataryeknohsom komo rma weny-atxhe haryhe. Wewe wyaro mak wenyatxhe, kekon hatà.

²⁵ Dye, tamorà yeryey xarha tà, Txesusu, enur hona. Ohxe haxa nentatàhkay hatà, enhunu rotho. Ohxe harha nehakon hatà, enuru. Mox xarha nosompohtyakon hatà, omeroro hatà. ²⁶ Nànyakye hatà, Txesusu. Àmàn yaka harha nànyakye hatà. Àtok ha, omàn yaka, kekon hatà. Owto hona àtohra exko hampànà, kekon hatà, Txesusu, àwya.

Petru wya Kryestu ryhe omoro katxhàrà on ha.

²⁷ Toy hatà, Txesusu. Akoro totxownà hatà, ànhananàhrà ro komo. Sesaryeya Feryepe yamtar horye rma tetxkon hatà, anaro rha owto hona. Asama yarye tàtontokonye rma, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Onok me ryhe wehxano, toto komo wya, kekon hatà, àwyanye. Onok me rotakyatxowà, kekon hatà.

²⁸ Onà wyaro nketxhe, anar komo, ketxkon hatà. Xowaw heno we mokro ha, aymomno ynye ro heno we mokro ha, ketxhe haryhe, ohoko, anar komo, ketxkon hatà. Eryeyas heno haxa we mokro ha, ketxhe, anar komo xarha. Kho-ryenkomo rwonà yokarymanyè ro heno komo kukur haxa we mokro ha, ketxhe, anar komo xarha. Àro wyaro nketxhe, toto komo, ohoko, ketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo.

²⁹ Omnyam haxa, onok me ryhe uro metaky-atxowà, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Petru

ryhe neyukye hatà. Kryestu ryhe omoro, amna wya, kekon hatà. Khoryenkomo nànyaketxho ryhe omoro, amna wya, kekon hatà, Petru, àwya.
³⁰ Kryestu me rokarymahra xaxa mpànà ehtxok ha, toto komo wya, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

Txesusu wya twayehtoho yokarymatxhàrà on ha.

³¹ Twayehtoho yokarymay harha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Thenyehra rma haxa teryewhamnohsom me naha hampànà, Toto me Enusaho, kekon hatà, àwyanye. Noro xanomkahnohyatxhe hampànà, horykomo komo, Khoryenkomo màn yonye ro yoh komo xarha, àyweronàhyamano ynye ro komo xarha, kekon hatà. Yahkotohen hona namoyathohetxhe xarha hampànà. Twayhàtxhe nasanàmyaha harha hampànà, Toto me Enusaho. Osorwawo ro enmahàtxhe, nasanàmyaha harha hampànà, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

³² Àro wyaro noskarymay hatà, nyamoro nenytxanàr me. Àro ke, meya nyhe txko narày hatà, Petru. Àro wyaro kahra exko, kekon hatà, àwya.

³³ Sara, neramay hatà, Txesusu. Tànhananàhrà ro komo yonyey hatà. Petru yoyey hatà. Khoryenkomo yehutwatxho hoye rohra àro wyaro màkano, kekon hatà, àwya. Toto yehutwatxho hoye ro haxa ryhe àro wyaro màkano. Satanasà ymo yano me ryhe àro wyaro màkano. Àro ke, onà wyaro àkehe, noro ymo wya. Satanasà y, àtok ha, rohyaye, àkehe, àwya, kekon hatà, Txesusu, Petru wya.

Osoxanomkahnohtxok hampànà katxhàrà on ha.

³⁴ Thenyehra rma haxa nehxatxkon hatà, toto komo, ohsamnohxemo komo. Àto rma nehxatxkon xarha tà, Txesusu nghananàhrà ro komo. Omeroro nanyehtxekatxownà hatà, Txesusu, tàhyaka. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Rakoro otonàr komo xe oyehtokonye, onà wyaro ehtxok hampànà, kekon hatà. Osoxanomkahnohtxok hampànà. Oyeryewhamnohtoho komo enàmtxok hampànà. Àro wyaro enàmnye rma, rakoro àtotxok hampànà, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

³⁵ Anatoko oyeryewhamnohrà komo xehra manatxow hana, toto komo wya, kekon xarha tà, àwyanye. Àro ke, oyekrunhonàr xe manatxow hana, awayehrà kom hona. Oyekrunhonàr xano rma, awayehyatxhe xak mak hampànà, kekon hatà. Àsok haxa hana manatxow ha. Mosoxanomkahnohyatxow haxa hana, twayehso ro, rox oyesnàr kom ke mak ha, àrwo yonyhorunu yokarymanàr xe oyesnàr kom ke mak ha, kekon hatà. Àro wyaro tosoxanomkahnohsomà rma, mekrunhetxhe harha. Karyhe roro harha manatxhe ha, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

³⁶ Àsok haxa hana manatxow ha, kekon xarha tà, àwyanye. Tkatxhonke rma haxa manatxow hana. Ohyawonye rma nay hana, anaro rha katxhonano, omeroro, kekon hatà. Àro wyaro thenyehra tkatxhonkemà rma, ohxehra rma manatxhe ha. Karyhe roro harha manatxhe

katxho mehra rma oyehtokonye, ohxehra rma manatxhe ha. Tanàhnohsom me xak mak manatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. ³⁷ Karyhe roro harha oyehtxoho komo rma, onàhnàn kom me nay hamà. Anaro onàhnàn komo ehxera ro mak naha ha, kekon hatà, Txesusu.

³⁸ Atxke rma haxa natxhe, toto komo, amnyeno rma komo, kekon xarha tà. Thetxenhàrà hyaye toto yotowrà wyaro, Khoryenkomo hyaye otowsah me natxhe, amnyeno rma komo. Anatoko nyamoro hona moseryehyatzow hana, kekon hatà. Txesusu mryenonà uro ha kahra manatxow hana, oyoseryehrà kom ke. Txesusu rwon yawo ron uro kahra manatxow hana, oyoseryehrà kom ke mak ha, kekon hatà. Àro wyaro oyehtokonye, romryenonà mosonà kahra rma rha naha hampànà, Toto me Enusaho, ohokonye, kekon hatà. Amnye nomokyaha hampànà, noro ha. Tàyàmà wyaro ehonomnà me xaxa nosonyhehe hampànà. Akoro nomokyatxhe hampànà, kahe yawon komo xarha, enyhoru ro komo rma. Àro wyaro tomokàtxhe rma, romryenonà mosonà, kahra ro mak naha hampànà, oskarymahnàtho kom hoko, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

9

Anar me Txesusu yosonyhothàrà on ha.

¹ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, toto komo wya. Toto komo kayaryet me nosonyhehe xaxa mak hampànà, Khoryenkomo, kekon hatà. Ehonomnà me xaxa mpànà nosonyhehe

ha. Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye. Àro wyaro noro yosonyhohra ro rma haka, awayehyaxhe hampànà, omnyamo, kekon hatà. Okukur kom marma ryhe, àwayehpara rma hak natxhe hampànà. Nyamoro rma, toto komo kayaryet me noro yehtxoho yonyatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

² Taa. 6 me enmahàtxhe, toy hatà, Txesusu. Petru yarày hatà, takoro. Txaku xarha yarày hatà. Xowaw xarha yarày hatà. Nyamoro marma yarày hatà. Àhà ymo hona natxownà hatà, kawono ymo hona. Àto rye nehxatxkon hatà, nyamoro rye mak hatà. Anar me tonyxem me harha nexey hatà, Txesusu. ³ Àwomunu ryhe, tàkrokromuknye harha nehxakon hatà. Nenkahxatxkon hatà. Àro wyaro umuturyehra ro mak natxow hamà, toto komo, wom muturyenye ro komo.

⁴ Àtoko rma nosonyhotxownà hatà, asakon komo, Eryeyas heno rma hatà, Moyses heno xarha hatà. Nosonyhotxownà hatà, àwyanye. Nàrwonatxkon hatà, Txesus yakoro. ⁵ Onà wyaro nkekon hatà, Petru, Txesusu wya. Khananàhnye y, tan kehtxoho komo ohxe nay hamà, kekon hatà. Wato hak amna nexe, osorwawo, omàn komo, Moyses mèn xarha, Eryeyas mèn xarha, kekon hatà, Petru, àwya. ⁶ Àsok kat àkeno, àwya, kekon hatà, tàwya rma. Thenyehra noseryehyaxkon hatà, Petru komo.

⁷ Ehokosonye nomokye hatà, kahrutunu. Àro wawono rwonà yonytxatxownà hatà. Romuru mosonà kay hatà. Ronàhnàn xaxa mosonà. Noro

enytxatxoko, kay hatà, kahrutun wawono.

⁸ Dàk dà nkatxownà hatà, Petru komo. Àhorye ronye nenytxehkatxownà hatà. Txesusu marma yonyatxkon hatà, tàhyawonye. Anar komo ehxera harha nehkatxkon hatà.

Omohsah me rma naha Eryeyas heno katxhàrà on ha.

⁹ Àhà ymo yonàhtotxownà harha tà, Txesusu komo. Enàhtonàr me rma, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, Petru komo wya. Onenyetxhà yamo yokarymahra xaxa mpànà ehtxok ha, toto komo wya, kekon hatà. Amnye haxa mekarymetxhe ha, àwayehxemo kom waye rasanàmàtxhe mak ha, Toto me Enusaho yasanàmàtxhe mak ha. Rasanàmpàra ro rma haka, ekarymahra rma ehtxok hampànà, kekon hatà.

¹⁰ Àro ke neyuhtxownà hatà, Petru komo. Anar komo wya ekarymahra haka nehkatxkon hatà. Àwayehxemo kom waye katxho hutwaha mak nehkatxkon hatà. Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, tàwyanye rma. Àsok mokà nkan harha, ketxkon hatà. Àwayehxemo kom waye rasanàmàtxhe katxho, àsok mokà nkan ha, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

¹¹ Onà wyaro nketxkon hatà, Txesusu wya. Onà wyaro nketxhe, àyweronàhyamano ynye ro komo, ketxkon hatà. Kryestu yomokhàra ro rma haka, nomokyan hatà, Eryeyas heno, ketxhe. Àsok tawro àro wyaro nketxowà, ketxkon hatà, Petru komo.

12-13 Yaworo nketxhe, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Eryeyas heno wyarono htzero tomohsom me nehxakonà. Onyhoryetxehkano yxe tomohsom me nehxakonà, kekon hatà. Onà wyaro haxa àkehe, owyanye. Omohsah me rma naha, noro ha, kekon hatà. Noro heno mak yeryewhamnohtxownà, àxanhàn komo, tano me ronye rma. Àro wyaro teryewhamnohsom me rma haxa nehxakonà, àmenhosahonhàrà yawo ro rma haxa tehtxoho me, kekon hatà, Txesusu. Toto me Enusah xarha, àmenhosahonhàrà yawo ro rma rha naha hampànà, onà wyaro katxhàrànhàrà yawo ro mak ha, teryewhamnohsom me rma haxa naha hampànà katxhàrànhàrà yawo ro, tàxanomkahnosom me rma haxa naha hampànà katxhàrànhàrà yawo ro rma, kekon hatà, Txesusu, Petru komo wya.

Bàryekomo hyaye worokyamo yowàthàrà on ha.

14 Nomohtxownà harha tà, Txesusu komo, tànhananàhrà ro komo hyaka harha. Nyamoro hyawo nehxatxkon hatà, toto komo, ohsamnohxemo komo, thenyenohnà kom hatà. Àyweronàhyamano ynye ro kukur komo xarha, àto nehxatxkon hatà. Nyamoro rma nosonytxetxkon hatà, Txesusu nhananàhrà ro kom yakoro.

15 Txesusu yonytxownà hatà, toto komo, ohsamnohxemo komo. Tàwyanye xenyetoko, noseryehokatxehketxkon hatà, thenyehra rma haxa mak hatà. Karyhe totxownà hatà, àhyaka. Netakmetxownà hatà. Momokno ketxkon hatà, àwya.

16 Eten kom hoko mosonytxetxowà, moxam yakoro, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

¹⁷ Neyukye hatà, toto, ohsamnohxemo kom wawono. Khananàhnye y, kekon hatà. Romuru wekno rma haryhe, ohyaka. Worokyamo yoh me naha. Noro ymo yano me àrwomnà ro me naha, kekon hatà, Txesusu wya. ¹⁸ Henta xak na mokro nay ha. Àto rma nahohsaha, worokyamo. Tàwya ahosàtxhe, narymehe, yukryeka hona, kekon hatà. Wakrontehe. Nàyohsàkyaha xarha. Nakàhyaha xarha, kekon hatà. Àro ke wekno rma haryhe, ohyaka. Kàrwonàmno rma haryhe, moxam yakoro, onhananàhrà ro kom yakoro. Noro ymo towtxoko, romurunho txko hyaye, àkano rma haryhe, àwyyane, kekon hatà. Townyehnà ro mak moxam hamà, kekon hatà, àyàmà.

¹⁹ Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu. Àsok hana manatxow ha, omnyam ha, amnyeno rma komo, kekon hatà. Khoryenkom hona xenyehnà omnyam hamà. Mexe rma haxa ehxah me wehxaha, awawonye. Khoryenkom yahoxetà hutwahra rma manatxhe, kekon hatà. Mexe rma rha kramamyan hamà, awawonye rma. Khoryenkom yahoxetà hutwahra rma oyehtxoho komo wenàmnyano rye rma hamà, tano, kekon hatà, Txesusu. Sohtxok ha, rohyaka, kekon xarha tà.

²⁰ Àro ke bàryekomo yohtxownà hatà, àhyaka. Tàwya Txesusu yonyetxhe rma, nànyerymamnohye hatà, worokyamo ymo. Fuhto, nehurkay hatà, bàryekomo, yukryeka hona. Nehanamekon hatà. Wakrontekon xarha tà.

²¹ Twahak nahosàye, worokyamo, kekon hatà, Txesusu, àyàmà wya. Twahak nahosàye. Àmryentoko rma nahosàye, kekon hatà, àyàmà.

22 Yake ro narymaye, weheto waka. Tuna kwaka xarha narymaye. Àro wyaro yake ro narymaye, àwayehkanàr horà, kekon hatà, àyàmà. Amna hnàn yaw exko nyhe, kekon hatà. Àsok hana manay ha, omoro, ehonomnà me hana, ehonomnà mehra haxa hana. Ehonomnà me oyehtoko, amna akoronomako nyhe, kekon hatà, Txesusu wya.

23 Àro wyaro tkahoryehra naha, kekon hatà, Txesusu, àwya. Àsok hana manay ha, ehonomnà me hana, ehonomnà mehra haxa hana, tkahoryehra ro mak naha ha. Ehonomnà me xaxa mpànà naha ha, Khoryenkomo, tkahorye haxa naha, kekon hatà. Àro wyaro Khoryenkom hona owya xenyetoko, towakryetxehkaxem me mpànà manaha ha, kekon hatà, Txesusu. 24 Noro hona wenyaha rma haryhe, kekon hatà, àyàmà, teryewrye ro hatà. Noro hona wenyaha rma haryhe, atxke txko mak ha. Uro akoronomako nyhe, àhona xeny me nyhe ryehtxoho me, kekon hatà, àyàmà, Txesusu wya.

25 Txesusu hyaka nomohtàketxkon hatà, toto komo. Karyhe rma haxa nomohtàketxkon hatà, thenyenohnà kom hatà. Àro wyaro nenytxownà hatà, Txesusu. Àro ke, worokyamo yoyey hatà. Worokyamo y, kekon hatà, àwya. Àrwonàmna ro me mosonà meryey hamà. Àhanahnà ro me meryey hamà. Onà wyaro àkehe hampànà, owya, kekon hatà. Otowko hampànà, àhyaye. Ahohsàra harha exko hampànà, kekon hatà, Txesusu.

26 Teryewrye ro kowontay hatà, worokyamo.

Thenyehra nànyerymamnohye xarha tà. Kray, no-towye hatà, àhyaye. Àwayehsaho wyaro nehxakon hatà, bàryekomo. Àro ke, wayehno ha ketxkon hatà, àton kukur komo, yaken komo rma hatà. ²⁷ Tok, amor hoko nanàmye hatà, Txesusu. Sax, nasanàmye hatà, bàryekomo.

²⁸ Taa. Bàn kom yaka harha totxownà hatà, Txesusu komo. Towomàtxhenye, onà wyaro nkexkon hatà, ànhananàhrà ro komo, Txesusu wya, anar komo nenytxahtor me mak hatà. Àsok tawro towhàra amna nahko harha, ketxkon hatà, àwya. Àsok tawro towhàra amna nahko harha. ²⁹ Neyuhtxownà hatà, Txesusu. Noro wyaron komo ryhe, towhànà ro me natxhe, kekon hatà, àwyanye. Khoryenkom yakoro kàrwonàmtoho kom hoye ro marma, towsom me natxhe, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Tahohsosome me naha hampànà Toto me Enusaho katxhàrà on ha.

³⁰ Taa. Àsnye ro totxownà hatà, Txesusu komo. Karyeryeya yamtar horye totxownà hatà. Ekayhera rma tàtonàr xe nehxakon hatà, Txesusu. ³¹ Àsok tawro hana, 12 komo hananàhrà hoko rma haxa tesnàr ke hatà. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Tahohsosome me naha hampànà, Toto me Enusaho, toto komo wya, anhà komo wya, kekon hatà, àwyanye. Nyamoro rma namoyathohetxhe hampànà, yakhotohen hona. Twayhàtxhe, nasanàmyaha harha hampànà. Osorwawo ro enmahàtxhe, nasanàmyaha harha hampànà, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

³² Àro wyaro katxho hutwahra mak nehxatxkon hatà, ànhananàhrà ro komo. Uhutwamohsoko, amna wya, kahra mak nehxatxkon hatà, àwya, kurunye tàwyanye xenyàr ke hatà.

12 komo yatameryekatxhàrà on ha.

³³ Taa. Kafahnaw hona nahatakaxownà hatà, Txesus komo. Bàn kom yawo tehtokonye, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, 12 komo wya. Eten kom hoko mosonytxatxowà, omnyamo ro rye rma, asama yarye komoknàr kom me, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

³⁴ Eyukhura mak nehxatxkon hatà. Àsok tawro hana, tatameryekanàr kom ke hatà. Asama yarye tàtontokonye, natameryeketxkon hatà, nyamoro rye rma. Onokà ryhe, ehonomnà me nyhe naye, kwawonye, tawro hoko natameryeketxkon hatà.

³⁵ Dyerye, neryewtay hatà, Txesusu. Omohtxoko, kekon hatà, àwyanye. Omohtxoko, ronytxaxe. Ehonomnà me oyesnàr komo xe oyehtokonye, norohnàtho me xaxa mpànà ehtxoko. Okukur komo yanoto me xaxa mpànà ehtxoko, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

³⁶ Bàryekomo txko yokye hatà, amrakatakanye. Nanàmye hatà, tonaka. Onà wyaro nkekon hatà, 12 komo wya. ³⁷ Mosonà txko xenytxoko, kekon hatà, àwyanye. Toto komo yosnaka rma haxa nay hamà, mosonà txko. Mosonà wyarono txko komo ewakryetxoko, kekon hatà. Rox oyehtokonye, ewakryetxoko. Owyanye ewakryentokonye rma, uro rma mewakryetxhe, kekon hatà. Àro wyaro owyanye rowakryentoko rma, urohnà

rma, ronyaknyenhàr haxa mewakryetxhe, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya.

Xowaw komo wya worokyamo yownyenhàrà yatàknanàhkatchàrà on ha.

³⁸ Khananàhnye y, kekon hatà, Xowawu, Txesusu wya. Toto amna nenyako. Worokyamo yowyaknano, noro ha, ayano me rma haryhe, kekon hatà. Txesusu yano me otowko ha, keknano rma haryhe, worokyamo wya. Àro ke, àro wyaro kahra exko, kek amna, àwya. Amna natàknanàhkeko, kukukur kom mehra esnàr ke, kekon hatà, Xowawu.

³⁹ Atàknanàhkahra ehtxoko, kekon mak hatà, Txesusu. Àsok tawro hana. Àro wyaron komo ryhe, atxke naha Txesusu, kahra natxow hamà. Onyhoryeno ytxoho hoko, Txesusu yano me ryhe konyhoryen hampànà kany komo rma, rowàràhyakahra natxow hamà, kekon hatà, Txesusu. Àro ke, atàknanàhkahranye ehtxoko. ⁴⁰ Àsok tawro hana. Kxanhàn kom mehra tehtokonye, kukukur kom me rma natxow hamà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

⁴¹ Onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanye. Anatoko ayakoronometxow hana, anar komo, romryenon me oyesnàr kom ke mak ha, Kryestu mryenonà mosonà katxho me oyesnàr kom ke mak ha, kekon hatà. Tuna marma txko yàmnyatxow hana, owokru kom me. Tuna yàmnyenhàrà rma, towakryexem me rma haxa natxhe hampànà, tàwyanye romryenon komo yakoronomanàr ke mak ha. Àro wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Amohra haxa oyehtokonye ohxe rma manatxhe katxhàrà on ha.

⁴² Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, tãnhananàhrà ro komo wya. Tanhàn hokon me harha bàryekomo yeryhera ro mak ehtxok hampànà, kekon hatà. Rohona xenyetho komo rma yeryhera ehtxok hampànà, tanhàn hokon me harha. Àro hokon me harha owyanye txenyetokonye, ohxehra ro mak manatxhe hampànà, kekon hatà. Àro wyaro txeryhera ronye rma awayehnàtokonye, ohxe oyesnàràtho kom haryhe. Tuna kwaka ononàtokonye, ohxe oyesnàràtho kom haryhe. Tohu ymo ke amusmexah me ononàtokonye, àro wyaro rma awayehnàtokonye, ohxe oyesnàràtho kom haryhe, kekon hatà, Txesusu.

⁴³⁻⁴⁴ Anatoko ayanhàn kom hoko manatxow hana, ayamor kom ke hana, kekon xarha tà. Onà wyaro haxa katxoko. Amohra hak wehxe, ranhàn hokohra harha ryehtxoho me, katxoko, kekon hatà. Tamoke rma oyehtokonye, eryewhamnohno ytxoho ro na màtètxhe hampànà, ayanhàn kom hoko oyesnàr kom ke. Wehetò ymo wyaron hona màtètxhe hampànà, ewehpànà ro ymo wyaron hona, kekon hatà. Amohra haxa oyehtokonye, ohxe rma manatxhe, karyhe roro harha oyesnàr kom ke, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁵⁻⁴⁶ Anatoko ayanhàn kom hoko manatxow hana, ohror kom ke hana, kekon xarha tà. Onà wyaro haxa katxoko. Àhrohra hak wehxe, ranhàn hokohra harha ryehtxoho me, katxoko, kekon hatà. Tàhroke rma oyehtokonye, eryewhamnohno

ytxoho ro na màtètxhe hampànà, ayanhàn kom hoko oyesnàr kom ke. Àhrohra haxa oyehtokonye, ohxe rma manatxhe, karyhe roro harha oyesnàr kom ke, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁷ Àsok haxa hana mehohketxow ha, ayanhàn kom hoko. Mehohketxow hamà, oyonur kom ke mak ha, kekon hatà. Onà wyaro haxa katxoko. Enhura hak wehxe, ranhàn hoko ehohkahra harha ryehtxoho me, katxoko, kekon hatà. Enhura oyehtokonye, ohxe rma manatxhe, Khoryenkom yowto hona otonàr kom ke. Tonke haxa oyehtokonye, tarymaxem me manatxhe hampànà, eryewhamnohno ytxoho ro na, oyonur kom ke atxke oyesnàr kom ke, kekon hatà.

⁴⁸ Eryewhamnohno ytxoho ro ryhe, weheto ymo wyaro naha, ewehpànà ro ymo wyaro mak ha. Àton komo ryhe, àwayehpàra natxhe hampànà. Àwayehpànà rma, teryewhamnohso roro rma haxa natxhe hampànà, meya roro rma haxa mak ha, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁹ Xura ryhe, woto yonyhoryeny me nay hamà, kekon xarha tà. Weheto ryhe, uru yonyhoryeny me nay hamà. Weheto waka txexaho wyaro, tonyhoryexem me natxhe hampànà, romryenon komo, omeroro, teryewhamnohtoho komo yonàmrà ke mak ha, kekon hatà, Txesusu. ⁵⁰ Ohxe nay hamà, xura. Anatoko nanhànten hana. Tanhàntatxhe rma, ohxehra ro mak nay hamà. Xura me harha txeryhen me nay hamà, kekon hatà. Xura kenye woto yexaho wyaro, ohxe ehtxoko, ohnawonye. Àro wyaro oyehtokonye, towahke rye manatxow hamà, omnyamo ro rye

rma, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

10

Khetxenhàyamo hyaye kotowtoho kom hoko hananàhno ryetxhàrà on ha.

¹ Taa. Karyeryeya yamtar hoye toy hatà, Txesusu. Xukneya yamtar hona haxa toy hatà, Xoknaw mon hona rma hatà. Àhyaka nohsamnohtàkatxownà hatà, toto komo, thenyenojnë kom hatà. Àto xarha hananàhyatxkon hatà, Txesusu, hananàhno ynye ro kaxe.

² Farysew kukur komo xarha nomohtxownà hatà, àhyaka. Noro kukmanàr xe nehmatxkon haryhe tà, enkukmanàr horà. Onà wyaro nketcxkonà rma haryhe tà. Khetxenhàrà hyaye kotowtoho, ohxe naye, ohxehra kat naye, owoya, ketcxkon hatà, àwoya.

³ Neyuhtxownà hatà, Txesusu. Àsoke nkaye, Moyses heno, kekon hatà. Àsoke ryhe kàyweronàhyamatxownà, kekon hatà, Txesusu, àwoyanye.

⁴ Onà wyaro kàyweronàhyamatxownà hatà, Moyses heno, ketcxkon hatà, Farysew komo. Ohetxenhàyamo hyaye oyotownàtokonye, akaryehtan komo àmenhotxoko, kekon heno hatà. Kotowyaha hampànà, ohyaye, katxoko, owoyanye àmenhonàr me, kekon heno hatà, ketcxkon hatà, Farysew komo. Àro wyaro owoyanye àmenhotxhe rma, motowyatxhe, ohetxenhàyamo hyaye, kekon heno

hatà. Àro wyaro kàyweronàhyamatxownà hatà, Moy-
ses heno, ketxkon hatà, Farysew komo, Txesusu
wya.

⁵ Àro wyaro kàyweronàhyamatxownà, ohnawonye
atxke rma haxa oyesnàr kom ke, ohetxenhàyamo
hyaye oyotowrà komo xe rma haxa oyesnàr kom
ke, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. ⁶ Amnyehra
haxa, toto yotowrà xehra mak nehxakonà,
Khoryenkomo, thetxe hyaye. Àsok tawro
hana. Tàwya toto yakàhtontoko, kàrà me, wos
me xarha nakàhtoye, otàhyawo roro ehtxoho
menye, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. ⁷ Àro
ke, toto hak tàyàmànhrà hnànkano. Noro hak
tàyonànhrà hnànkano, thetxe hyawo roro harha
tehtxoho me, kekon hatà. ⁸ Àro wyaro mpànà
naha ha, toto, wos yakoro. Asakononhàyamo,
townyxano wyaro harha mpànà naha ha,
kekon hatà. Àro wyaro natxow hamà, toto komo,
thetx kom yakoro. Asako ehxera harha natxhe,
Khoryenkomo nenyàr me. Townyxano wyaro
harha natxhe, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.
⁹ Khoryenkomo ryhe, osomryeno ynye me naha.
Àro ke, onà wyaro kahra hak nahtxoko, toto komo.
Totowyatxow hamà, khetxenhàyamo hyaye, kahra
hak nahtxoko, osomryeno ynye me Khoryenkomo
yesnàr ke, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo
wya.

¹⁰ Bàn kom yaw harha tehtokonye, onà wyaro
nketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo, Txesusu
wya. Àsok màkan harha, kotowtoho kom hoko,
ketxkon hatà, àwya.

¹¹ Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye.

Ohetx komo hyaye otowhàra ro mak ehtxoko, kekon hatà. Àhyayenye oyotownàtokonye rma, anaro wos yahohsàra ro mak ehtxoko. Owyanye anaro yahosnàtoko rma, atxke manatxhe, ohetxe ro kom mehra noro yesnàr ke mak ha, kekon hatà, Txesusu. ¹² Àro wyaro rma rha natxhe, woràskomo komo xarha. Tànyonhàrà hyaye otowsahotho rma, anaro kàrà yahohsàra hak nahtxoko, kekon hatà. Tàwyanye anaro yahosnàtoko rma, atxke natxhe, tànyo ro kom mehra noro yesnàr ke mak ha, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Bàryekomo txko kom hak nomohtxowà rohyaka katxhàrà on ha.

¹³ Thokyamo txko yokyatxkon hatà, toto komo, Txesusu hyaka. Mosonà txko aheko tawro xe nehxatxkon hatà, àwya, ohxe texem me esnàr kom horà. Horohkatxownà mak hatà, Txesusu nhananàhrà ro komo.

¹⁴ Nyamoro wya àhorohkanàr komo yonyey hatà, Txesusu. Atxke nehxakon hatà, àwya. Ewakhàra nehxakon hatà. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Bàryekomo txko kom hak nomohtxowà, rohyaka, kekon hatà, tànhananàhrà ro komo wya. Àhorohkahranye ehtxoko. Moxamo txko wyaron komo ryhe, Khoryenkomo mryenon me natxhe, kekon hatà, Txesusu. ¹⁵ Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon hatà. Akayaryet kom me Khoryenkomo yesnàr xe oyehtokonye, bàryekomo wyaro norohnàtho me xaxa mpànà osonytxoko, kekon hatà. Àro wyarohra oyehtokonye, noro mryenon mehra ro mak manatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

¹⁶ Bàryekomo komo yanàmyakon hatà, Txesusu, tonaka. Say, tok, tamorà yeryakon hatà, àhonanye. Khoryenkom yakoro nàrwonakon hatà, àhokonye.

Tkatxhonkemà hananàhàthàrà on ha.

¹⁷ Taa. Asama yarye tekon hatà, Txesusu. Àtonàr me, àhyaka toy hatà, toto, karyhe mak hatà. Tosoknar ho neryewtay hatà, akrataka. Khananàhnye y, enyhoru ryhe omoro, kekon hatà, àwya. Àsoke ryhe ohxe wehxano, karyhe roro harha ryehtxoho me, kekon hatà, Txesusu wya.

¹⁸ Àsok tawro enyhoru ryhe omoro màken harha, rowya, kekon hatà, Txesusu, àwya. Khoryenkomo ryhe, enyhoru me naha, noro marma mak ha. Enyhoru mehra ro mak natxhe ha, toto komo, kekon hatà. ¹⁹ Karyhe roro harha oyesnàr xe oyehtoko, kàyweronàhyamatxho kom yawo ro tehxye manaha, kekon hatà, Txesusu. Onà wyaro katxho komo hutwahra kat manaye, toto yotahhra ehtxoko katxho rma, anar komo hetx hokohra ehtxoko katxho xarha, toto katxho yarhàra ehtxoko katxho xarha, toto hoko àtemarontahra ehtxoko katxho xarha, amotaka ehemahra ehtxoko katxho xarha, toyuhsom me xenytxoko, oyàm komo, oyon komo xarha, katxho xarha. Àro wyaro katxho kom yawo ro tehxye manaha, kekon hatà, Txesusu, àwya.

²⁰ Khananàhnye y, kekon hatà, noro, Txesusu wya. Àro wyaro katxho kom yawo ron uro. Romryen yaye ro rma, àro wyaro katxho kom yawo ro ehxah uro, kekon hatà.

²¹ Thànye rma haxa nenyakon hatà, Txesusu. Onà wyaro nkekon hatà, àwya. Khoryenkomo

yoyuhtukahra hak manaha, kekon hatà. Onà wyaro xaxa mpànà exko ha, noro yoyuhtukatxho me. Akatxhothàrà tàmtaha, omeroro, txenyeru hona, kekon hatà. Txenyeru rma tàmkò xarha, toto komo wya, àkatxhomnà komo wya, ànyahpàn komo wya. Àro wyaro exko hampànà, kahe yawo towakryexem me oyehtxoho me, kekon hatà. Àro wyaro oyexetxhe rma, rakoro omok ha, kekon hatà, Txesusu, àwya.

²² Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, nekhokay hatà, tkatxhonke rma haxa tesnàr ke hatà. Ekhokaxaho rma toy hatà.

²³ Noro totxhe rma, àhorye ronye nenytxehkatx-ownà hatà, Txesusu. Onà wyaro nkekon hatà, tànhananàhrà ro komo wya. Tkayaryet kom me Khoryenkomo hutwahra natxow hamà, tkatxhonkem komo, kekon hatà. Krawame mak natxhe, noro mryenon me harha, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

²⁴ Koo, noseryehoketxkon hatà, nyamoro, Txesusu rwon hoko. Kàrkomo komo y, kekon xarha tà, Txesusu, àwyanye. Tkatxho hona ron komo ryhe, krawame rma haxa natxhe, Khoryenkomo mryenon me harha, kekon hatà, ²⁵ Arkurya yowtarà txko yarye àtohra nay hamà, kameru ymo. Krawame rma haxa nay hamà, àtotho, hory me ymo esnàr ke, kekon hatà. Àro yarye noro totho yoho rma haxa krawame natxhe, tkatxhonkem komo, Khoryenkomo mryenon me harha, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

²⁶ Koo, noseryehokatxehketxkonà rma haxa mak hatà, nyamoro, thenyehra rma haxa mak

hatà. Àsok tawro harha, ketxkon hatà. Tonyhoryexem komo ehxera natxow hamà. Àsoken kom katà tonyhoryexem me natxowà, ketxkon hatà, Txesusu wya.

²⁷ Nenytxehkatxownà hatà, Txesusu, Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Tonyhoryetxho kom hoko tehnyaxem me natxhe ha, toto komo, kekon hatà. Khoryenkom haxa ryhe, ehnyahnà ro me mak naha. Ehonomnà xaxa kax mak naha ha, kekon hatà, Txesusu.

²⁸ Onà wyaro nkekon hatà, Petru, àwya. Amna ryhe, amna yomyawonotho nànomye, ayakoro amna totho me, kekon hatà. ²⁹ Neyukye hatà, Txesusu. Àsok hana natxow ha, romryenon kom ha, kekon hatà. Onà wyaro natxow hamà, rox tesnàr kom ke mak ha, àrwo yonyhorunu yokarymanàr xe tesnàr kom ke mak ha. Anatoko bànàthàyamo nomyatxow hana, kekon hatà. Anatoko towtànhàyamo nomyatxow hana. Anatoko twosànànhàyamo nomyatxow hana. Anatoko tàyàmànhàyamo nomyatxow hana, kekon hatà. Anatoko tàyonànhàyamo nomyatxow hana. Anatoko thokuthuyamo nomyatxow hana, kekon hatà. Anatoko towtothàyamo nomyatxow hana. Omeroro rma nànomyatxow hana, romryenon komo, rox tesnàr kom ke mak ha, rokarymanàr xe tesnàr kom ke mak ha, kekon hatà, Txesusu.

³⁰ Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Nyamoro ryhe, towakryexem me rma haxa mpànà natxhe ha, kekon hatà. Amnye rma, tano rma hak tehtokonye, thenyehra towakryexem me mpànà natxhe ha, bànkem me rma haxa mak ha, towtànkem me rma haxa mak ha,

twosànkem me rma haxa mak ha, tàyonkem me rma haxa mak ha, thohkem me rma haxa mak ha, towtokem me rma haxa mak ha, kekon hatà. Àro wyaro towakryexem me mpànà natxhe ha, amnye rma. Àro wyaro towakryexemà rma, teryewhamnohsom me rma natxhe hampànà, tano rma hak tehtokonye. Amnye haxa, karyhe roro mpànà natxhe ha, kekon hatà, Txesusu.

³¹ Àsok tawro hana, kekon xarha tà. Anar komo yosnakan uro kany komo ryhe, wahoro htzero towakryexem me natxhe hampànà. Anaro komo yohon uro kany kom haxa ryhe, mahtuk me towakryexem me natxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Txesusu wya twayehtoho yokarymatxhàrà on ha.

³² Asama yarye tetxkon hatà, Txeusu komo. Xerusaryen hona tetxkon hatà. Wahoro tekon hatà, Txesusu. Noro yakoron komo ryhe, noseryehoketxkon hatà. Àwenaryenye totxownà hatà, toto komo. Nyamoro rma newankaranatxkon hatà. 12 komo yanyekye hatà, Txesusu, tàhyaka. Noskarymay hatà, àwyanye. Amnye tehtxoho rma yokarymay hatà. ³³ Xerusaryen hona tàtetxow hamà, kekon hatà. Tahohsosome me mpànà naha ha, Toto me Enusaho, Xuknewyana yoh komo wya, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo wya, àyweronàhyamano ynye ro komo wya xarha. Nyamoro ryhe, twayehkahorye xak naha, ketxhe hampànà, noro hoko, kekon hatà. Nahohsetxhe xarha hampànà, Xuknewyanahnà komo wya.

³⁴ Nyamoro rma newnohyatxhe hampànà, kekon hatà. Noro horye netahtetxhe xarha hampànà. Nàhpokyatxhe xarha hampànà. Yahkotohen hona namoyathetxhe xarha hampànà, kekon hatà. Twayhàtxhe, nasànàmyaha mak hampànà, noro ha. Osorwawo ro enmahàtxhe, nasànàmyaha harha hampànà, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya.

Txaku komo wya ahanaka haxa amna txeryko katxhàrà on ha.

³⁵ Txesusu hyaka haxa totxownà hatà, Txaku komo, Xowaw xarha. Sekmeknew muru komo rma nyamoro hatà. Khananàhnye y, ketxkon hatà, àwya. Amna ryhe yowakryenàr xe amna naha, owya, ketxkon hatà. Amna yano me ryhe, amna yowakryenàr xe amna naha, owya, ketxkon hatà, Txaku komo.

³⁶ Àsoke ryhe oyowakryenàr komo xe manatxowà, rowya, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Àsoke ryhe oyowakryenàr komo xe manatxowà, rowya, kekon hatà.

³⁷ Onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Ehonomnà me rma haxa amna yenyàr xe amna naha, owya, ketxkon hatà. Toto komo kayaryet me oyomoknàtoko, ehonomnà me xaxa mosonyhen hamà, omeroron komo wya. Àtoko rma, ahanaka haxa amna txeryko, anaro howehetra, anaro howehe, owyaro rma rha ehonomnà me amna yehtxoho me, ketxkon hatà.

³⁸ Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Àna matà, rohanawo toto yehtxoho hutwahra ro mak manatxhe ha, kekon hatà.

Rowyaro rma rha eryewhamnohxemo komo ryhe, ehonomnà me harha natxhe hampànà, rohanaw harha, kekon hatà. Ryeryewhamtoho wenàmtàhkehe hampànà. Toto wya twokru yontàhkantokono wyaro, ryeryewhamtoho wenàmtàhkehe hampànà, kekon hatà. Tuna kwaka toto yataymomnàtokono wyaro, ryeryewhamtoho yaka koteryaha hampànà. Rowyaro rma rha katà menàmtàhketxowà, oyeryewhamtoho komo, kekon hatà, Txesusu, Txaku komo wya.

³⁹ Àhà, amna nenàmtàhkehe, ketxkon hatà, nyamoro ha. Yaworo màketxhe, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Rowyaro rma rha oyeryewhamtoho komo menàmtàhketxhe hampànà. ⁴⁰ Enàmtàhkanyenhàrà rma yeryhera mak wehxaha, uro, ehonomnà me harha, rohanaka harha, kekon hatà. Àsok tawro hana. Royàmà nwahanonkatxho komo ryhe, rohanaka texem me natxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, Txaku komo wya.

Okukur komo yanoto me xaxa mpànà ehtxoko katxhàrà on ha.

⁴¹ Txaku komo rwonà yonytxatxownà hatà, ukukur komo. Txesusu nhananàhrà ro komo rma rha nyamoro ha, 10 komo rma. Àro ke newakàhkahtxownà hatà, tkukur kom hoko, Txaku kom hoko, Xowaw hoko xarha. Kohonye nyhe ehonomnà me tesnàr komo xe natxow hamà, ketxkon hatà, 10 komo, tàwyanye rma.

⁴² Àro ke nanyehtxekatxownà hatà, Txesusu, tàhyaka. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Àsok hana natxow ha, toto kayaryet kom ha, anaro rha

yana kayaryet kom ha, kekon hatà. Ehonomnà me rma haxa natxow hamà, tàmrýenon komo yoho rma haxa mak ha. Tàmryenonàthàyamo rma yanotometxow hamà, ehonomnà komo. Tanàhnohso ro nanotometxow hamà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

⁴³⁻⁴⁴ Omnyam haxa ryhe, nyamoro wyarohra tehxye manatxhe, kekon hatà. Ehonomnà me oyesnàr komo xe oyehtokonye, okukur komo yanoto me xaxa mpànà ehtxoko, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁵ Àro wyaro rma rha wehxaha, uro, Toto me Enusaho. Anotomano ynye mehra mak komokye. Toto komo yanoto me haxa ryhe komokye, kekon hatà. Toto komo yonyhoryeny me ryhe komokye. Rano me ro rma kwayehyaha hampànà, rowya enyhoryetxho menye. Anhàn komo hyaye towtoho komo wehemehe, rowayehrà ke, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Bahtxemew yontanàhàthàrà on ha.

⁴⁶ Taa. Xeryko hona nahatakaxownà hatà, Txesusu komo. Taa. Àsnye ro totxownà xarha tà, Xeryko hoye rma hatà. Txesusu yakoro tetxkon hatà, ànhananàhrà ro komo, toto komo xarha, thenyehonà kom hatà. Asama yahetawo nehakon hatà, toto. Enhunu ro rma mok nehakon hatà. Bahtxemewu rma noro hatà. Txemewu rma noro hatà. Uro nyhe txko rotxenyerun ha kanye ro me nehakon hatà, toto komo wya.

⁴⁷ Tàhyaha Txesusu tonàrà yonytxay hatà. Txesusu nomokyaha, Nasarye honotho rma nomokyaha, tawro yonytxay hatà, toto komo wya. Àro ke nàrwonàmye hatà, teryewrye ro. Ha y, Txesusu

y, kekon hatà. Dafe heno yohamàtho omoro hatà. Rohnàn yaw exko, kekon hatà, enhunu ro. ⁴⁸ Neytxownà mak hatà, toto komo. Thenyehonà komo rma neytxownà hatà. Tatàknye exko, ketxkon hatà, àwya. Tatàknye exko. Noro ryhe, nàrwonakonà rma haxa mak hatà, thenyehra rma haxa mak hatà. Dafe heno yohamàtho omoro hatà. Rohnàn yaw exko, kekonà rma haxa mak hatà.

⁴⁹ Kràk, horohye hatà, Txesusu. Noro hak anyehtxoko, rohyaka, kekon hatà, toto komo wya. Àro ke, enhunu ro yanyehtxownà hatà. Omok hatà, ketxkon hatà, àwya. Teryehorye exko. Asanàmko ha. Ayanyekyaha, mosonà, ketxkon hatà, toto komo, noro wya. ⁵⁰ Thononàthàrà wakay hatà, enhunu ro. Xuway, fuh txow, sax, nasanàmnye hatà. Sàh sàh sàh sàh, Txesusu hyaka toy hatà.

⁵¹ Àsok oynyàr xe manaye, rowya, kekon hatà, Txesusu, àwya. Khananàhnye y, kekon hatà, Rontanàhrà xe wehxaha, owya, kekon hatà.

⁵² Ohxe àtoko, kekon hatà, Txesusu, àwya. Tonke harha manaha, rohona owya xenyàr ke, kekon hatà. Àtoko rma tonke harha nehxakon hatà, enhunu rotho. Txesus yakoro toy hatà, asama yarye.

11

Xerusaryen hona Txesusu yahatakathàrà on ha.

¹ Xerusaryen hahnohyatxkon hatà, Txesus komo. Anaro rha owto txko màtkoso nomohtxownà hatà, Betfaxe màtkoso rma hatà, Betanya màtkos xarha hatà. Oryefera yàhàn mahotur ho ryhe nehxatxkon hatà, Txesus

komo. Àto tehtokonye, asako nànyahtxownà hatà, Txesusu. Tànhananàhrà ro kom hoye asako nànyahtxownà hatà.

² Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Owto hona àtotxoko, kekon hatà. Owto hona àtotxoko. Meny-atxhe, àro hona. Ayahatakatzhenye rma, xumentu mxeokrà menyatxhe hampànà, kekon hatà. Ewahtosaho rma menyatxhe. Toto komo, àmkawo àtotho mehra hak naha, kekon hatà. Meweketxhe ha. Xaro mekyatxhe ha, kekon hatà, Txesusu.

³ Àsok tawro meweketxowà ketxow hana, toto komo, owyanye. Onà wyaro meyukyatzhe ha. Kohkomo, moson xe nay hatà, màketxhe ha, kekon hatà, Txesusu. Mexehra nekhen harha tà, Kohkomo, xaro harha, màketxhe ha, kekon hatà, Txesusu, tàmànyaknyàr komo wya.

⁴ Àro ke totxownà hatà, nyamoro. Xumentu mxeokrà yonytxownà hatà. Nàmno hotaka ewahtosaho nehxakon hatà. Màmnyaye nehxakon hatà, asama yawo rma. Àro ke newekatzownà hatà.

⁵ Onà wyaro nketxkon hatà, àton kukur komo, àwyanye. Àsok tawro meweketxowà, xumentu mxeokrà, ketxkon hatà, àwyanye. Àsok tawro meweketxowà, xumentu mxeokrà. ⁶ Neyuhtxownà hatà, ànyahxemo komo. Txesusu wya katxhàrà yawo ro neyuhtxownà hatà. Àro ke narhotxownà hatà, àton komo, àwyanye.

⁷ Àro ke natxownà hatà, Txesusu hyaka. Xumentu mxeokrà yatxownà hatà. Nàm kayamtotxownà hatà, twomun kom ke. Sax, dyerye, àmkakoso natakryey hatà, Txesusu.

⁸ Asama yaka twomun komo yatxaraketxkon

hatà, toto komo, thenyehnà komo rma. Àhaya xarha yeryatxkon hatà, anar komo, asama yaka rma rha. Txaray txaray txaray, asama horye ro wewe txaraymetxkon hatà, Txesusu yosamar yaka txenyàr horà. Àro wyaro rma nehxatxkon hatà, tàwyanye ehonomnà me Txesusu yonyàr ke hatà.

⁹ Txesusu ywaho tetxkon hatà, anar komo. Noro wenarye tetxkon hatà, anar komo. Omeroro rma, onà wyaro nketxkon hatà, teryewrye ro hatà. Kohkom yano me omohsaho ryhe mosonà. Ehonomnà me xaxa hak nahko, ketxkon hatà. Towakryexem me xaxa hak nahko. ¹⁰ Kàkayaryet komo me omohsaho ryhe mosonà, ketxkon hatà. Khoryen heno komo kayaryet me Dafe heno yehtxoho wyaro rma rha, kàkayaryet komo me nay hamà, mosonà, ketxkon hatà. Towakryexem me xaxa hak nahko. Ehonomnà me xaxa nay hamà, katxow haka, kahe yawon komo, ketxkon hatà, toto komo, teryewrye ro hatà.

¹¹ Àro wyaro Xerusaryen hona nahatakay hatà, Txesusu. Khoryenkom màn yaka nowomye hatà. Àro yawon horye ro nenytxehkay hatà, omeroro hatà. Tàwya xenytxehkatxhe rma, àro yaye toy hatà. Awanaka haxa nehxakon hatà. Àro ke, Betanya hona toy hatà. Akoro rma totxownà hatà, 12 komo.

Fek yoh heno wayehkatxhàrà on ha.

¹² Sa, nenmahye hatà. Betanya hoye totxownà hatà, Txesusu komo. Tàtonàr me rma nahyehyakon hatà, Txesusu. ¹³ Moxe ro fek yoh yonyey hatà.

Take rma haxa nehxakon hatà. Àro ke toy hatà, Txesusu, eher horà. Teherke nay hana, kekon hatà. Màtkoso toy hatà. Kràk. Eherhàra mak nehxakon hatà. Tak marma nehxakon hatà, ehetawawohra hak esnàr ke hatà.

¹⁴ Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, fek yoh heno wya. Ehetahnà ro me oyesnàrà hxak moro ha, kekon hatà, àwya. Àro wyaro nenytxatxownà hatà, ànhananàhrà ro komo.

Khoryenkom màn yawonotho matxakatxhàrà on ha.

¹⁵ Xerusaryen hona nahatakaxownà hatà, Txesusu komo. Khoryenkom màn yaka nowomye hatà, Txesusu. Àto nehxatxkon hatà, twarawantaxemà ro komo. Khoryenkom màn yawo ryhe warawantetxkon hatà. Nukrunyemehtxownà hatà, Txesusu. Fow fow, bey bey kekon hatà. Anar komo ryhe, txenyeru yomtakayonomanye ro me nehxatxkon hatà. Àtxenyerun komo rma, warata ho nehxakon hatà. Tax, teryay, waratatho matxakay hatà, Txesusu. Anar komo, watkuku yàmnye ro me nehxatxkon hatà, tahon kom ho eryewtaxemo. Tax, teryay, ahonàthàyamo xarha matxakay hatà, Txesusu. ¹⁶ Anar komo, tkatxho komo yaryatxkon hatà, Khoryenkom màn yarye rma hatà. Horohkano yeryey hatà, Txesusu. Akatxho komo yarhàra ehtxok hampànà, on yarye, enyhoru ro yarye, kekon hatà, àwyanje.

¹⁷ Hananàhtxownà xarha tà. Àsok hana nken ha, àmenhosahonhàrà, kekon hatà. Onà wyaro nken hamà.

Toto komo rwonàmtoho ro me naha, romànà.
Anaro rha yana komo rwonàmtoho ro me
naha.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà,
Khoryenkom màn hoko, kekon hatà, Txesusu.
Àro rma manàhnohyatxhe harha, omnyamo.
Àsok tawro hana, àro yawo rma toto komo
txenyerunutho yahosnàr ke, owyanye, temenyem
komo wyaro owyanye ahosnàr ke, kekon hatà,
Txesusu, àwyanye.

¹⁸ Àro wyaro nenytxatxownà hatà, Xuknewyana
yoh komo, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo
rma, àyweronàhyamano ynye ro komo xarha. Àro
ke, Txesusu wayehkanàr xe nehxatxkon hatà.
Àsoke twayehketxowà, ketxkon hatà, tàwyanye
rma. Àwayehkahra mak nehxatxkon hakahpa
tà. Àsok tawro hana, toto kom hona toseryehrà
kom ke hatà. Onà wyaro nketxkon hatà, toto
komo. Koo, ohxe rma haxa khananàhyatxow
hamà, mosonà, ketxkon hatà, tàwyanye rma, Txe-
sus hoko.

¹⁹ Awanaka haxa ehtoko, toy harha tà, Txesusu,
owto ymo hoye.

*Oyoyukyaxhe hampànà àhà ymo katxhàrà on
ha.*

²⁰ Sa, nenmahye xarha tà. Fek yoh heno màtkoko
totxownà xarha tà, Txeusus komo, asama yarye
rma hatà. Nenytxownà hatà. Àwayehsaho rma
nehxakon hatà, fek yoh heno, àmxathàr heno me
ro hatà. ²¹ Txesusu rwonàmàthàrà hutway hatà,
Petru. Khananàhnye y, mon ham fek yoh heno,

onwayehkatxhàràtho, kekon hatà, Txesusu wya. Wayehyako hxak hamà, kekon hatà, Petru.

²² Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Khoryenkom hona xenytxoko, kekon hatà.

²³ Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Khoryenkom hona owyanye xenyetoko, rowyaro rma rha eryehokano meryatxhe hampànà, noro yahoxet yano me mak ha, kekon hatà. Oyoyukyatzhe hampànà, àhà ymo, moro ymo. Owyanye, ohtakako, atarymako tuna ymo kwaka, Khoryenkom yahoxet yano me, katxhe rma, oyoyukyatzhe hampànà, moro ymo. Onà wyaro kahra mak ehtxoko, ohnawonye, kekon hatà. Royukyana hana, àna hana, kahra ro mak ehtxoko, ohnawonye. Royukyaha xaxa mak hampànà, katxok xa ha, ohnawonye. Àro wyaro owyanye tatoko rma, oyoyukyatzhe hampànà, moro ymo, Khoryenkom hona rma haxa owyanye xenyàr ke mak ha, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

²⁴ Àro ke, onà wyaro àkehe, owyanye, kekon xarha tà. Àsok maken kom hoko orwonàmtxoko, Khoryenkom yakoro. Uro txko ewakryeko nyhe kanye ro me ehtxoko, noro wya, kekon hatà. Noro yakoro orwonàmnàtokonye, royukyaha xaxa mak hampànà katxoko, ohnawonye. Àro wyaro ohnawonye tatoko rma, Khoryenkomo oyowakryetxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. ²⁵ Noro yakoro orwonàmnàtokonye rma, oseryewhokatxoko, toto kom hoko. Oxehranye toto yehtoko, noro hoko rma oseryewhokatxoko, ohokony xarha Khoryenkomo yoseryewhokatxho

me. Kahe yawono rma noro ha, Khoryenkomo, oyàmkomomo rma. Noro rma noseryewhokehe, ohokonye, ayanhànàthàyam hoko, axanhàn kom hoko oyoseryewhokanàr kom ke, kekon hatà. ²⁶ Nyamoro hoko oseryewhokahra oyehtokony haxa ryhe, oseryewhokahra rma rha naha hampànà, oyàmkomomo, kahe yawono, ohokonye, ayanhànàthàyam hoko, kekon hatà, Txesusu, tãhnanànàhrà ro komo wya.

Onok yano me ukrunyemeknyo meryak harha katxhàrà on ha.

²⁷ Xerusaryen hona nahatakatxownà xarha tà, Txesusu komo. Khoryenkom màn yarye tekon hatà, Txesusu. Àtontoko rma, àhyaka nomohtxownà hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo, àyweronàhyamano ynye ro kom yakoro xarha, horykomo kom yakoro xarha.

²⁸ Onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Onok yano me ukrunyemeknyo meryak harha, on yaye, ketxkon hatà. Onokà ryhe, ukrunyemehtxoko keknano, owya, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, Txesusu wya.

²⁹⁻³⁰ Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Uro htxero onà wyaro àkehe, owyanye royuhtoho me, kekon hatà. Onok yano me ayomno ryakonà, Xowaw heno, owyanye, kahe yawon yano me katà, toto yano me katà, kekon hatà. Omnyamo htxero, uro eyuhtxoko. Owyanye royukutxhe rma, uro haka rha koyukyatzhe, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

³¹ Àro ke nosonytxetxkon hatà, nyamoro rye rma. Àsoke tketxowà, ketxkon hatà, tàwyanye

rma. Àsoke tketxowà. Kahe yawon yano me aymomno ryakon hamà, noro heno, tketxow katà, ketxkon hatà. Àro wyaro kàwyanye tatoko, onà wyaro nken hamà, mosonà. Àsok tawro noro heno yoyukhura mehxatxkonà, ken hamà, kàwyanye, ketxkon hatà, tàwyanye rma. ³² Àsok haxa katà tketxowà. Toto yano me aymomno ryakon hamà, tketxowà, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, tàwyanye rma. Àro wyaro tawro xehra mak nehxatxkon hatà. Àsok tawro hana, toto kom hona toseryehrà kom ke hatà. Onà wyaro kany me nehxatxkon hatà, toto komo. Khoryenkomo rwonà yokarymanyè ro me haxa we nehxakon ha, Xowaw heno, kany me nehxatxkon hatà, toto komo, omeroron komo. Àro ke noseryehyatxkon hatà, eh komo, toto yano me aymomno ryakon hamà tawro hona.

³³ Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, Txesusu wya. Hàà, àna hana, ketxkon hatà, àwya. Onok yano me hana aymomno ryakon ha, noro heno ha. Uhutwahra amna naha, ketxkon hatà. Uro xarha, oyoyukhuranye wehxaha, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Onok yano me hana ukrunyemeknyo weryak ha. Oskarymahra ro mak wehxaha ha, owyanye, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

12

Nat yony komo yanhàna yokarymatxhàrà on ha.

¹ Kuknonano me nàrwonàmye hatà, Txesusu, akoronye, Xuknewyana yoh kom yakoro. Nyamoro wya tàxanomkahnohtoho kuknon me

ryhe, onà wyaro nkekon hatà, àwyaanye. Tànatàrà yeryey hatà, horykomo, kekon hatà. Ufa heno yonamyè hatà. Watxamtoy xarha tà, kekon hatà. Toh yakay xarha tà, ufa xkunkatxho rma hatà. Wato ymo yeryey xarha tà, kawono ymo hatà, tànatàrà yonytxoho rma hatà, kekon hatà. Àro wyaro tàwya txetxehkatxhe rma, toto komo yomyaràhtoy hatà. Tànatàr yony me nemyaràhtotxownà hatà, kekon hatà. Tàwya emyaràhtotxhenye rma, toy hatà, horykomo, anar komo yowto hona, monyen komo yowto hona, kekon hatà, Txesusu.

² Amnye ehetaawo tanoto nyakye hatà, horykomo, tànatàr yony komo hyaka. Àhyakanye nànyakye hatà, eher horà, kekon hatà. Ronatàr yeher hoye mpànà monekhetxow ha, owya, kekon hatà, tanoto wya. Àro ke toy hatà, àhyakanye, kekon hatà, Txesusu. ³ Anoto heno yahotxownà mak hatà, nat yony komo, txom, txom, txom. Nàhpohtxownà xarha tà. Akorohra rma nànyahtxownà harha tà, kekon hatà, Txesusu. ⁴ Amnye, anaro tanoto xarha nyakye hatà, àhyakanye. Noro heno yhuthuhwo netahatxownà hatà, nyamoro ha. Atxke rma haxa netxownà hatà, kekon hatà, Txesusu. ⁵ Amnye, anaro tanoto xarha nyakye hatà, àhyakanye. Noro heno yotahatxownà hatà, nyamoro ha. Wayehye hatà, kekon hatà. Anar komo tanoto komo xarha nyakye hatà, àhyakanye. Anaro heno komo hpohtxownà hatà. Anaro heno komo yotahatxownà hatà, kekon hatà, Txesusu.

⁶ Horykomo yakoro rma nehakon hatà, umuru

txko, towenyxano txko, ànàhnànà txko. Noro rma nyakye haxa hatà, àhyakanye. Ohxe romuru yony-atxhe, kekon hatà, horykomo, tàwya rma, kekon hatà, Txesusu. ⁷ Onà wyaro haxa nketxkon hatà, nat yony kom ha, tàwyanye rma. Moson hamà umuru, ketxkon hatà. Tàyàmànharà wayhàtxhe, nat yoh me harha nay hamà, umurunhuru kaxe, ketxkon hatà. Àro ke norotho tetahatxe, norohnà harha kàwyam harha nat yoh me kehtxoho menye, ketxkon hatà, tàwyanye rma, kekon hatà, Txesusu. ⁸ Àro ke noro heno yahohtxownà hatà. Netahatxownà hatà. Ekehàthàrà yarymatxownà hatà, nat waye, kekon hatà, Txesusu.

⁹ Àsok hana nyamoro heno ymo yeryan ha, horykomo, kekon xarha tà, àwyanye. Nyamoro heno ymo yotahaxe ten hamà. Netahetxow hamà. Anar komo yomyaràhten hamà, tànatàr yony me harha, kekon hatà, Txesusu. Àro wyaro kunknonano me nàrwonàmeye hatà, Xuknewyana yoh komo wya tàxanomkahnohtoho hutwamohsonàr horà rma hatà.

¹⁰ Onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanye. Khoryenkom karyehtanà hutwahra manatxowà, kekon hatà. Onà wyaro nkehe, àmenhosahonharà.

Toh xanomkahnohnye komo wyaro, noro xanomkahnohyatxhe hampànà, toto komo. Noro ryhe, ehonomnà me harha mpànà naha ha. Nàmno yetxehà wyaro, ehonomnà me noro yeryaha hampànà, Kohkomo. ¹¹ Ehonomnà me harha noro yehtxoho rma, ohxe rma haxa naha, kàwyanye.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro katxhàrànhàrà hutwahra kat manatxowà, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

¹² Onà wyaro nehutwetxkon mak hatà, nyamoro ha. Khokonye rma nàrwonàmno hamà. Kukuknon kom me nàrwonàmno hamà, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, tàwyanye rma. Àro ke, noro yahohtxahke nehxatxkon haryhe tà. Ahohsàrà mak nehxatxkon hakahpa tà, toto kom hona toseryehrà kom ke hatà. Àro ke, noro hyaye totxownà hatà, Xuknewyana yoh komo.

Txenyerun kom hoye tàmporye naye Sesa wya katxhàrà on ha.

¹³ Tkukur komo nyahtxownà hatà, Xuknewyana yoh komo, Txesusu hyaka. Farysew kukur komo rma nyahtxownà hatà. Eroknes kukur komo xarha nyahtxownà hatà, àhyaka. Onà wyaro tawro xe rma nehxatxkon haryhe tà, ànyahxemo komo, Txesusu rwon hoko. Atxke màkehe, yaworohra mak màkehe, tawro xe rma nehxatxkon haryhe tà.

¹⁴ Txesusu hyaka haxa totxownà hatà. Khananàhnye y, ketxkon hatà, àwya. Yaworo rma haxa manaha, amna wya, ketxkonà rma haryhe tà. Yaworo xaxa hananàhno meryaha, amna wya. Àme yohà rma haxa manaha, toto kom hoko. Owya àhananàhnàtokonye, oseryehpàrà ro mak manaha, toto kom hona, ketxkonà rma haryhe tà. Toto kom hona àhyahampàrà ro mak manaha. Yaworo xaxa Khoryenkomo muhutwamohsehe, amna wya, ketxkonà rma haryhe tà. Àro ke, uhutwamohsoko, amna wya.

Txenyerun kom hoye tàmporye naye, Sesa wya, Homayana komo kayaryetà wya. Tàmoryehra kat naye, owoya, ketxkonà rma haryhe tà, Txesusu wya. ¹⁵ Tàmoyatxow katà. Tàmpara kat tehxatxowà, owoya, ketxkonà rma haryhe tà.

Yaworon mehra ehtxoho komo hutwekon mak hatà, Txesusu. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwoyanye. Rokukmanàr xe manatxow hamà, ronkukmanàr horà, kekon hatà, àwoyanye. Txenyeru txko sohtxoko, rowya xenytxoho me, kekon hatà, Txesusu, àwoyanye.

¹⁶ Àro ke nehtxownà hatà, àhyaka. Onok kunkonà mosonà, kekon hatà, Txesusu. Onok yosotà onà, àmenhosaho, kekon hatà, txenyeru txko hoko. Hàà, Sesa hamà, ketxkon hatà, nyamoro ha. ¹⁷ Hàà, yaworo màketxow hamà, kekon hatà, Txesusu. Noro katxho me nay hamà, onà, kekon hatà. Àro ke, noro ewakryetxoko, owoyanye àkatxho yàmrà ke mak ha, kekon hatà. Àro wyaro rma rha Khoryenkomo xarha ewakryetxoko, owoyanye eyuknur ke mak ha, kekon hatà, Txesusu. Àro wyaro tàwoyanye enytxatxhe rma, noseryehoketxkon hatà, ànyahxemo komo, thenyehra hatà. Koo, ohxe rma haxa koyuhtxow hamà, ketxkon hatà, tàwoyanye rma.

Saknusew komo yoyukuthuru on ha.

¹⁸ Saknusew kukur komo xarha nomohtxownà hatà, Txesusu hyaka. Kwayhàtxhenye, asanàmpàra ro mak tehxatxhe, kany komo rma nyamoro ha. Khananàhnye y, ketxkon hatà, Txesusu wya. ¹⁹ Onà wyaro nmenhoy hatà, Moyses heno, kàyweronàhyamanye ro heno komo.

Towàt heno wayhàtxhe, àhokhura rma àwayhàtxhe, àhetxenhàrà hak yahosno, ewtànàrà rma. Noro ryhe, thetx me nahohsaha, àhohtanàr horà. Towàt heno wenatàhwo hohtehe, noro ha, towàt heno hokru me.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Moyses heno, ketxkon hatà, Sahnusew komo, Txesusu wya.

²⁰ Àro ke enytxako. Tànyonye wos yexetxhàrànhàrà amna nekarymehe, owoya, ketxkon hatà. 7 me nehxatxkonà, toto heno komo, ewtà rye komo rma. Wahoto heno wos yahosàye, ketxkon hatà. Wayehye, noro heno. Àhokhura rma wayehye, ketxkon hatà. ²¹ Àhonanotho heno rhye, towàt heno hetxenho yahosàye. Àhokhura rma rha wayehye, noro heno xarha, ketxkon hatà. Àro wyaro rma rha nexeye, àhonanotho heno xarha. ²² Àro wyaro rma rha nehtxownà, 7 heno komo, omeroro, ketxkon hatà. Tàwyanye wos yahosàtxhe, wayehtàkatxownà. Àhohtahra rye rma wayehtàkatxownà. Nyamoro heno mahyaka wos heno xarha wayehye, ketxkon hatà, Sahnusew komo. ²³ Àsok natxowà àro ke, owoya, ketxkon hatà, Txesusu wya. Kwayhàtxhenye tasanàmnyatxhe harha màkehe hawe, omoro. Onok hetx me ryhe naye, wosà, tasanàmàtxhenye, ketxkon hatà. Onok hetx me ryhe naye, amnye ha. Tano rma hak tehtoko, 7 kom hetx me nehxakon hamà, ketxkon hatà, Sahnusew komo, Txesusu wya.

²⁴ Àna matà, kekon mak hatà, Txesusu, àwyanye. Ayawexenatxow hamà, omnyamo. Owyanye asanàmpàra ro mak tehxatxhe tatoko

rma, ayawexenatxow hamà. Khoryenkomo karyehtanà hutwahra ro mak manatxow hamà. Khoryenkomo yahoxet xarha hutwahra rma rha manatxow hamà. Àro ke ayawexenatxhe ro mak ha, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. ²⁵ Tasanàmàtxhenye, àhehtahra ro mak natxhe ha, àwayehxemonhàr komo. Ànyontahra ro mak natxhe xarha, kekon hatà. Kahe yawon komo wyaro rma natxhe ha, Khoryenkomo yanoto komo wyaro rma, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

²⁶ Tanàmsom me xaxa mpànà natxhe ha, àwayehxemotho komo, kekon xarha tà, àwyanye. Moyses heno nmenhotho hutwahra kat manatxowà. Tàwya ewekhàr yoh hoko àmenhontoko rma, Khoryenkomo rwonà yokarymay hatà, noro heno, kekon hatà. Onà wyaro ryhe nkekon hatà, Khoryenkomo, noro heno wya. Akmaraw horyenà rma uro ha, kekon hatà. Esake horyenà rma uro ha, Xako horyenà rma uro ha, kekon hatà, Khoryenkomo, noro heno wya, kekon hatà, Txesusu. ²⁷ Khoryenkomo ryhe, ehxen komo horyen mehra ro mak naha ha. Tehxemà rma kom haxa horyen me naha. Àro ke, àwayehxemotho komo yanàmnye me nay hamà, kekon hatà. Àro ke, ayawexenatxow hamà, thenyehra mak ha, kekon hatà, Txesusu, Saknusew komo wya.

Àsok katxho ryhe anar komo yoho nyhe naye owya katxhàrà on ha.

²⁸ Txesusu hyaka nomokye hatà, àyweronàhyamano ynye ro kom kukuru. Noro

yakoro Saknusew komo yosonytxanàrà yonytxay hatà. Ohxe neyuhtxow hamà, mosonà, kekon hatà, tàwya rma. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu wya. Thenyehra nay hamà, Moyses heno nmenhotho, kekon hatà. Thenyehra mak nay hamà, kàyweronàhyamatxho komo. Àsok katxho ryhe, anar komo yoho nyhe naye, owya, kekon hatà, Txesusu wya.

²⁹ Neyukye hatà, Txesusu. Onà wyaro katxho ryhe, ohxe rma haxa naha, kàyweronàhyamatxho komo. Anar komo yoho nyhe naha, kekon hatà.

Ehsayewyana komo y, enytxatxoko. Kohkomo ryhe, Khoryenkom me naha, noro ro mak ha, Kohkom ha. ³⁰ Noro xe xaxa ehtxoko. Khoryenkom xe rma ehtxoko, oyowan kom ke xaxa mak ha, ohnawon kom ke xaxa mak ha, oyehutwanàr kom me xaxa mak ha, ayahoxet kom ke xaxa mak ha.

Àro wyaro katxho ryhe, anar komo yoho nyhe naha, kekon hatà, Txesusu. ³¹ Àhonan xarha, onà wyaro katxho rma, ohxe rma rha naha.

Osox oyehtxoho wyaro rma, ohoyen kom xe xaxa ehtxok xarha.

Àro wyaro katxho rma, ohxe rma rha naha, kekon hatà, Txesusu. Àro wyaro katxho komo yohono, ehxera ro mak naha, kàyweronàhyamatxho komo, kekon hatà, Txesusu.

³² Àna mat mà, kxananàhnye y, kekon hatà, noro, àyweronàhyamano ynye ro. Àna mat mà. Yaworo mak màkan ha. Noro ro mak mok ha, Khoryenkomo, kekon hatà. Anaro ehxera ro mak naha. Noro ro mak mok ha, kekon hatà.

³³ Noro xe rma haxa tehxatxow hamà, kowan kom ke xaxa mak ha, kehtwanàr kom me xaxa mak ha, kahoxet kom ke xaxa mak ha, kekon hatà, noro. Khoyen kom xe xarha tehxatxow hamà, osox kehtxoho wyaro. Khoryenkomo xe kehtxoho komo ryhe, khoyen komo xe kehtxoho komo xarha, anar komo yoho rma haxa nay hamà. Kàwyanye Khoryenkomo yowakryetxho yoho rma haxa nay hamà, kekon hatà. Kàwyanye koknàthàyamò yàmtoho yoho rma haxa nay hamà, noro xe kehtxoho komo, toto xe kehtxoho komo xarha, kekon hatà, àyweronàhyamano ynye ro, Txesusu wya.

³⁴ Ohxe royukno hamà, mosonà, kekon hatà, Txesusu, tàwya rma. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, àwya. Khoryenkomo yoyuknur xe manay hamà, àro ke, noro mryenon me ehxaya rma haxa manaha, kekon hatà, àwya. Àro wyaro Txesusu wya katxhe rma, osonytxahra harha nehxatxkon hatà, toto komo, noro yakoro. Àsok naye, owya, kahra harha nehxatxkon hatà, àwya, towankaranàmrà kom ke hatà.

Dafe heno yoh me Kryestu yehtxoho yokarymatxhàrà on ha.

³⁵ Taa. Hananàhno ryakon hatà, Txesusu, Khoryenkom màn yawo. Hananàhno ynyàr me, onà wyaro nkekon hatà, toto komo wya. Dafe heno yohamàtho me nay hatà, Kryestu, Khoryenkomo nànyaknyàrà rma, kany me natxhe, àyweronàhyamano ynye ro komo, kekon hatà. Àsok tawro, àro wyaro nketxowà, yaworo katà, yaworohra haxa katà, kekon hatà. ³⁶ Dafe heno ryhe,

toh me ryhe Kryestu yotakye. Onà wyaro ryhe nkay hatà, noro heno, Khoryenkom yokato yano me.

Onà wyaro nken hatà, Kohkomo, rohà wya. Ehonomnà me xaxa eryewtako, rohanaka, ken hatà. Howehehra eryewtako, ken hatà. Tan oyehtoko rma haka, onà wyaro kany me axanhàn komo weryaha hampànà. Ehonomnà me xaxa manaha kany me weryatxhe hampànà, ohoko, ken hatà, Kohkomo, rohà wya.

Àro wyaro rma nkay hatà, Dafe heno, Kryestu hok hatà, kekon hatà, Txesusu. ³⁷ Tohamrà rma yotakyakonà, toh me. Àsok tawro ryhe, ehamàthàr me harha nexeye, ehà rma, owyanye, kekon hatà, Txesusu. Teryehorye rma haxa noro yonytx-etxkon hatà, toto komo. Thenyenohnà komo rma nyamoro hatà.

Àyweronàhyamano ynye ro komo yanhànà yokary-matxhàrà on ha.

³⁸ Taa. Hananàhno nnyàr me, onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, toto komo wya. Àyweronàhyamano ynye ro komo ryhe, atxke natxow hamà, kekon hatà. Atxke ehtxoho kom hona mpànà xenytxoko, nyamoro wyarohra oyehtxoho menye. Ohxe tosonyhonàr komo xe rma natxhe haryhe, nyamoro ha, kekon hatà. Àro ke newomumtetzhe, enyhoru ke, kawono ymo ke. Àro yawo rma tetxhe. Yakentawo tàtonkonye, Ha y, khananàhnye y, tawro xe natxhe haryhe, toto komo wya, kekon hatà, Txesusu. ³⁹ Ohsamnohno ytxoho ro yawo tehtokonye, ehonomnà komo

yahon ho neryewtetzhe, nyamoro ha, kekon hatà. Anar kom yakoro tasahxemtontokonye, ehonomnà me tosonyhonàr komo xe rma natxhe haryhe, kekon hatà, Txesusu. ⁴⁰ Nyamoro rma, enyonkaxemo katxhotho yaryatzhe, tkatxho kom me harha, kekon hatà. Khoryenkom yakoro tàrwonàmnatokonye, mexe rma haxa nàrwonatzhe, onkuhtono ynyàr me mak ha, ohxe tosonyhonàr kom horà mak ha, kekon hatà. Àsok hana natxow ha, nyamoro ha. Tanàhnohsom me natxhe hampànà, anar komo yoho rma haxa mak ha, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Wosà wya tàtxenyeronuthuru yàmàthàrà on ha.

⁴¹ Khoryenkom màn yawo rma nehakon hatà, Txesusu. Neryewtay hatà, txenyeru yonkah-toho ro màhto. Khoryenkom màn yonye ro komo txenyeron yonà rma àro hatà. Toto komo yonyakon hatà, Txesusu. Thenyenojnë komo rma, tàtxenyeron kom hoye nenkahyatxkon hatà, àro yaka. Thenyenojnë rma haxa yonkahyatxkon hatà, ukukur komo, tàtxenyeronkem komo rma.

⁴² Nomokye xarha tà, wosà, enyonkaxaho. Àtxenyeronmu rma mok nehakon hatà, noro ha. Àro yaka rma rha nenkahye hatà, noro xarha. Asak marma txko nenkahye hatà. Ehetàhpenyenojnë rma haxa yonkahye hatà, noro.

⁴³ Tànhananàhrà ro komo yanyekye hatà, Txesusu, tàhyaka. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Moson wosà, enyonkaxaho, àtxenyeronmu rma, kekon hatà, àwyanye. Yaworo xaxa àkehe, owyanye. Noro nàmàtho, anar komo nàmàtho yoho rma haxa tehetàhke naha,

Khoryenkomo wya, kekon hatà. Omeroron komo yoho rma haxa nenkahno ha. ⁴⁴ Nyamoro nàmtxownà rma haryhe, tàtxenyeron kom hoy mak ha, thenyehonà ymo hoy mak ha, kekon hatà. Moson haxa ryhe nàmtàhkano, omeroro mak ha. Àtxenyeronra tesnàr yoho ro rma nàmtàhkano. Tànyahrà yehekahtoho kenyehra nàmtàhkano, wosà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

13

Txesusu wya tomohtoho hutwamohsotho yokarymatxhàrà on ha.

¹ Khoryenkom màn yaye nahatakaxownà hatà, Txesusu komo. Tahatakantokonye rma, onà wyaro nkekon hatà, ànhananàhrà ro komo kukuru, Txesusu wya. Khananàhnye y, kekon hatà. Xenyko, moro ymo, anaro rha nàmno, Khoryenkom mànà ymo, poo, ohxe rma haxa wenyaha, tohu ymo, enyhoryexaho ymo, kekon hatà, noro, Txesusu wya. ² Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwya. Moro ymo menyan hamà, anaro rha nàmno ymo, horyetho ymo, kekon hatà. Amnye nosomkawononkatxehkehe hampànà, àro ymo heno. Osomkawono ymo heno natarymatxehkehe hampànà, othenyekhenà ro me mak ha, kekon hatà, Txesusu.

³ Oryefera yàhàn hona totxownà hatà. Àto rma nehakon hatà, Txesusu, eryewtaxaho. Khoryenkom màn wetxe tompataye nehakon hatà. Noro hyawo nehaxtkon hatà, Petru komo, Txaku xarha, Xowaw xarha, Antrye xarha. Nyamoro

marma nehxatkxon hatà, àhyawo. Onà wyaro nkexkon hatà, àwya, anar komo nenytxahtor me mak hatà. ⁴ Àsokentoko ryhe nosomtatkatxehkeno, Khoryenkom mànà ymo heno, ketxkon hatà, àwya. Àsokentoko nosomtatkatxehkeno. Àhahnokè rma haxa ehtoko, eten komo tenyaxowà, uhutwamohsotho. Ekarymako, amna wya, ketxkon hatà, Petru komo, Txesusu wya.

⁵ Onà wyaro neyuhtxownà hatà, Txesusu. Anar komo wya oyonkuhtonàr kom hona mpànà xenytxoko, kekon hatà, àwyanye. ⁶ Nomokyatxhe hampànà, onkuhtono ynye komo, anaro rha komo, thenyehra. Kryestu uro ha ketxhe rma haryhe. Toto komo yonkuhtetxhe hampànà. Thenyehra komo rma yonkuhtetxhe hampànà, kekon hatà. ⁷ Waha yosohthanàr komo yokaytà menytxetxhe hampànà. Mexehra nosohthetxow hatà, waha komo, tawro xarha menytxetxhe hampànà, kekon hatà. Àro wyaro owyanye enytxantoko, oseryehpàra rma ehtxoko. Àro wyaro htxero haka mpànà natxhe ha, toto komo. Osomtatkatxehkahra rma hak naha, yukryeka, kekon hatà, Txesusu. ⁸ Anaro rha yana komo nosohthetxhe hampànà, kekon xarha tà, àwyanye. Anaro rha owto hon komo nosohthetxhe hampànà. Anato rha nosowuhsaha hampànà, yukryeka, thenyehra, kekon hatà. Ehxera ro mak naha hampànà, nyahà. Àro wyaro htxero neryewhamyatxhe hampànà, toto komo. Eryewhamtâhkahra rma hak natxhe, kekon hatà, Txesusu.

Oxehranye rma haxa natxhe hampànà toto komo katxhàrà on ha.

⁹ Ohxe mpànà ehutwatzoko, oseryehokahra oyehtxoho menye, kekon xarha tà, Txesusu, Petru komo wya. Anar komo ayaryatxhe hampànà, horykomo komo hyaka, tosonytxaxemà ro komo hyaka. Tohsamnohtoho kom yawo ohpokyatxhe hampànà, kekon hatà. Anaro rha tkayaryet komo hyaka ayaryatxhe hampànà, anaro rha kofehnakno komo hyaka xarha. Àwyanye ayanàhnòhrà kom horà ayaryatxhe hampànà, romryenon me oyesnàr kom ke mak ha. Àwyanye rma uro mekarymetxhe ha, kekon hatà, Txesusu.

¹⁰ Tokarymaxem me mak naha hampànà, àrwo yonyhorunu. Yukryeka yosomtatkatxehkahra ro rma haka, tokarymaxem me mak naha hampànà. Àro rma yonytxatxehketxhe hampànà, toto komo, anaro rha yana komo, omeroro, kekon hatà. ¹¹ Horykomo komo hyaka ayaryatxhe hampànà, ayanàhnòhrà kom horà, kekon xarha tà. Àhyakanye ayanàtokonye, oseryehokahra rma ehtxoko. Àsoke ryhe koskarymeno, àwyanye, kahra rma ehtxoko, ohnawonye, kekon hatà. Àtoko rma oyoskarymatxho komo hutwamohsehe, Khoryenkom yokato. Omnyamohnà rma, noro haxa nàrwonaha, tàwya orwonàhyamanàr kom ke mak ha. Àro yawo ro rma haxa oskarymatxoko, kekon hatà, Txesusu, Petru komo wya.

¹² Oyowtà komo rma ayahohsetxhe hampànà, axanhàn komo wya, awayehkanàr kom horà. Oyàmkomo rma, ohokyamo xarha, ayahohsetxhe hampànà, àwyanye awayehkanàr kom horà, kekon

hatà. ¹³ Oxehranye rma haxa natxhe hampànà, toto komo, omeroro, romryenon me oyesnàr kom ke mak ha. Enàmtxok mak hampànà. Owyanye enàmtoho hoye ro, karyhe roro harha manatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, Petru komo wya.

Thenyehra rma haxa neryewhamyatxhe hampànà toto komo katxhàrà on ha.

¹⁴ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, Petru komo wya. Anhà ymo menyatxhe hampànà, Khoryenkom mànàtho xanomkahnohmohsonye ymo, kekon hatà. Khoryenkom mànàtho yaka rma neryatxhe hampànà, waha komo, enyhoru rotho yaka rma. Àto tehxoryehra ro mak naha ha. Àto rma menyatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu. Àro wyaro nkekon hatà, Txesusu, anhà ymo hoko. Àro wyaro rma àmenhono, tano, thutwaxem me anhà ymo yehtxoho me.

Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, Petru komo wya. Tàwyanye anhà ymo yonyetxhe rma, onà wyaro hak nahtxoko, àton komo, Xukneya yamtar hon komo, kekon hatà. Àhà ymo hona hak nekahtàmtxowà. ¹⁵ Màmnyaye tehtokonye, àtohra harha hak nahtxoko, bàn kom yaka harha. Tkatxho kom horà àtohra hak nahtxoko. Nekahtàmtxow haxa haka, kekon hatà. ¹⁶ Bararàn kom hoko tehtokonye, omokhàrà harha hak nahtxoko. Twomun kom horà omokhàrà hak nahtxoko. Nekahtàmtxow haxa haka, kekon hatà. ¹⁷ Oko txko, mokyamo txko ha, yuhna heno komo, tonarkem heno komo xarha. Àtoko rma, thenyehra neryewhamyatxhe hampànà, nyamoro heno, kekon hatà, Txesusu. ¹⁸ Onà

wyaro hak nàrwonàmtxowà, Khoryenkom yakoro. Apa y, txemnyeh mehra hak nahko, rokahtàmtoho, katxow haka, toto komo, kekon hatà.

¹⁹ Àtoko rma, thenyehra rma haxa neryewhamyatzhe hampànà, toto komo. Àro wyaro eryewhampàra ro mak nehxatxkonà, amnyehran heno komo, Khoryenkomo wya toto yakàhtothàrànhàrà yaye ro rma. Àro wyaro eryewhampàra rma rha natxhe xarha, amnyen komo, kekon hatà, Txesusu. ²⁰ Thenyehra mak neryewhamyatzhe hampànà, kekon hatà. Amnye eryewhamtohoto komo yatàknanàhkehe hampànà, Kohkomo, tàwya tàmryenon komo kurunhotho me, tånwahanonkatxhâyamo kurunhotho me. Atàknanàhkahra ehtok haxa, omeroron komo wayehtàkanàràtho haryhe, kekon hatà, Txesusu.

²¹ Àtoko rma, onà wyaro nketxhe hampànà, anar komo, owyanye. Tan naha, Kryestu, omohsaho rma, ketxhe hampànà. Mono nay hatà, ketxhe xarha, anar komo, owyanye. Enytxahrany mak ehtxok hampànà, kekon hatà. ²² Kryestu uro ketxhe rma haryhe, anar komo. Khoryenkomo rwonà yokarymanyè uro ketxhe rma haryhe, anar komo. Eryehokano yeryatzhe rma haryhe, thenyehra, kekon hatà. Tahoxet komo rma yonyhetxhe rma haryhe, toto komo wya. Àro hoye ro onkuhtono yeryatzhe hampànà. Khoryenkomo mryenon komo xarha yonkuhtotxahke natxhe rma haryhe, kekon hatà, Txesusu. ²³ Omokhàra ronye rma haka, wekarymatxehkan hampànà, owyanye. Àro ke, ohxe mpànà ehtxoko, kekon

hatà, Txesusu, Petru komo wya.

Toto me Enusaho yonyatxhe hampànà toto komo katxhàrà on ha.

²⁴ Toto komo yeryewhamtoho yatàknatxhe rma, nawanyehe hakahpa harha hampànà, kamàm heno, kekon xarha tà, Txesusu. Nuno xarha, awasmehra harha naha hampànà, kekon hatà.

²⁵ Xeryko heno xarha, kahe hoye nothahyaha hampànà. Nosowuhsaha hampànà, kahe hokonotho rma, kekon hatà.

²⁶ Àro wyaro exetxhe rma, Toto me Enusaho yonyatxhe hampànà, toto komo. Kahrutun wawo omoknàrà yonyatxhe hampànà. Ehonomnà me xaxa nomokyaha. Ohxe xaxa tonyxem me rma nomokyaha, Toto me Enusaho, kekon hatà.

²⁷ Àtoko rma, kahe yawon komo nyakyaha, noro ha. Tanoto komo rma nyakyaha. Nyamoro wya, tånwahanonkatxhàyamo yohamnohpehe hampànà. Ananye rha nehamnohyatxhe hampànà, yukryeka màtà ymo hoye, kahe màtà ymo hoye, kekon hatà, Txesusu, Petru komo wya.

Toto me Enusaho yomohtoho ywenyeke man-atxhe katxhàrà on ha.

²⁸ Kuknonano me xarha nekarymay hatà, Txesusu, Petru komo wya. Àsok hana nay ha, nat ha, kekon hatà. Tataskatxhe rma, naten hamà, natà, fek yohà rma. Owyanye atanàrà yonyetoko, onà wyaro màketxow hamà. Mexehra rma haxa tàtxemnyehàntetxow hamà, màketxhe, kekon hatà, Txesusu. ²⁹ Àro wyaro rma rha annye muhutwetxhe hampànà. Àro wyaro owyanye ronekarymatxho yonyetoko, onà wyaro màketxhe

hampànà. Mexehra rma haxa nomokyan hamà, Toto me Enusaho, màketxhe hampànà, kekon hatà.

³⁰ Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon xarha tà. Amnyeno rma kukur komo ryhe, àwayehtàkahra natxhe hampànà. Ehtokonye rma haka nehoryatxhe hampànà, ronekarymatxho, omeroro, kekon hatà, Txesusu. ³¹ Kahe heno nosomtatkehe hampànà. Yukryeka heno xarha nosomtatkehe hampànà. Rorwon haxa ryhe, osomtakahra ro mak naha ha, kekon hatà.

³² Àsokentok hana nomokyan ha, Toto me Enusaho, kekon hatà. Omohtoho yawasànà ywero naha, royàmà, noro marma mak ha. Àywenyeke mak natxhe ha, toto komo, kekon hatà. Àywenyeke rma rha natxhe, kahe yawon komo xarha. Àywenyeke rma rha naha, Khoryenkom muru xarha. Royàm marma ryhe, àywero naha, kekon hatà, Txesusu. ³³ Ohxe mpànà ehtxoko, kekon xarha tà. Thona ro mpànà ehtxoko, omohtoho yawasànà ywenyeke oyesnàr kom ke, kekon hatà.

³⁴ Horykomo wya anotomano ynyàrà wyaro naha, kekon hatà. Anatoko meya ten hana, noro ha, anar komo yowto hona. Bàn yaye tàtohra ro rma haka, onà wyaro nken hamà, tanoto komo wya. On hok exko, rano me, kehe, anaro wya. On hok exko, rano me, omoro xarha, kehe, anaro wya. Àro wyaro omeroro nanotometxow hamà, kekon hatà. Bàn yonye ro xarha yanotomen hamà. Thona ro mpànà exko, ken hamà, horykomo, noro wya, kekon hatà, Txesusu. ³⁵ Àro wyaro rma rha thona ro mpànà ehtxoko, omnyam xarha, kekon hatà. Àsokentok hana nomokyan ha,

oyoh komo, bänkemà wyarono, awanaka hana, kohsarakataw hana, apaytara htàmñàtok hana, enmahrà ro hana. Noro yomohtoho ywenyeke manatxhe. Àro ke, thona ro mpànà ehtxoko, kekon hatà. ³⁶ Anatoko onhutwahtor kom ho nomokyan hana. Tànàhsomà wyaro oyonyatxow hana. Àro ke, thona ro mpànà ehtxoko, kekon hatà. ³⁷ Àro wyaro àkehe, owyanye. Àro wyaro rma rha àkehe xarha, omeroron komo wya. Thona ro mpànà ehtxoko, àkehe, kekon hatà, Txesusu, Petru komo wya.

14

Txesus xanhàn komo yosonytxatxhàrà on ha.

¹ Txesus hoko nosonytxetxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, Khoryenkom màm yonye ro yoh komo rma, àyweronàhyamano ynye ro komo xarha. Ekayhera rma noro yahosnàr xe nehxatxkon hatà, àwayehkanàr horà. Toto komo nenyehor me rma noro yahosnàr xe nehxatxkon hatà. Onà wyaro nketxkon hatà, tàwyanye rma. Asako ro enmahàtxhe, tasahxemtetxow hamà, ketxkon hatà. Tasahxemtetxow hamà, khoryen heno komo yohokoko àtothàrànhàrà hutwahkahpàrà kehtxoho menye, ketxkon hatà. Ekeyu àwakanomnà tenahyatxow hamà. ² Kasahxemtontokonye, ahohsàra hak tehtxe. Kàwyanye ahosnàtoko rma, ukurunhoso nohsamnohyatxow hamà, toto komo, thenyehra, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo.

Wosà wya Txesusu karyetxhàrà on ha.

³ Taa. Betanya ho nehxakon hatà, Txesusu. Semaw màn yawo nehxakon hatà, hunmata ymo yawonotho rma màn yaw hatà. Àto nemtakmekon hatà. Emtakmantoko rma, àhyaka nomokye hatà, wosà. Ownyaku yokye hatà. Naknu katà ryhe àro hatà, ownyaku. Ehetàhpenye rma haxa nehxakon hatà. Enà ryhe, toh me nehxakon hatà. Arakmasturu rma mon nehxakon hatà, tohu. Enàthàrà yakahay hatà, wosà. Ownyaku yarkay hatà, Txesusu yhutho horye. Ehetàhpenyeno rma yarkay hatà, àhorye. Àsok tawro hana, ohxe rma haxa tàwya xenyàr ke hamà.

⁴ Àton kukur komo ryhe, ewakhàra mak nehx-atxkon hatà. Onà wyaro nketxkon hatà, tàwyanye rma. Àsok tawro ownyakutho yanàhnohno harha, mosonà, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Àsok tawro ownyakutho yanàhnohno harha. ⁵ Tarkahoryehra nahko haryhe, ketxkon hatà. Txenyeru hona tàmporye nahko haryhe. 300 txenyeru yoho nyhe nahko haryhe, ehethàrà. Txenyeru rma, tàmporye nahko haryhe, àtxenyerumnu ro komo wya, àkatxhomnà ro komo wya, ketxkon hatà, àton kukur komo. Àro wyaro atxke nàrwonatxkon hatà, wos hoko.

⁶ Onà wyaro haxa nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Moson hoko àrwomra ehtxoko, kekon hatà. Noro yeryehokahra ehtxoko. Ohxe rma haxa ryenyo, tàwya rokaryenàr ke. Àro ke àrwomra tehxye mahtxok haryhe, àhoko, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. ⁷ Àsok tawro hana. Àtxenyerumnu ro komo ryhe, tano roro rma

natxow hamà, awawonye. Emahona ro nyamoro mewakryetxow hamà, ewakryenàr komo xe oyehtokonye, kekon hatà. Uro haxa ryhe, tano rorohra mak wehxaha. Amnye awawonyehra harha wehxaha, kekon hatà, Txesusu. ⁸ Mosonà ryhe, rowakryenàr xe nahko hamà. Àro ke rokaryeno, kekon hatà. Rowayehpàra ro rma haka rokaryeno. Amnye ronamtoho hona rokaryeno, rohorye tàwya arkanàr ke. Ohxe rma haxa ryenyo hamà, kekon hatà. ⁹ Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Tokarymaxem me nay hamà, àrwo yonyhorunu, kekon hatà. Toto komo nenytxanàr me nay hamà, omeroron komo nenytxanàr me mak ha. Mosonà wya rokaryetxhàr xarha, tokarymaxem me rma rha mpànà naha ha. Tonytxaxem me rma rha mpànà naha ha, noro hutwahkahpàra toto komo yehtxoho me, kekon hatà, Txesusu, àton komo wya.

Xuknasà wya wahohsos haka mokàtho ymo owyanye katxhàrà on ha.

¹⁰ Khoryenkom màn yonye ro yoh komo hyaka toy hatà, Xuknas Eskaryotesà. ¹² komo kukuru rma mok nehxakon hatà. Noro rma, Txesusu yahohsonàr xe nehxakon hatà, àwyanye, àxanhàn komo wya. Àro ke toy hatà, àhyakanye. Wahohsos haka, mokàtho ymo, owyanye, kekon hatà, àwyanye. ¹¹ Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, teryehorye nehxatxkon hatà, nyamoro ha. Otx-nyerunu amna nàmyaha, noro ymo yahohsotx-hetà, ketxkon hatà, àwya. Àro ke, Txesusu yahohsotxahke nehxakon hatà, Xuknasà, àwyanye.

Àsokentoko tahohsohorye naye, kekon hatà, tàwya rma. Amnye nyhe txko tahohsorye nay hamà, toto komo ehxera ehtok mak ha, kekon hatà, Xuknasà, tàwya rma.

Txesusu yasahxemtotho komo yonyhoryetxhàrà on ha.

¹² Sa, nenmahye haxa hatà, asahxemtotho komo. Ekeyu àwakanomnà yonahtoho katxho rma àro hatà. Àro hoko rma, 7 me nenmahyatxkon yoh hatà, Xuknewyana komo. Wahoro htixon ho, thoryen heno komo yohokoko àtothàrànhàrà hutwetxkon hatà. Tharaxkaxem me nehaxon hatà, kahneru mxekàtho. Àhoryen heno komo yohokoko àtothàrànhàrà hutwatxho rma mon nehaxon hatà. Àro rma ho, onà wyaro nketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo, Txesusu wya. Henta ya ryhe amna tonàr xe manaye, kasahxemtotho komo yonyhoryexe, ketxkon hatà, àwya. Henta ryhe amna nenyhoryeno, kasahxemtotho komo, ketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo.

¹³ Àro ke, asako nànyahtxownà hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro kom hoye. Àtotxok ha, owto ymo hona, kekon hatà, àwyanye. Àto toto menyatxhe. Oryen ke tomyarkemà rma oyohoryatxhe, tuna yon ke tomyarkemà rma. Noro wenarye mètetxhe ha, kekon hatà, Txesusu, asakon komo wya.

¹⁴ Nàmno yaka owomnàtoko, mowomyatxhe ha, omnyam xarha. Onà wyaro məkətəxhe ha, horykomo wya, nàmno yohà wya. Hawana me nomokyan hatà, ohyaka, khananàhnye komo, məkətəxhe ha. Omàn yawo nasahxemten hatà, tànhananàhrà ro kom yakoro, khoryen heno

komo yohokoko àtothàrànhàrà hutwatxho me, màketxhe ha. Esarà xenyhok hatà, amna wya, màketxhe ha, horykomo wya, kekon hatà, Txesusu. ¹⁵ Noro ryhe, bàn yawo tahusomà ymo yonyhehe hampànà, owyanye. Kayeno rma, tahonkemà ro rma, enyhoryexaho rma yonyhehe, owyanye. Àto rma menyhoryetxhe ha, kasahxemtoto komo, kekon hatà, Txesusu, asakon komo wya.

¹⁶ Àro ke totxownà hatà, ànyahxemo komo. Àpo, owto ymo hona nahatakaxownà hatà. Txesusu rwonàmàthàrà yawo ro rma haxa nenytxownà hatà. Tasahxemtoto komo yonyhoryetxownà hatà.

Txesusu wya tahohsotho yokarymatxhàrà on ha.

¹⁷ Taa. Awanaka nomokye hatà, Txesusu, 12 kom yakoro. ¹⁸ Asahxemtoso neryewtatxownà hatà. Tasahxemtontokonye rma, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon hatà. Okukur komo ryhe rahohsehe hampànà, roxanhàn komo wya. Rakoro tasahxemtotosomà rma, rahohsehe hampànà, àwyanye, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya.

¹⁹ Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, nekhokatxownà hatà. Osomahyaka onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Ayahohsonye uro, owya, ketxkon hatà, omeroro, osomahyaka.

²⁰ Onà wyaro neyuhtxownà hatà, Txesusu. Okukur komo ryhe, 12 komo kukuru rma, rahohsony me naha, kekon hatà. Oryen yaka rakoro àhpanye rma, rahohsony me naha, kekon hatà,

Txesusu. ²¹ Àwayehso àtehe hampànà, Toto me Enusah kaxe, àmenhosahonhàrà yawo ro ryehx-oho me. Tanàhnohsom me mak naha hampànà, rahohsonyenhàrà ymo heno. Enurhura tehtok haxa, ohxe esnàràtho haryhe, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya.

Ekeyu kràskatxhàrà on ha.

²² Tasahxemtontokonye rma, ekeyu yanàmye hatà, Txesusu. Apa y, ohxe onàmàthàrà onà, kekon hatà, Khoryenkomo wya. Nàkràskay hatà. Nekamyè hatà, 12 komo wya. Ahohtxoko, kekon hatà, àwyanye. Rohun kuknonà rma onà, kekon hatà.

²³ Ufa xkun yonà yanàmye hatà. Apa y, ohxe onàmàthàrà onà, kekon hatà, Khoryenkomo wya. Nàmye hatà, àwyanye. Àhoye nentxownà hatà, omeroro. ²⁴ Rokamsukuru kuknonà rma onà, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Kekamsuhkehe, Khoryenkomo wya romryenon komo yonyhoryetxehkany me wehxaha tawro ke. Àro ke kekamsuhkehe, rowya toto komo yonyhoryetxho me, thenyenojnë komo rma yonyhoryetxho me, kekon hatà. ²⁵ Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, kekon hatà. Ufa xkun yonhàrà harha wehxaha. Khoryenkom yowto ho harha oyehtokonye, anaro meno ufa xkunu tenyatxhe hampànà. Àro hohra rma hak oyehtokonye, enhàrà roro rma wehxaha, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya.

Uro màhnànkatxehketxhe hampànà katxhàrà on ha.

²⁶ Tasahxemttxhenye, wano yatxownà hatà, Txesusu komo. Twanotatxhenye rma, totxownà hatà, Oryefera yàhàn hona.

²⁷ Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, 12 komo wya. Uro màhnànkatzehketxhe hampànà, omnyamo, omeroro, kekon hatà. Anhà komo wya rahohtoho hoye ro, uro màhnànkatzehketxhe hampànà. Àsok tawro hana. Onà wyaro nken hamà, àmenhosahonhàrà.

Kahneru komo yonye ro heno wetahehe hampànà. Àro ke natakhahyatxhe hampànà, eknàthàyamo.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro katxhàrànhàrà yawo ro matakhahyatxhe hampànà, rohyaye, kekon hatà, Txesusu.

²⁸ Àwayehsahonhàrà rma, kasanàmýaha harha hampànà. Rasanàmàtxhe, oywahonye àtehe hampànà, Karyeryeya yamtar hona, kekon hatà, Txesusu, 12 komo wya.

²⁹ Onà wyaro haxa nkekon hatà, Petru, àwya. Moxamo ohnànkatzehketxow hana, omeroro. Uro haxa ryhe, ohnànkahra ro mak wehxaha ha, kekon hatà, Petru.

³⁰ Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owoya, kekon hatà, Txesusu, àwya. Noro ywenyeke wehxaha, màkehe hampànà, rohoko. Màkehe xarha, màkehe xarha, osorwawo ro, kekon hatà. Àro wyaro rma màkehe hampànà, amnye rma kohsaya, asako ro apaytara htàmpàra ro rma haka, kekon hatà, Txesusu, Petru wya.

³¹ Onà wyaro nkekon mak hatà, Petru, teryewrye ro rma haxa mak hatà. Àro wyaro

kahra ro mak wehxaha ha, kekon hatà, Txesusu wya. Noro ywenyeke wehxaha kahra ro mak wehxaha ha, ohoko. Norotho xarha àwayehkatxoko katxho me rma ryehtoko, àro wyaro kahra rma wehxaha, kekon hatà, Petru. Àro wyaro rma rha nketxkon hatà, ukukur komo xarha, Txesusu nhananàhrà ro komo rma, omeroro.

Khoryenkom yakoro Txesusu rwonàmàthàrà on ha.

³² Nat waka totxownà hatà, Txesus komo. Ketsemane rma àro hatà, nat yosotà. Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Eryewtatxoko, kekon hatà. Tan ehtxoko. Uro ryhe, Khoryenkom yakoro àrwonàmso àtehe, kekon hatà.

³³ Petru yarày hatà, Txaku xarha hatà, Xowaw xarha hatà. Meya nyhe txko totxownà hatà. Noseryehokay harha tà, Txesusu, thenyehra mak hatà. ³⁴ Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Petru komo wya. Thenyehra koseryehokehe, rohnawo, kekon hatà. Àwayehpaya wehxan hamà, roseryehokanàr ke. Tano rma hak ehtxoko. Tonke rma ehtxoko, kekon hatà, Txesusu, Petru komo wya.

³⁵ Meya nyhe txko toy xarha tà. Tano me ro rma nehurkay hatà, yukryeka hona. Onà wyaro nàrwonàmnye hatà, Khoryenkom yakoro. Apa y, ryeryewhamtoho hona uro ukurunhoko, roku-runhonàr xe oyehtok mak ha, kekon hatà. ³⁶ Apa y, ehnyahnà ro me xaxa manay hamà, omoro, ehonomnà xaxa kaxe. Àro ke, ryeryewhamtoho hona uro ukurunhoko. Rano me rohra mak ryesnàr xe wehxaha. Ayano me ro ryhe ryesnàr

xe wehxaha, kekon hatà, Txesusu, Khoryenkomo wya.

³⁷ Nomokye harha tà, Petru komo hyaka. Nànàkyatxkon hatà. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, Petru wya. Semawu y, ownàkno hamà, kekon hatà. Tonke ehtxoko àkan haxa hawe, owyanye. Mexehra ownàkno hamà, kekon hatà, Txesusu. ³⁸ Tonke ehtxoko, kekon hatà. Khoryenkom yakoro orwonàmtxoko, anhà nkukmahtor me oyehtxoho menye. Ohxe oyesnàr komo xe rma manatxhe haryhe, ohnawonye. Ahoxemra mak manatxhe, ohun kom ke, kekon hatà, Txesusu.

³⁹ Toy xarha tà. Nàrwonàmye xarha tà, Khoryenkom yakoro. Tàrwonàmàthàrà wyaro rma rha nàrwonàmye xarha tà.

⁴⁰ Nomokye harha tà, Petru komo hyaka. Nànàkyatxkonà rma hatà, twetun kom ke rma haxa mak hatà. Txesusu wya tompakatxhenye, noro yoyukhura rma nehxatxkon hatà. Àsok tawro hana, twetun komo ke rma haxa mak hatà.

⁴¹ Osorwawo ro nàrwonàmye hatà, Txesusu, Khoryenkom yakoro. Osorwawo ro rma rha nomokye harha tà, Petru komo hyaka. Osorwawo ro tomokàtxhe, onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Ownàkyatxowà rye rma hamà, kekon hatà. Ownàkyatxowà rye rma hamà. Àna haxa ha. Ahakatxok haxa ha. Tahohsoso haxa wehxan hamà, anhà komo wya, Toto me Enusah kaxe, kekon hatà, àwyanye. ⁴² Asanàmtxok ha. Àpa txow ha. Mok noro hamà, rahohsonye ymo, kekon hatà, Txesusu, Petru komo wya.

Xuknasà wya Txesusu yahohsothàrà on ha.

⁴³ Àro wyaro Txesusu wya tatoko rma, nomokye hatà, Xuknasà. 12 komo kukuru rma mok neh-xakon hatà. Noro yakoro nomohtxownà hatà, toto komo, thenyehonà komo. Tkatxefaranke, twatmanke xarha, nomohtxownà hatà. Àro wyaro nomohtxownà hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh kom yano me, àyweronàhyamano ynye ro kom yano me xarha, horykomo kom yano me xarha.

⁴⁴ Onà wyaro kanyenhàr me neh-xakon hatà, Xuknasà, àwyanye. Noro mpànà wamtxuhkehe ha, noro rma mahohsatxhe hampànà, ohxe mary-atxhe hampànà, kanyenhàr me neh-xakon hatà, ahohsonye ymo. Àro wyaro kanyenhàr me neh-xakon hatà, Txesusu ywero ehtxoho menye.

⁴⁵ Tomokàtxhe rma, Txesusu yawo ro toy hatà. Khananàhnye y, kekon hatà. Namtxuhkay hatà.

⁴⁶ Txom, nahohtxownà hatà, Xuknas yakoron komo.

⁴⁷ Txesusu yakoron komo kukuru ryhe, tkatxefaran wakay hatà. Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo yanototho hanakay hatà, txaray.

⁴⁸ Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, waha komo wya, tahosnyenhàyamo wya. Àsok tawro tkatxefaranke momohtxowà, kekon hatà. Àsok tawro twatmanke momohtxowà. Waha me uro menyatxow hamà. Àro ke twatmanke momohtxow hamà, owyanye rahohtoho me, kekon hatà. ⁴⁹ Emahona ro wehxaknano, awawonye. Khoryenkom màn yawo wehxaknano, hananàhno ynyàr hoko, kekon hatà. Àto rma ryehtoko, rahohsàra rma mehxatxkenano. Amnye rma haxa

uro mahohtxowà, àmenhosahonhàrà yawo ro ryehtxoho me, kekon hatà, Txesusu.

⁵⁰ Àtoko rma noro hnànkatzehkatxownà hatà, akoronotho komo, omeroro. Nekahtàmthkatxownà mak hatà.

⁵¹ Txesusu yakoro rma tekon hatà, toto, àhorymamxenyeno. Tkaramxe nehkon hatà, wom ke, enyhoru rma ke. Txom, nahohtxownà hatà, waha komo. ⁵² Newomunkay mak hatà, noro, emyakanye. Anyempera rma nekahtàmye hatà.

Xuknewyana yoh komo wya Txesusu yonytxatxhàrà on ha.

⁵³ Txesusu yatxownà hatà, ahosnyenhàyamo. Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo hyaka natxownà hatà. Àhyaka rma nohsamnohtàkatxownà hatà, Xuknewyana yoh komo, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo rma, horykomo komo xarha, àyweronàhyamano ynye ro komo xarha. Tosonytxaxemà ro komo rma mokyam nehkatxkon hatà.

⁵⁴ Txesusu wenarye toy hatà, Petru, moxe nyhe hatà. Nàmno ymo watxan yaka ryhe toy hatà. Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo màn watxan yaka rma toy hatà. Àro yaka rma nowomye hatà. Àto rma neryewtay hatà, anotonano ro komo hyawo. Eryewtaxaho rma nosomyakon hatà, weheto hona.

⁵⁵ Txesusu wayehkanàr xe nehkatxkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo, tosonytxaxemà ro kom yakoro. Àro ke, noro yanhànà yonyenhàyamo yohoryatxkon

hatà. Atxke nehxako mokà ymo, ronenyàr me, kany komo rma yohoryatxkon hatà. Ehxera mak nehxatxkon hatà. ⁵⁶ Yaworohra ekarymany kom haxa ryhe, yak nehxatxkon hatà. Àme ryehra mak nekarymetxkon hatà. ⁵⁷ Nasanàmtxownà hatà, anar komo. Yaworohra rma rha nekarymatxownà xarha tà. Onà wyaro nketxkon hatà. ⁵⁸ Mosonà amna nenytxeko, ketxkonà rma haryhe tà. Onà wyaro nkeknan haryhe. Khoryenkom mànàtho warymatxehkehe, keknano. Toto nyeryetxhotho rma warymatxehkehe, keknano. Amnye anaro weryaha, keknano. Osorwawo ro enmahàtxhe, anaro weryaha harha, Khoryenkom mànà, toto nyeryehtorà rma, keknano, mosonà, amna nenytxanàr me, ketxkonà rma haryhe tà. ⁵⁹ Àro wyaro tàwyanje tatoko rma, àme ryehra rma rha nekarymetxkon hatà, nyamoro xarha.

⁶⁰ Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo ryhe nasanàmye hatà, amrakatakanye. Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu wya. Àsok tawro eyukhuranye manaye, kekon hatà, àwya. Yaworo katà, yaworohra haxa katà, àro wyaro oyokarymetxowà, moxamo, kekon hatà, Txesusu wya.

⁶¹ Tatàknye rma nehxakon hatà, Txesusu. Eyukhura ro mak nehxakon hatà. Àro ke, onà wyaro nkekon xarha tà, noro ymo, àwya. Oskarymako, kekon hatà. Oskarymako. Kryestu me manaye. Khoryenkom muru me manaye. Ohxe xaxa manaha katxho muru me manaye, kekon hatà.

62 Àhà, noro mat uro, kekon hatà, Txesusu. Amnye, uro menyatxhe hampànà. Toto me Enusaho rma menyatxhe hampànà, kekon hatà. Khoryenkom hanaka eryewtaxaho rma menyatxhe hampànà, howehetra eryewtaxaho rma. Àro wyaro ehonomnà me xaxa uro menyatxhe hampànà. Kahrutun wawo romoknàr xarha menyatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu.

63-64 Àro wyaro Txesusu wya katxho rma, atxke rma haxa nehakon hatà, noro ymo wya. Neryehokatxehkay hatà. Àro ke, thononàthàrà yawotoy hatà, teryehokatxho hutwamohsonàr horà. Onà wyaro nkekon hatà, tosonytxaxemà ro komo wya. Khoryenkomo wyaro ehonomnà me nosonyan hamà, mosonà, kekon hatà. Khoryenkomo wàràhyaken hamà. Menytxatxowà rma, kekon hatà. Àro ke, anhàn yokarymany komo yonytxahra harha tehtxe. Àsok màketxowà, omnyamo, moson hoko, kekon hatà, noro ymo. Twayehkahorye naha, ketxkon hatà, nyamoro, tosonytxaxemà ro komo rma, omeroro rma.

65 Txesus horye netahtatxownà hatà, ukukur komo. Nempatanyohomtotxownà hatà. Netahtatxownà hatà, tamor kom ke. Empatanyohomtosaho wya rma, onà wyaro nketxkon hatà, tàwyanye ewnohrà me hatà. Onok oyotahano, etaxko mpa, ketxkon hatà, àwya. Anoto komo xarha netahetxkon hatà, tamor kom ke hatà.

Petru wya noro ywenyeke wehxaha katxhàrà on ha.

66 Ahomyawo rma nehakon hatà, Petru. Nàmno watxan yawo rma eryewtaxaho nehakon

hatà. Nosomyakonà rma hatà. Àhyaka nomokye hatà, omaso. Khoryenkom màn yonye ro komo yohà ymo yanoto rma mok nehvakon hatà, omaso. ⁶⁷ Petru yonyey hatà. Osomnàtoko rma nenyey hatà. Nenytxehkay hatà. Txesus yakoronotho komo kukuru omoro hamà, kekon hatà, àwya. Nasarye hon yakoronotho rma omoro hamà, kekon hatà, omaso, Petru wya. ⁶⁸ Norohnà uro, kekon mak hatà, Petru. Noro ywenyeke wehxaha. Orwon hutwaha wehxaha, kekon hatà. Àro wyaro tàwya katxhe rma, nàmno watxan hotaka toy hatà. Àtoko rma nàhtàmye hatà, apaytara.

⁶⁹ Noro rma rha yonyey hatà, omaso. Nyamoro kukuru moson hamà, kekon xarha tà, àton komo wya. ⁷⁰ Norohnà uro, kekon xarha tà, Petru. Noro ywenyeke wehxaha, kekon hatà.

Mexehra exetxhe, onà wyaro nketxkon hatà, àton komo, Petru wya. Nyamoro kukuru me xaxa manay hamà, Karyeryeya honotho me oyesnàr ke, ketxkon hatà, àwya. ⁷¹ Onok hoko orwonatxowà, kekon mak hatà, Petru, àwyaney. Noro ywenyeke wehxaha. Àro wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Yaworohra rowya tatok haxa, Khoryenkom hak romtatkano, kekon hatà. Àro wyaro nkekon hatà, Petru, teryewrye ro hatà.

⁷² Àro wyaro àwya katxhe rma, nàhtàmye xarha tà, apaytara. Àro ke, Txesusu rwonàmàthàràtho hutway harha tà, Petru. Noro ywenyeke wehxaha màkehe hampànà, rohoko, katxhàràtho rma hutway hatà. Màkehe xarha, màkehe xarha, osorwawo ro, katxhàràtho rma, àro wyaro rma màkehe

hampànà, asako ro apaytara htàmpàra ro rma haka, katxhàràtho rma hutway hatà, Petru. Tàwya uhutwatxhe rma, nàratay hatà.

15

Peratusu hyaka Txesusu yaràthàrà on ha.

¹ Sa, nenmahye hatà. Enmahàtxhe rma, nosonytxatxehkatxownà hatà, tosonytxaxemà ro komo, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo rma, horykomo kom yakoro xarha, àyweronàhyamano ynye ro kom yakoro xarha. Tosonytxatxhenye, Txesusu yasohtotxownà hatà. Natxownà hatà, Peratusu hyaka, kofehnakno hyaka. Nahohsotxownà hatà, àwya.

² Xuknewyana komo kayaryetà omoro, owya, kekon hatà, Peratusu, Txesusu wya. Omoro rma, Xuknewyana komo kayaryetà omoro màkano, kekon hatà, Txesusu, àwya.

³ Noro hoko atxke nàrwonatzkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo. Anaro rha noro yanhànà yokarymetxkonà rma haryhe tà, thenyehra hatà.

⁴ Onà wyaro nkekon xarha tà, Peratusu, àwya. Atxke nàrwonatzow hamà, moxamo, ohoko, kekon hatà. Anaro rha ayanhànà yokarymetxow hamà. Eyukhuranye manaye. Oskarymahra manaye, kekon hatà, Peratusu, Txesusu wya. ⁵ Eyukhurany harha nehxakon hatà, Txesusu. Oskarymahra ro mak nehxakon hatà. Ekurunhohra ro mak nehxakon hatà. Àro ke noseryehokay hatà, Peratusu. Àsok tawro oskarymahra nay haryhe, kekon hatà, tàwya rma.

Amoyathohoko yahkotohen hona katxhàrà on ha.

⁶ Tasahxemtotho kom ho yohà, toto heno yonampatakahetxkon hatà, Xuknewyana komo, kofehnakno wya. Watxa ymo yawo ahryemx-emotho kom hoye rma nenampatakahetxkon yoh hatà, àwya. Toto kom yano me rma nenampatakekon yoh hatà, Peratusu. ⁷ Àwyanye Txesusu yahosnàtoko rma, watxa ymo yawo nehxatxkon hatà, ahryemxemo komo. Homayana komo yarymatxahkenotho komo rma mokyam nehxatxkon hatà. Arymatxahkenye tehtokonye rma, toto heno komo yotahanyenhàr me nehxatxkon hatà. Barakmasà ryhe, ukukur kom me nehxakon hatà. ⁸ Àro ke, Peratusu hyaka haxa totxownà hatà, toto komo, ohsamnohxemo komo. Amna yasahxemtotho ho yohà, ahryemxemotho menampataketxow hamà, ketxkon hatà, àwya. Àro ke, toto enampatakako, amna hyaka, ketxkon hatà, toto komo, àwya.

⁹ Onà wyaro neyuhtxownà hatà, Peratusu. Txesus hak wenampatakaxe, kekon hatà, àwyanye. Xuknewyana komo kayaryetà mosonà katxho rma hak wenampatakaxe. Noro yonampatakanàr xehra kat manatxowà, rowya, kekon hatà, Peratusu, toto komo wya. ¹⁰ Àsok tawro hana. Onà wyaro nehutwekon hamà, tàhnawo. Txesusu yahohsotxow hamà, rowya, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo, tatakuynyàr kom ke hamà, ehonomnà me toto komo wya noro yonyàr ke hamà, kekon hatà, Peratusu, tàhnawo. Àro ke, Txesusu yonampatakanàr xe nehxakon hatà.

¹¹ Onà wyaro haxa nketxkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo, toto komo wya, ohsamnohxemo komo wya. Barakmas haxa enam-patakako, amna hyaka, katxoko, Peratusu wya, ketxkon hatà, àwyanye. Àro ke, àro wyaro nketxkon hatà, toto komo, Peratusu wya.

¹² Onà wyaro neyuhtxownà xarha tà, Peratusu. Àsoke ryhe weryano, mosonà, Xuknewyana komo kayaryetà mosonà katxho rma, owyanye, kekon hatà. Àsoke ryhe noro weryano, owyanye, kekon hatà, toto komo wya.

¹³ Noro amoyathohoko, yahkotohen hona, ketxkon hatà, teryewrye ro hatà.

¹⁴ Àsok ehtxoho hoye ro wamoyathoheno, kekon hatà, Peratusu, àwyanye. Àsoke ryhe naye, anhanà, owyanye, kekon hatà, toto komo wya. Thenyehra rma haxa kowontetxkon hatà, nyamoro, teryewrye ro rma haxa mak hatà. Amoyathohoko, yahkotohen hona, ketxkon hatà.

¹⁵ Toto komo yeryehotanàhrà xe nehxakon hatà, Peratusu. Àro ke, Barakmasà yonampatakahoy hatà, nyamoro yano me. Txesusu hpokhoy hatà, arymano ynye ro komo wya. Namoyathohoy xarha tà, àwyanye. Yahkotohen hona amoyathoso atxok ha, kekon hatà, Peratusu, àwyanye.

Arymano ynye ro komo wya Txesusu yownohàthàrà on ha.

¹⁶ Txesusu yatxownà hatà, arymano ynye ro komo. Kofehnakno mànà ymo yaka htzero natxownà hatà. Pàryetoryo onà katxho rma àro hatà, nàmno yosotà. Tkukur komo

yanyehtzekatxownà hatà. Omeroro rma nohsamnohtàkatxownà hatà, Txesusu hyaka. Noro yownohso nomohtàkatxownà hatà. ¹⁷ Noro honomtotoxownà hatà, tàswayem ke, ehonomnà komo hononà wyaron ke, ewnohrà me rma hatà. Ewekhàrà hryekahtxownà hatà, erokon me. Ehonomnà komo yorokonà wyarono rma àro hatà. Suu, noro yhutho hona netxownà hatà, ewnohrà me rma rha hatà. ¹⁸ Ha y, Xuknewyana komo kayaryetà y, ketxkonà rma haryhe tà, àwya, ewnohrà me rma rha hatà. ¹⁹ Noro yhutho yotahatxownà xarha tà, omam ke. Noro horye netahtatxownà xarha tà. Tosoknar kom ho neryewtatxownà xarha tà, noro yakrataka, tkayaryet komo yakrataka teryewtatho komo wyaro rma hatà. ²⁰ Àro wyaro tàwyaneyewnohtàkatxhe rma, tàswayemàtho wakatxownà harha tà. Honomtotoxownà harha tà, àhononàthàr ke harha. Amoyathoso natxownà hatà.

Txesusu yamoyathothàrà on ha.

²¹ Tàtonàr kom me, toto yohotxownà hatà. Semawu rma noro hatà. Seryene honotho rma mok nehvakon hatà. Aryesantàrye yàmà rma noro hatà. Hufu yàm xarha noro hatà, Semawu. Noro rma, owto ymo hona nomokyakon hatà. Àro wyaro nehotxownà hatà, arymano ynye ro komo. Àro ke, noro wya rma yahkotoheno yarhotxownà hatà. Txesusu wayehkatxho rma yarhotxownà hatà, Semawu wya.

²² Amoyathono ytxoho ro na nahataktxownà hatà. Korkota rma àro hatà. Okno yhutho yotx-
hotho onà katxho rma àro hatà, Korkota katxho.

²³ Àwokru yàmyatxkon haryhe tà, Txesusu wya. Meha yohkur ke ufa xkun wakanomaxaho rma
àro hatà, àwokru, ehtxe wyaron hatà. Nàmyatxkonà
rma haryhe tà, àwya, eryewru hutwahra ehtxoho
me. Enhàra mak nehxakon hatà, Txesusu.

²⁴ Namoyathotxownà hatà, yahkotohen hona. Àwomunuthuru yokamtxownà hatà, tàwyanye rma. Tohu txko yarymatxownà hatà, tàwyanye xenytx-
oho me, tàwyanye àrotho uro hamà katxho me. Àro wyaro nekamtxownà hatà, tàwyanye rma.

²⁵ Enmahrà ro, 9 oras me ehtoko, namoyathotx-
ownà hatà, kamàmà yasawnukhura ro nyhe rma
hatà.

²⁶ Àmenhosaho yetxownà hatà, wewe hona, Txe-
susu yhutho yohoye. Xuknewyana komo kayaryet
heno mosonà katxho rma menhotxownà hatà,
noro yanhànà hutwamohsonàr horà rma haryhe
tà.

²⁷ Àhanawo rma wahanhotho yamoyathotxownà
xarha tà, asak hatà. Anaro, howehetra nehx-
akon hatà. Anaro xarha, howehe nehxakon hatà.

²⁸ Àro wyaro Txesusu hanawo nehxatxkon hatà,
àmenhosahonhàrà yawo ro rma haxa noro yehtx-
oho me. Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Noro ryhe, waha komo kukuru me naha
hampànà, toto komo wya.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro
wyaro katxhàrànhàrà yawo ro nehxakon hatà, Tx-
esusu.

29 Noro wàràhyaketxkon hatà, toto komo, àhyaha tàtosom komo. Wàh wà nketxkon hatà, ewnohrà me hatà. Owya ymo hxako, ketxkon hatà. Khoryenkom mànàtho warymatxehkehe, kanyenhàràtho omoro hatà. Atarymatxehkaxahotho rma weryaha harha, kanyenhàràtho rma omoro hatà, ketxkon hatà. Osorwawo ro enmahàtxhe, weryaha harha, Khoryenkom mànà, kanyenhàràtho rma omoro hatà. ³⁰ Àro wyaro ehonomnà me oyehtoko, ekurunhoko, awayehrà hona, ketxkon hatà. Osonyhoryek harha. Ohtok harha, yahkotohen hoye, ketxkon hatà, toto komo, Txesusu wya, ewnohrà me hatà.

³¹ Àro wyaro rma rha newnohyatxkon hatà, Xuknewyana yoh komo xarha, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo rma, àyweronàhyamano ynye ro kom yakoro xarha. Onà wyaro nketxkon hatà. Toto komo yonyhoryetxownà hatà. Noro rma, osonyhoryehra ro mak nay hamà, ketxkon hatà, tàwyanye rma. ³² Kryestu me nay hatà. Ehsayewyana komo kayaryet me nay hatà, ketxkon hatà. Kàkayaryet kom me tehtoko, yahkotohen hoy hak nàhtono, denyàr kom me. Kàwyanye àhtonàrà yonyetxhe, noro mokro hamà tketxhe ha, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, tàwyanye rma. Àro wyaro rma rha newnohyatxkon hatà, wahanhotho komo xarha, noro yakoro amoyathoxemotho komo rma.

Txesusu wayhàthàrà on ha.

³³ Kamàm thataw ehtoko, nawanay harha tà. Ràà kay hatà, yukryeka yamtar horye, omeroro

hatà. 3 oras nenatày hatà, tawanye rma hatà. Kokonyehra rma hak ehtoko, tawanye rma hak nehxakon hatà.

³⁴ Kokonye ehtoko, nàrwonàmye hatà, Txesusu, teryewrye ro hatà. Eroye, Eroye, ryema sakmah-tane, kekon hatà. Àro wyaro katxho rma, onà wyaro katxho me rma naha. Rohoryenà y, rohoryenà y, àsok tawro uro màhnànkàn harha, katxho me rma naha.

³⁵ Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, onà wyaro nketxkon hatà, àton kukur komo. Eryeyas heno yanyekyan hamà, ketxkon hatà. ³⁶ Àro ke karyhe toy hatà, toto, ukukur komo rma, àwokru horà. Sosoheno yaràhtoy hatà, ufa xkun ke, tutx-unyem ke rma. Omam hotkoso neryey hatà. Nàmayakanà rma haryhe tà, Txesusu wya entoho me. Thona ro hak tehtxe, kekon hatà. Tenytxe haka. Nomokyan xana, Eryeyas heno, kekon hatà. Yahkotohen hoye towso xana nomokyano. Tenytxe haka, kekon hatà.

³⁷ Kowontay haxa hatà, Txesusu, teryewrye ro hatà. Àro wyaro tkowontatxhe rma, wayehye hatà. Tano me ro rma wayehye hatà.

³⁸ Àro wyaro Txesusu wayehnàtoko, Khoryenkom màn yawonotho newaraxkay hatà. Thoko rma newaraxkay hatà, wom yatxarakaxahotho, Khoryenkom màn yawonotho. Eryehtyero newaraxkay hatà, txomo na hama.

³⁹ Txesusu yompataye nehxakon hatà, arymano ynne ro komo yohà, 100 komo yohà rma. Tàwya Txesusu wayehrà yonyetxhe, onà wyaro nkekon

hatà. Khoryenkom muru me nahko hamà, moson heno, kekon hatà.

⁴⁰ Àto nehxatxkon xarha tà, woràskomo komo. Moxe ro rma, omeroro nenytxehkatxownà hatà. Àwawonye rma nehxakon hatà, Maryeya. Maknara honotho rma mok nehxakon hatà. Àwawonye rma rha nehxakon xarha tà, Maryeya rma rha. Txaku txko yonà rma noro hatà. Xose yon xarha noro hatà. Àwawonye rma rha nehxakon xarha tà, Sarome. ⁴¹ Txesus yakoronotho komo rma mokyam nehxatxkon hatà, woràskomo komo, Karyeryeya yamtar horye noro yakoro tàtosomàtho komo rma hatà, noro yakoronomanyenhàyamothono rma hatà. Àwawonye nehxatxkon xarha tà, anar komo, woràskomo komo rma, thenyehonà komo rma. Txesus yakoro Xerusaryen hona omohxemothono komo rma nyamoro hatà.

Txesusu yekehàtho yonamàthàrà on ha.

⁴² Hokano ytxoho yawasànà yosnaka rma tà wayehye ha, Txesusu, Xuknewyana komo yosony-horyetxho yawasàn ho rma hatà. Awanaka rma haxa wayehye hatà. Hokano ytxoho yawasàn ho enampànà ro me nehxatxkon hatà, àwayehxemo komo. Àro ke, Txesusu yekehàtho yonamrà xe nehxakon hatà, horykomo, àro rma ho hatà, awanaka rma hatà. ⁴³ Xose rma noro hatà, horykomo. Arymateya honotho rma mok nehxakon hatà. Ehomnà rma haxa noro hatà, tosonytxax-emà ro komo kukuru rma hatà. Kàkayaryet kom me Khoryenkomo nànyaknyàr hona ro nehxakon

hatà. Noro rma toy hatà, Peratusu hyaka. Oseryehpàra rma, onà wyaro nkekon hatà, àwya. Txesusu yekehàtho yanàr xe wehxaha, rowya enamtoho me, kekon hatà, àwya.

⁴⁴ Mexehra mak wayehno ha, kekon hatà, Peratusu. Mexehra mak wayehno ha. Àro ke, 100 komo yohà yanyekye hatà, tàhyaka. Twayehso naye, kekon hatà, àwya, Txesusu hoko. ⁴⁵ Àhà, wayehno ha, kekon hatà, 100 komo yohà. Àro ke, ekehàthàrà yarhoy hatà, Peratusu, Xose wya.

⁴⁶ Womu yehekatày hatà, Xose, enyhoru rma hatà. Ekehàthàrà yowye hatà, yahkotohen hoye. Karamye hatà, wom ke, enyhoru rma ke. Toh yowtar yaka nenamyè hatà, onamno ytxoho yaka, toh yakaxahonhàrà rma yaka. Tohu ymo hanamay xarha tà, ewtar hotaka. Ahutoho ymo rma hanamay hatà, Xose.

⁴⁷ Àto rma nehxatxkon hatà, Maryeya komo, Maknara honotho rma, esohye xarha, Maryeya rma rha, Xose yonà rma. Txesusu yonamtoho yonitxownà hatà.

16

Txesusu yasanàmàthàrà on ha.

¹ Hokano ytxoho yawasànà kokmamye hatà. Àkokmamàtxhe rma, ownyaku thoxnyemà yehekahtxownà hatà, Maryeya komo, Maknara honotho rma, esohye xarha, Maryeya rma rha, Txaku yonà rma, Sarome xarha. Ownyaku thoxnyemà rma yanàr xe nehxatxkon hatà, onamno ytxoho na, Txesusu yekehàtho karyenàr horà rma hatà.

² Sa, nenmahye hatà, domenku. Enmahrà ro totxownà hatà, Maryeya komo. Onamno ytx-oho na totxownà hatà, kamàm yahataktxhe nyhe hatà. ³ Onà wyaro nketxkon hatà, tàwyanye rma. Tohu ymo yotakanye txko yka nahko, toh yowtar hotaye, kàhyakanye, ketxkon hatà. ⁴ Dàk, nosom-pohtxownà hatà. Tohu ymo yonytxownà hatà. Ewtar hotaye etakaxaho rma yonytxownà hatà. Koo, ketxkon hatà, hory me ymo rma haxa esnàr ke hatà.

⁵ Nowomtxownà hatà, ewtar yaka. Toto wyarono yonytxownà hatà, àhorymamxenyeno wyarono rma hatà. Eryewtaxaho nehxakon hatà, noro, ewtar yawo, howehetra. Thononke nehxakon hatà, buknyem ke rma hatà. Tàwyanye xenyetxhe rma, noskatokatxownà hatà, woràskomo komo.

⁶ Oskatokahra ehtxoko, kekon hatà, noro, àwyanye. Oskatokahra ehtxoko. Txesusu yonyxe momohtxow hamà, kekon hatà. Nasarye honotho rma, amoyathosahotho rma yonyxe momohtxow hamà. Nasanàmno ha, àwayehxemo kom waye, kekon hatà. Tan ehxera naha. Xenytxoko, àwyanye enamàthàràtho, kekon hatà, noro, woràskomo komo wya. ⁷ Ekarymatxatxko, ànhananàhrà rotho komo wya, kekon hatà. Petru wya ryhe ekarymatxatxko. Onà wyaro màketxhe ha, àwyanye. Oywahonye ten hatà, Karyeryeya yamtar hona, màketxhe ha, àwyanye, kekon hatà. Àto menyatxow hatà, màketxhe xarha, àwyanye. Àro wyaro rma noskarymay hatà, owyanye, màketxhe ha, Petru komo wya, kekon hatà, toto wyarono, woràskomo komo wya.

⁸ Toh yowtar yaye nahataktxownà harha tà, woràskomo komo. Nekahtàmtxownà hatà. Àsok tawro hana, tàràrànmrà kom ke rma haxa mak hatà, toseryehokanàr kom ke rma haxa mak hatà. Anar komo wya ekarymahra nehtxownà hatà, toseryehrà kom ke hatà.

Takorono rotho komo wya Txesusu yosonyhothàrà on ha.

⁹ Domenku yonmahàtxhe rma, nasanàmye hatà, Txesusu. Tasanàmàtxhe rma, nosonyhoy hatà, Maryeya wya, Maknara honotho wya. Noro htzero nenyey hatà. Worokyamo yoh me teh-emànhràtho rma mok nehakon hatà, Maryeya, ⁷ komo yoh me teh-emànhràtho rma hatà, Txesusu nenyoryetxhàràtho rma hatà. ¹⁰ Tàwya Txesusu yonyetxhe, toy hatà, noro. Akorono rotho komo wya ekarymaxe toy hatà. Nyamoro ryhe, nekhoketxkon hatà. Nàratetxkon xarha tà, Txesusu hnànà. Àwyanye rma nekarymay hatà, Maryeya. ¹¹ Tonyxerye harha manay ha, kekon hatà, àwyanye. Noro rma wenyoy, kekon hatà. Tàwyanye enytxatxhe rma, àro wyaro hamà kahra rma nehxatxkon hatà, nyamoro ha. Yaworohra màken hamà, ketxkon mak hatà.

¹² Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, owto ymo hoye totxownà hatà, ukukur komo, asak hatà. Asama yarye àtontokonye rma, nosonyhoy hatà, Txesusu, àwyanye. Anar me harha nyhe nosonyhoy hatà, àwyanye. ¹³ Neramatxownà harha tà, nyamoro ha. Owto ymo hona harha totxownà hatà. Nekarymatxownà hatà, tkukur komo wya. Tàwyanye enytxatxhe rma, àro wyaro hamà

kahra rma nehxatxkon hatà, nyamoro, Txesusu yakorono rotho komo rma.

¹⁴ Àro wyaro texetxhenye rma, nemtakmatxownà hatà, nyamoro ha, 11 komo rma. Emtakmantokonye rma, Txesusu nosonyhoy hatà, àwyanye. Neytxownà hatà, noro, àro wyaro hamà kanyehnátho me esnàr kom ke hatà, tàhnawonye atxke rma haxa esnàr kom ke hatà, onà wyaro kanyenhàyamo yoyukhura esnàr kom ke hatà, asanàmsaho amna nenyò kanyenhàyamo yoyukhura esnàr kom ke hatà. Àro ke neytxownà hatà, Txesusu.

¹⁵ Onà wyaro nkekon xarha tà, àwyanye. Àtotxoko, yukryeka yamtar horye, anaro rha owto hona, othoyehra, kekon hatà. Àrwo yonyhorunu ekarymatxoko, toto komo wya, omeroron komo wya, kekon hatà, Txesusu, 11 komo wya. ¹⁶ Àro yoyuknye kom hak nataymompotxowà, tuna kwaka. Nyamoro rma, tonyhoryexem me mpànà natxhe ha, kekon hatà. Eyuknyehná kom haxa ryhe, tanàhnòhsom me natxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, 11 komo wya. ¹⁷ Eyuknye komo ryhe, onà wyaro mpànà natxhe ha, kekon hatà. Rahoxetà yonyhetxhe hampànà, toto komo wya. Rano me ryhe worokyamo yowyatxhe hampànà. Anaro rha yana komo rwon yawo nàrwonatzhe xarha hampànà, rahoxet yano me mak ha, kekon hatà. ¹⁸ Anatoko okoye yahohsatxow hana. Tàwyanye ahosàtxhe rma, eskahnà me rma natxhe hampànà, rahoxet yano me rma rha, kekon hatà. Anatoko tàkrakokemà yonyatxow hana. Tàwyanye enàtxhe rma, ekehàntahra rma

natxhe hampànà, rahoxet yano me rma rha, kekon hatà. Ekehàtho komo yonyhoryetxhe xarha hampànà àhonanye tamor komo yenyàr ke. Àro wyaro rma rahoxetà yonyhetxhe hampànà, nyamoro ha, rahosnyenhàyamo, àrwo yonyhorunu yoyuknyenhàyamo, kekon hatà, Txesusu, 11 komo wya, tànhananàhrà rotho komo wya.

¹⁹ Àro wyaro tàwya katxhe, kahe yaka nasanàmye hatà, Txesusu, Kohkomo. Ehonomnà me xaxa neryewtay hatà, Khoryenkom hanaka hatà, howehehra hatà.

²⁰ Totxownà hatà, ànhananàhrà rotho komo, anaro rha owto hon komo hyaka, omeroron komo hyaka. Nekarymatxownà hatà, àwyanye. Kohkomo ryhe nakoronometxkon hatà. Eryehokano yeryhekon hatà, àwyanye, tahoxetà yonyhonàr horà. Àro wyaro yaworon me xaxa àrwon komo hutwamohsekon hatà, toto komo wya.

Khoryenkom Karyehtanà
New Testament in Hixkaryána (BR:hix:Hixkaryána)
copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Hixkaryána

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hixkaryána [hix], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Hixkaryána

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
d753c786-1774-5470-99e4-f5f0c0f85123